

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908(497.4)
KLASJE
2009

352(497.4 Ivančna Gorica)

120090191,8

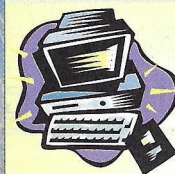
COBISS

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA
CESTA II. GRUPE ODREDOV 17

1295 IVANČNA GORICA

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica

LaMaS

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.

Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica

TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente...

Programi za podjetja in sam. podjetnike...

...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si>

e-mail: lamas@lamas.si

Številka 8, letnik 15, oktober 2009

Dolenjski vinograd po trgatvi (foto: Valentin Skubic)

Dežela buč

Obiskala nas je jesen. Ta zanimivi letni čas, ko se narava že pripravlja na počitek, je tudi čas, ko na naših vrtovih, poljih, vinogradih in sadovnjakih pobere pridelke in pridelano sadje. Svojega podeželskega izvora se prebivalci občine Ivančna Gorica ne sramujemo. Zato v našem uredništvu z veseljem podpiramo vsakoletno izbiranje naj pridelkov in naj pridelovalcev. Tokrat si lahko preberete, komu je bila narava letos najbolj naklonjena.

Prav odlično mesto pa zadnje čase dobivajo med našimi pridelki tudi buče. Prav preprosto je srbeti zanje in danes skoraj na vsakem koraku srečamo z bučami okrašene domačije, hišne vhode in bivalna okolja, v katerih živimo. V želji, da bi vsaj malo preprečili širjenje vloge buč, kakršno poznajo na zahodu, kjer jih povezujejo s t. i. nočjo čarovnic, smo pred leti v našem uredništvu začeli organizirati Bučarije. Buči smo želeli dati nekaj več oz. iz nje napraviti zanimivo umetnino. Tudi letos ste udeleženci Bučarije na Gradišču lepo ustvarjali, posebej pohvaljeni tudi učenci naših šol. Ali bo zadnji oktober pričakanje noči čarovnic ali pa dneva, ko se spominjamo naših dragih pokojnih sorodnikov, prijateljev in znancev, pa ostaja odločitev vsakega od nas.

mš

V Ivančni Gorici je zrasel nov vrtec.

str. 3

Na Lučarjevem Kalu izbirali letošnje naj pridelke.

str. 5

Amalija Lija Šušteršič s Polževega postala naj prostovoljka v turizmu.

str. 8

Oktober, mesec požarne varnosti

ignac.cugelj@iol.net

www.cugelj-sp.si

CUGELJ
PVC OKNA

IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102, Ivančna Gorica
tel./faks 01/7878 535
gsm: 041 757 055

NOVO! RAZSTAVNI SALON
BTC Ljubljana/PTC Diamant, 2. nad., tel.: 01/54 76 526

IZDELAVA IN MONTAŽA

SENČILA
OVEN

- ŽALUZIJE
- ROLETE
- TENDE
- LAMELNE ZAVESE
- PLISE ZAVESE

Tomaž Oven s.p.
Pot v resje 1, 1295 Ivančna Gorica

GSM: 031/679-079
Tel./fax: 01/7878-266

ZLATARSTVO
TADINA

CENTER ŽOLNIR, Ivančna Gorica
Tel.: 01/78 78 572

Delovni čas: od 8. do 19. ure
Ob sobotah je prodajalna odprta od 8. do 12. ure.

www.zlatarstvo-tadina.com

www.tesnila-altes.si

altes

TESNILA za HIDRAVLIKO in PNEVMATIKO

ALTES d.o.o. PE Grosuplje
Kolodvorska 11, 1290 Grosuplje

tel: 040 302 324, fax: 01 787 8557
e-mail: info@altes.si

Občinski svet

Tokrat zlasti o prostorskih in komunalnih zadevah

Prva seja Občinskega sveta občine Ivančna Gorica po dopustniškem času je bila sklicana 29. septembra. Na začetku je zaradi županove odsotnosti nekaj točk dnevnega reda vodil podžupan Dušan Strnad, svetniki in svetnice pa so si takoj na začetku zastavljali vprašanja oz. dajali pobude. Večina pa je bila seveda v pričakovanju seznanitve s postopkom priprave nove prostorske strategije naše občine in potekom dogodkov v zvezi z odlagališčem Špaja dolina. Sejo pa so pri točki sprejemanja občinskega podrobnega prostorskega načrta turističnega območja Gabrovčec obiskali predstavniki civilne iniciative.

Predstavniki podjetja Acer iz Novega mesta, ki izdeluje občinski prostorski načrt (OPN), so na tokratni seji svetnike in svetnice seznanili, v kateri fazi je postopek sprejemanja omenjenega prostorskega akta. Gre za najpomembnejši prostorski dokument, s katerim bo določena strategija prostorskega razvoja naše občine v bodoče. Glede na to, da izdelava tega načrta poteka že več let, v času zbiranja pobud pa je bilo prejetih preko 800 vlog, največ za spremembo namembnosti zemljišč zaradi načrtovane gradnje, ima torej priprava tega dokumenta izredno vrednost in težo. Posledično torej občani in občanke pričakujejo, da čim prej pride do izdelave in da bodo njihove vloge ugodno rešene. Priprava OPN-ja se je začela leta 2004, v letih 2005–2008 pa je bila izdelana večina strokovnih podlag za ta dokument. V tej fazi še ni izdelana prometna študija in podrobnejši deli urbanističnih načrtov za lokalna središča (Ambrus, Krka, Muljava, Stična, Šentvid pri Stični, Višnja Gora, Zagradec in Ivančna Gorica). Osnutek OPN-ja je bil marca poslan za pridobitev smernic nosilcem urejanja okolja. Pridobljene so bile vse smernice, razen treh zelo pomembnih od Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za okolje in prostor. Sedaj je na podlagi do sedaj prejetih smernic in izdelavi dopolnjen osnutek OPN-ja, prav tako pa je še v pripravi okoljsko poročilo.

Tisto najbolj razveseljujejoče za vse, ki čakajo na reševanje vlog, pa je, da se v kratkem pričakuje neformalna javna predstavitev OPN-ja. Z njo bo javnost seznanjena o namenski rabi prostora in pogojih za posege v prostor za vsako posamezno parcelo. Torej bodo zainteresirani že lahko dobili prvo informacijo o možnostih spremembe namembnosti na njihovih zemljiščih.

Po tej prvi javni razgrnitvi se bo dokončal dopolnjen osnutek OPN-ja, ki bo oddan na Ministrstvo za okolje in prostor, in ko le-to potrdi ustreznost okoljskega poročila, bo na vrsti glavna javna razgrnitev. Po javni obravnavi se bodo pripravila stališča do pripomb in priprava končnega predloga, ki ga bo na koncu sprejemal občinski svet. Žal na tokratni seji ni bilo razen neformalne javne

razgrnitve nič konkretnega povedanega glede rokov izdelave, tako je o sprejetju OPN-ja še težko govoriti. Na vprašanje podžupana Strnada, ali se že da oceniti delež negativno obravnavanih vlog, pa je bilo rečeno, da je še prezgodaj za takšno oceno, zagotovo pa drži, da je v občini nepozidanih stavbnih zemljišč za približno 35.000 prebivalcev.

Spregovorila je civilna iniciativa

Da so prostorske zadeve občutljive, je dokazala tudi točka sprejemanja stališč do pripomb in predlogov na podrobni občinski prostorski načrt za turistično območje Gabrovčec – Virje. V času javne razgrnitve omenjenega podrobnega prostorskega načrta, ki je potekala v mesecu juniju in juliju, so bile dane pripombe in pobude občanov in lastnikov zemljišč, do katerih se je na tokratni seji opredeljeval občinski svet. Kot že ime načrta pove, gre za načrtovanje turističnega območja ob regionalni cesti v Gabrovčcu, v bližini sedanje cestne baze. Načrt, ki se pripravlja na pobudo zasebnice, ki razpolaga z večino zemljišča na območju, predvideva pozidavo počitniških in stanovanjskih objektov, med katerimi bi bil osrednji motel, nekakšen gostinsko-poslovni objekt. Predvidena so tudi igrišča, trim steze, prostori za avtodome in podobno. Zanimivo je, da je bilo na javni razgrnitvi podanih veliko pripomb in predlogov, v dolini Krke pa se je oblikovala tudi t. i. civilna iniciativa, ki želi, da se tudi z njenim sodelovanjem pripravi načrt morebitnega bodočega turističnega območja. S tem namenom se je razprava na seji udeležilo tudi nekaj predstavnikov vaščanov z Matjažem Javšnikom na čelu, v javnosti poznanim igralcem, ki je že nekaj let tudi krajan Gabrovčca. Večina njihovih pripomb se je nanašala na opredeljevanje tlorisov in višin posameznih objektov. Odločno pa je civilna iniciativa proti motelu, saj bi to po njihovem mnenju pomenil prevelik poseg v prostor, posledično pa povečanje prometa in kriminalitete, medtem ko ima dolina Krke po njihovem mnenju že ustrezno rešene prenočitvene kapacitete.

V dokaj burni razpravi sta župan in

predstavnica pripravljavca načrta pojasnjevala posamezne vsebine bodočega prostorskega akta, svetniki in svetnice pa so se želeli v zvezi z opredelitvijo do stališč bolje seznaniti s celotnim načrtom. Predvsem so menili, da se brez osnutka odloka ne morejo odločiti glede stališč do pripomb in predlogov. Na koncu je bil sprejet sklep, da se omenjena točka prestavi na naslednjo sejo in da se pripravi še osnutek odloka, ki pa naj bi skušal v največji meri zadostiti tudi mnenju krajanov. Ti imajo po Javšnikovih besedah tudi svoje poglede in ideje o Krki in okolici kot turistični destinaciji Dolenjske.

Za zdaj smeti ne v Trebnje

Skoraj na vsaki seji občinskega sveta v zadnjem obdobju pa se razpravlja tudi o usodi našega osrednjega odlagališča odpadkov v Špaji dolini. In tako je bilo tudi tokrat. Župan Jernej Lampret in direktor JKP Grosuplje Tomaž Rigler, sta poročala o dogodkih v zvezi z oblikovanjem regijske deponije v Trebnjem, kamor se naj bi vozile tudi naše smeti. Ponovimo, da je bilo pred slabim letom dni stališče našega občinskega sveta in tudi svetov občine Grosuplje in Dobropole, ki so solastniki odlagališča v Špaji dolini, da vse tri občine skušajo okoli sebe zbrati dovolj sosednjih občin, da bi odlagališče v Špaji dolini imelo doseženo kvoto prebivalcev in bi postalo regijsko odlagališče. Spomladi so se stvari prvič močno zasukale, saj je trebanjska občina začela izražati pobude, da bi njihova deponija Globoko postala regijska, tja bi se vključile tudi občine Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropole in nekaj občin z Notranjske. Pri tem pa so župani Ivančne Gorice, Grosuplja in Dobropole na pogajanjih svojo deponijo v Špaji dolini videli kot delujočo deponijo tudi v bodoče. V Trebnje bi del naših odpadkov vozili na obvezno mehansko-biološko obdelavo, ostanki teh odpadkov pa bi se nato končno odlagali v Špaji dolini. Seveda so vsi trije župani vztrajali tudi pri tem, da se upoštevajo došedanja vlaganja v našo deponijo in si na ta način tudi »naš« tri občine zagotovijo možnost pridobitve evropskih kohezijskih sredstev za nadgraditev odlagališča. Vendar to je bilo očitno preveč za trebanjsko občino, ki je z županom Kastelicem na čelu vodila usklajevalna pogajanja več kot 20-ih občin. Namreč ravno sredi septembra so občine Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropole izpadle iz osnutka pogodbe

V Višnji Gori so se v začetku oktobra na sedežu krajevne skupnosti Višnja Gora sestali predstavniki vasi Peščenik in Spodnjega Brezovega in predstavniki krajevne skupnosti ter občinski svetniki, ki prihajajo iz tega območja. Glavni razlog srečanja je bil tudi na seji občinskega sveta omenjeno povečanje smrada iz Špaje doline. Po besedah predsednika KS Višnja Gora Janka Zadela je bil glavni sklep sestanka, da JKP Grosuplje aktivno pristopi k reševanju težav, ki nastajajo zaradi trenutnega stanja na kompostarni, pri čemer opozarjajo na pogoje, ki so navedeni v pogodbi z vaškimi skupnostmi v okolici odlagališča.

o sodelovanju v projektu. To je bila tudi glavna informacija, ki je na septembrski seji prišla do svetnikov in svetnic. Župan in direktor Rigler sta sicer pojasnila, da bodo ustanoviteljice Špaje doline vztrajale pri svojih stališčih, in da je, če se država odloči za regijsko odlagališče v Trebnjem, zraven tudi naša občina. Vendar je v začetku oktobra prišlo do novega preobrata. Ko so začele namreč ostale občine podpisovati pogodbo, podpisa niso opravile notranjske občine. Le-tem se je očitno zdelo diktiranje trebanjske občine prehudu, poleg tega pa je zanje bolj smiselno odlaganje v Ljubljani ali v Špaji dolini. Seveda gre za občine, ki so brez odlagališč oz. je njihovim odlagališčem poteklo dovoljenje za obratovanje.

Druga pomembna razprava pri tej točki pa se je pletla okrog smradu, ki je v zadnjih mesecih zelo povečan in neznosen za krajane Peščenika in Spodnjega Brezovega. Povečan smrad je zlasti posledica nepravilnega delovanja kompostarne in, kot se predvideva, tudi povečanih količin odpadkov, ki prispejo na kompostarno. S tem v zvezi je Sonja Maravič vprašala direktorja Riglerja, ali je res, da se v Špajo dolino vozijo smeti tudi od drugod, po njenih informacijah tudi iz Kopra. Rigler je to vprašanje odločno zavrnil, dejal pa je, da so njihovi objekti, kot so naprave za obdelavo ločenih frakcij in za kompostiranje, namenjeni tudi obdelavi odpadkov od drugod, saj je to tudi ekonomska politika podjetja, nikakor pa se odpadki od drugod ne odlagajo v Špaji dolini.

Milan Jevnikar je dejal, da če ne pride do posodobitve kompostarne, komunalno podjetje ne bi smelo nadaljevati s kompostiranjem odpadkov od drugod. Kompostarna je ne nazadnje tako kot odlagališče celo namenjeno le za potrebe treh občin ustanoviteljic. Direktor Rigler je pojasnil, da s tem v zvezi že sodelujejo s predstavniki prizadete okolice deponije. Predvideni so ukrepi, ki bi v bodoče preprečili povzročanje smradu;

na kompostarno so že naredili pokrivo, ki sedaj preprečuje dovod padavin na kompost, v bodoče pa bo izvedeno dejansko pokritje kompostarne. S tem v zvezi pa si bralci lahko preberete tudi pismo, objavljeno v rubriki Bralci pišejo v tokratni številki Klasja.

Na seji tudi o ...

Občinski svet je na tokratni seji sprejel tudi občinski program varnosti, ki bo od sedaj naprej opredeljeval tudi delo medobčinskega inšpektorata, saj bo imela inšpektorica sedaj tudi več pravnih podlag za ukrepanje. V prihodnosti bodo za usklajevanje dela podpisani še protokoli s Policijsko postajo Grosuplje, sosednjimi redarstvi in občinskim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Občinski svet je sprejemal tudi spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta S3/c – Kojina. Postopek sprememb se je začel na pobudo lastnikov zemljišč, na katerih še ni bila opredeljena možnost gradnje. Na javni razgrnitvi maja letos ni bilo pripomb na dopolnjen osnutek lokacijskega načrta. Občinski svet je sprejel osnutek sprememb in dopolnitev omenjenega lokacijskega načrta.

V bodoče bo v naši občini podeljena koncesija za izvajanje javnogospodarske službe upravljanja in vzdrževanja javne razsvetljave. Svetniki in svetnice so imeli tokrat na mizah osnutek odloka o koncesiji. S tem odlokom bo občina zadostila zakonskim zahtevam, ki jih država postavlja na področju varovanja okolja pred svetlobnim onesnaževanjem. V občini je trenutno v sistemu javne razsvetljave nekaj manj kot 1000 svetilk, s katerimi upravljajo krajevne skupnosti. Ker imamo 12 krajevnih skupnosti, je tudi veliko izvajalcev vzdrževanja in tipov svetilk, ki bodo v bodoče morale biti enotne in okolju prijazne. Odlok bo omogočal poenoteno delo, pri čemer bo odločitev o investicijah še vedno v rokah občine, nadzor nad delom koncesionarja pa bo v pristojnosti krajevnih skupnosti.

Na koncu je občinski svet sprejel še spremembe odloka o ustanovitvi javnega zavoda Glasbene šole Grosuplje. Odlok se spreminja v členu, ki določa število članov v svetu javnega zavoda, in sicer se svet poveča na 11 članov. Po novem bosta dodatna dva člana med predstavniki delavcev, namesto dosedanjih treh jih bo sedaj pet. Do podobnih sprememb naj bi prišlo tudi v drugih javnih zavodih na področju izobraževanja. Naslednja seja občinskega sveta bo sklicana predvidoma konec novembra.

Kolofon

Klasje - Glasilo prebivalcev Občine Ivančna Gorica
Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Ivančna Gorica
Sedež uredništva: Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, telefon: 781 21 30, faks: 781 21 31, e-pošta: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net

Uredniški odbor:

Matej Šteh - v. d. glavnega in odgovornega urednika
 Leopold Sever - kratkočasnik, siva in severna stran
 Simon Bregar - šport
 Milena Vrhovec - kmetijstvo
 Nataša Ž. Erjavec - gospodinjstva
 Maja Ficko
 Sonja Maravič
 Gregor Štrubelj

Lektoriranje:

Simona Zvonar

Oblikovna zasnova:

Flamus, Nataša Ž. Erjavec

Priprava za tisk:

AMSET d.o.o.; Tisk: Kocman grafika d.n.o.

Časopis KLASJE izhaja v 5.400 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročeni rokopisi in fotografije ne vračamo.

V Ivančni Gorici je zrasel nov vrtec

Šele ko so pospravili letošnjo koruzo na prostranem polju med Ivančno Gorico in Marofom, smo ob srednji šoli zagledali povsem novo stavbo. Fasada z vpadljivo rdečo barvo že naznanja, da gre gradnja novega osrednjega vrtca v naši občini h koncu. Prvi malčki naj bi vrtec začeli obiskovati takoj po novem letu, vodstvo vrtca pa načrtuje tudi nove zaposlitve strokovnega in tehničnega kadra.

Gradnja, ki se je začela pred letom dni, bolj in manj poteka brez zapletov in v skladu s časovnim načrtom. Izvajalec del, gradbeno podjetje GPI Tehnika Novo mesto, načrtuje, da bi gradnjo čez mesec dni počasi že zaključevali. Trenutno ob obisku gradbišča človek dobi občutek, da je na mravljišču, saj v notranjosti in okolici stavbe mrgoli delavcev in raznih obrtnikov, od mizarjev do električarjev, vodoinštalaterjev, keramičarjev in drugih mojstrov. Ko bodo opravili svoje delo in ko bo objekt priključen na električno, vodovodno, kanalizacijsko in telefonsko omrežje, bo vse nared za tehnični pregled, ki bo predvidoma še pred koncem novembra. Nato bo ostala samo še montaža opreme in do konca leta se pričakuje, da bo UE Grosuplje izdala uporabno dovoljenje, saj na vstop v vrtec z odločbami čakajo že starši 94 otrok. Skupaj bo novi vrtec sprejel po novem letu 141 otrok.

Novi vrtec bo imel osem oddelkov v pritličju in nadstropju. Poleg igralnic in drugih prostorov, potrebnih za vzgojno-izobraževalni proces v vrtcu, bo imel vrtec tudi svojo kuhinjo, v novo stavbo pa se bo preselila tudi uprava vrtca. Ta je trenutno še v stavbi nekdanjega Avtoprevoza v Ivančni Gorici, kjer pa bo, kot smo tudi že poročali, po odprtju novega vrtca prišlo do prostorskih spre-

Novi vrtec je opremljen s PVC okni in vrati domačega podjetja Cugelj iz Stične. Vrtec bo imel svoje parkirišče, potrebna pa bo tudi nova ureditev prometa v okolici vseh treh izobraževalnih ustanov; srednje šole, osnovne šole in vrtca.

memb. Ko bodo namreč vrtec izpraznil prostore v stavbi zdravstvenega doma in nekdanjega Avtoprevoza, se bo lahko širila dejavnost tako zdravstvenega doma kot knjižnice.

Naj še enkrat spomnimo, da je investicija novega vrtca, če upoštevamo samo gradbeni del z vsemi obrtniški in inštalaterski deli, vredna približno 2,3 milijona evrov, medtem ko je za opremo na javnem razpisu podjetje UMT z dobrimi 100.000 evri dalo najugodnejšo ponudbo. Investicijo s 25-odstotnim deležem sofinancira Ministrstvo za

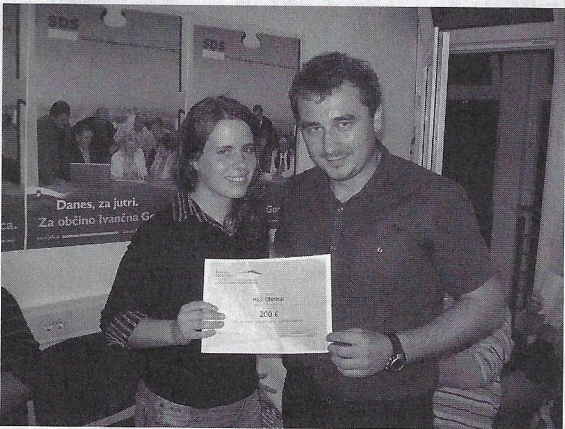
šolstvo in šport, levji delež sredstev, razdeljen na dve proračunski leti, pa zagotavlja Občina Ivančna Gorica. Občina na ta način z novim vrtcem rešuje perečo prostorsko stisko. Dodajmo, da le nekaj metrov stran od nove stavbe vrtca že tretje leto uspešno deluje enota Pikapolonica, ki je dobila prostore v poslopju srednje šole. Z novim vrtcem in še kakšnim dodatnim oddelkom pa bodo morda rešene vse trenutne potrebe po varstvu otrok v naših vrtcih.

Matej Šteh

Občinski odbor SDM Ivančna Gorica na volilni konferenci nagradil zlato maturantko

V petek, 9. oktobra, je potekala 8. konferenca občinskega odbora Slovenske demokratske mladine Ivančna Gorica. Konferenca se je udeležil tudi Dušan Strnad, predsednik OO SDS Ivančna Gorica, Milan Goršič, predsednik kluba seniorjev in seniork OO SDS Ivančne Gorice. Oba sta dosedanje delo mladine zelo pohvalila, vsi cilji so bili uresničeni, še posebej rekreacija, ki poteka ob torkih zvečer v športni dvorani osnovne šole v Stični, organizirana sta bila smučarski izlet ter Županov turnir v ulični košarki. Konferenca je soglasno potrdila Simona Kastelica za ponovnega predsednika SDM ter 10-članski izvršilni odbor za mandat dveh let.

Simon Kastelic je v imenu SDM Ivančna Gorica na konferenci podaril bon v vrednosti dvesto evrov članici SDM Ivančna Gorica za odličen uspeh na splošni maturi, bila je zlata maturantka. Pri zbiranju sredstev

Zlata maturantka Maja Obolnar in Simon Kastelic

je sodeloval tudi OO SDS Ivančna Gorica, za kar se mu v imenu vseh članov SDM in imenu zlate maturantke priskrbeno zahvaljujemo. Utrinke iz konference ter druge novice o delovanju občinskega odbora SDM si lahko ogledate na spletni strani <http://www.ivancnagorica.sds.si/>.

Slovenska demokratska mladina si bo v občini Ivančna Gorica prizadevala za mladim bolj dostopno politiko in s predlogi in idejami opozarjala na njihovo problematiko. Obenem se bo še bolj posvečala dobrodelnosti, organizaciji športnih, kulturnih in družbenopolitičnih aktivnosti. Naše delovanje vodijo vrednote, kot so demokracija, domoljubje, svoboda, pravičnost in solidarnost.

Vsi smo pomembni za našo boljšo prihodnost, za sodelovanje in povezanost, za vzpostavitev močne organizacije mladih, ki bo sodelovala na področjih športa, kulture, problematike izobraževanja, mladih družin in številnih drugih dejavnostih. Slovenska demokratska mladina ve, od kod prihaja in kaj hoče, zato je ponosna na svojo preteklost in se veseli svoje prihodnosti.

Občinski odbor SDM Ivančna Gorica
Maja Strnad

Bodi viden, bodi previden

V mraku, temi ali ob slabši vidljivosti (zaradi megle, dežja ali sneženja) vozniški pešce ob cesti le stežka opazijo. Pešci pa lahko sami veliko naredimo za to, da nas vozniki prej opazijo in še pravočasno reagirajo, zato svetujemo:

- oblecimo se v svetlejša oblačila ter poskrbimo, da nosimo kresničko, odsevni trak ali drug odsevni predmet,
- kresničko obesimo za pas ali žep tako, da lahko prosto niha ob telesu, saj jo le tako lahko obsvetijo avtomobilski žarometi.

Hodi varno, ravnaj preudarno!

Kot pešci vedno hodimo po pločniku. Kjer to ni mogoče, hodimo ob levem robu ceste, da lahko pravočasno opazimo vozilo, ki nam prihaja nasproti, pa tudi voznik lažje opazi nas. Če nas voznik slučajno spregleda, imamo tako še dovolj časa, da se umaknemo.

Vozniki, pazite tudi vi!

V naseljih in izven naselij, kjer lahko pričakujemo pešce, ob slabši vidljivosti zmanjšamo hitrost in vozimo še posebej previdno.

Za boljšo vidljivost poskrbimo tako, da so stekla na vozilu očiščena ter svetlobna telesa dobro vidna.

Tudi drobna stvar, kot je kresnička, nam lahko reši življenje.

Vodji policijskih okolišev občine Ivančna Gorica
Rudi Grünbacher in Igor Mahnič

bodi previden

Prihodnost Srednje šole Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici

Kaj se dogaja s Srednjo šolo Josipa Jurčiča? Ne dolgo nazaj ponos izobraževanja v Ivančni Gorici izgublja izobraževalne programe. V letošnjem šolskem letu imamo samo še dva programa – program gimnazijski maturant in ekonomski tehnik. Zmanjšuje se vpis dijakov, lokalna politika pa – vsaj ne da bi javnost vedela – ne predlaga ustreznih rešitev. Govori se celo, da bo ukinjen še eden od obstoječih programov.

Srednješolski zavodi po Sloveniji v okoljih, kakršno je naše, ne samo, da zadržujejo in uspešno izvajajo svoje programe, ampak se močno zavedajo, da morajo svojo izobraževalno dejavnost širiti in izboljševati. Tako ni redek primer, da pridobivajo tudi višješolske programe, kar dodatno pripomore k temu, da mladi in izobraženi v okolju, iz katerega izhajajo, vidijo svojo prihodnost in priložnost.

Tudi Ivančna Gorica mora postati in ostati dinamično okolje, kjer bodo mladi imeli na voljo zaposlitev, kjer si bodo ustvarili družino in kjer bodo živeli kvalitetno življenje. Izobrazba je predpogoj za ravnokar naštet. Stagniranje srednje šole je pomemben in zaskrbljujoč pokazatelj, da nas čaka še ogromno dela.

Vsi skupaj se moramo resno zavzeti za obetavnejšo prihodnost lokalnega srednjega šolstva in si želeči, da morda kdaj dobimo tudi katerega od višješolskih programov. Krivcev za trenutno situacijo nima smisla iskati, ravno nasprotno, vsi, ki smo dejavni v javnem življenju, moramo biti pri iskanju skupnih rešitev drug drugemu partnerji. Od župana, ravnatelja in občinskega sveta pričakujemo, da nas bodo slišali in uslišali pri uspešnem zavzemanju za Srednjo šolo Josipa Jurčiča.

Najbolje je začeti pri konkretnih stvareh: ali so učilnice dovolj opremljene? Kakšna je učna tehnologija? Kako se srednja šola promovira? Kateri izobraževalni programi bodo v prihodnje najbolj zadovoljevali potrebe trga delovne sile v Ivančni Gorici in okolici?

Občinski odbor Zares – nova politika Ivančna Gorica

Predstavitev programov Evropa za državljane in Mladi v akciji ter informacijskega servisa za mlade Eurodesk

MOVIT NA MLADINA je v sodelovanju z NVO-stičiščem Srca Slovenije in občino Ig že tretjič predstavil programe EU, in sicer programa Evropa za državljane in Mladi v akciji, ki ponujata možnosti za sofinanciranje mednarodnih projektov, ter informacijski servis za mlade Eurodesk, ki nudi brezplačne evropske informacije za mlade.

Predstavitev je bila namenjena občaninam in nevladnim organizacijam iz regije, javnim zavodom, kot so šole, mladinski centri, neformalnim skupinam mladih pa tudi regionalnim razvojnim agencijam, zavodom za turizem in drugi zainteresirani javnosti. Predstavljena sta bila tudi projekta občine Ig (program Evropa za državljane) ter projekt CUDV Draga (program Mladi v akciji), v delavnici Razvijanje projektnih idej pa so udeleženci spoznali različne načine priprave na mednarodne projekte. Predstavitev je potekala 4. septembra 2009 od 10. do 15. ure v prostorih Centra Ig (Banija 4, 1292 Ig). Udeležba je bila brezplačna.

Program MLADI V AKCIJI je namenjen mladim od 15. do 28. leta (izjemoma 13–30). Omogoča finančno podporo projektov neformalnega učenja in mobilnosti mladih (npr. mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe, usposabljanja in povezovanja na področju mladinskega dela). Sodelujejo lahko različne organizacije na področju mladine in neformalne skupine mladih. Večina projektov zahteva vzpostavitev partnerstva med akterji iz dveh ali več držav.

Program EVROPA ZA DRŽAVLJANE za spodbujanje aktivnega državljanstva je namenjen izmenjavi mnenj in razpravi o skupni prihodnosti med evropskimi državljani, ki po-

večuje solidarnost ter krepi občutek evropske identitete. Za sofinanciranje lahko kandidirajo na primer projekti pobratena mest, mreže pobratenih mest, projekti državljanov, podporni ukrepi ter projekti, za katere dajo pobudo nevladne organizacije.

EURODESK je brezplačni informacijski servis Evropske komisije, ki nudi evropske informacije za mlade. Namenjen je tako mladim samim kot tudi tistim, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z mladimi in njihovimi vprašanji – svetovalcem, učiteljem, mladinskim delavcem, informatorjem in drugim. Po pomoč pri iskanju informacij se lahko obrnete na Eurodesk Slovenija ali katerega izmed regionalnih partnerjev.

REGIONALNO STIČIŠČE NVO SRCA SLOVENIJE nudi brezplačno podporo nevladnim organizacijam (društva, zasebni zavodi, ustanove) na območju Osrednjeslovenske regije. Med dejavnostmi so tako krepitev civilnega dialoga in vpliva NVO na politike, priprava in izvedba brezplačnih delavnic in izobraževanj za povečanje učinkovitosti in kakovosti delovanja NVO, promocija nevladnega sektorja, informiranje NVO, podpora mreženja in spodbujanje sodelovanja na regionalnem nivoju, svetovanja s področja računovodstva, prava, promocije, razpisov ipd. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa človeških virov za obdobje 2007–2013 in je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

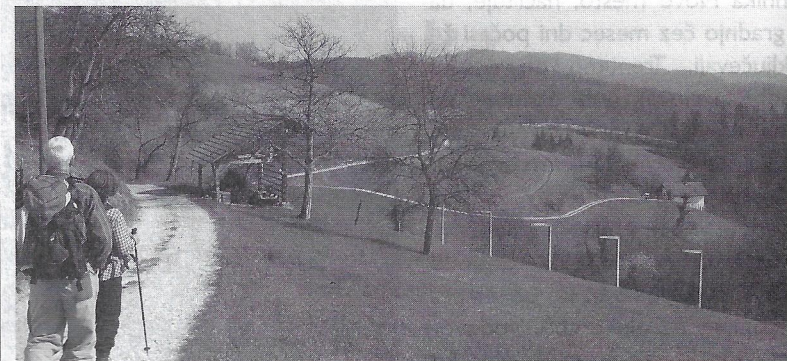

CENTER ZA RAZVOJ LITVIJA • www.razvoj.si • info@razvoj.si

23. popotovanje po Levstikovi poti v Srcu Slovenije

V soboto, 14. novembra 2009, bo v Srcu Slovenije potekalo tradicionalno popotovanje po Levstikovi poti. Organizirano je v sodelovanju z občinami Litija, Šmartno pri Litiji in Trebnje ter Centrom za razvoj Litija.

Tudi letos bo prireditev potekala po severni in južni trasi, start bo med 6. in 9. uro na Valvazorjevem trgu v Litiji in pred kulturnim domom v Šmartnem pri Litiji. Pridružite se nam na prijetni poti in podoživite Levstikovo pripoved o lepota krajev, o ljudeh in zanimivih doživetjih. Dodatne informacije so na voljo na uradnih straneh Levstikove poti na naslovu www.levstik.si.

Zaposlovanje v nevladnih organizacijah

Zaposlenost je eden najpomembnejših kazalnikov rasti in vitalnosti nevladnega sektorja. V Sloveniji je delež zaposlenih v NVO leta 2004 skupaj z deležem tistih, ki sicer delajo za svoje delo prejemali plačilo, znašal 0,74 % od vsega delovno aktivnih.

V Sloveniji deluje več kot 20.000 nevladnih organizacij (društva, zasebni zavodi, ustanove), v katerih je vključenih več kot 900.000 ljudi. Delo prostovoljcev pa pomembno dopolnjuje delo redno zaposlenih delavcev, saj več kot 80 % NVO nima zaposlene osebe.

Javna dela so ena izmed možnosti, kako lahko društvo rešuje težave s financiranjem zaposlenega v svoji organizaciji. Brezposelna oseba pa tako pridobi nove delovne izkušnje in večjo možnost redne zaposlitve. Nevladne organizacije se lahko tako kadrovske in strokovno okrepijo, razširijo svoje delovanje in profesionalizirajo ali si ga le olajšajo. Vsekakor lahko rečemo, da je to konkretna oblika pomoči tako za NVO kot za brezposelne.

Kadrovska krepitev nevladnega sektorja je pogoj za njegovo učinkovito delovanje in nadaljnji razvoj. Zato vsa društva, zasebne zavode in ustanove pozivamo, da nam javijo svoje interese, saj bomo na Regionalnem stičišču NVO SRCA SLOVENIJE jeseni pripravili skupno prijavo na nacionalni razpis javnih del. Informacije na info@srce-me-povezuje.si.

Primeren čas za razmislek o zamenjavi energenta

Čas pred pričetkom nove kurilne sezone je primeren za razmislek o morebitni izbiri novega energenta. Energetski strokovnjaki vam bodo sicer svetovali prehod na obnovljive vire energije, vendar je njihova uporaba zaenkrat še dokaj omejena, kar še posebej velja za urbana oziroma večstanovanjska naselja. Tudi zaradi promocije uporabe obnovljivih virov energije se vse premalo gospodinjstev odloča za zemeljski plin, ne glede na razvejanost in dostopnost plinovodnega omrežja, ki sega skorajda že do vsakega gospodinjstva.

V času, ko se vedno bolj soočamo s posledicami podnebnih sprememb, je razmislek o prehodu na zemeljski plin še posebej utemeljen in okoljsko odgovoren. V primerjavi s premožem in nafto zemeljski plin vsebuje zanemarljivo malo žvepla, precej nižje so tudi ostale vrednosti škodljivih snovi, ki se sproščajo pri gorenju, kot so CO₂, ogljikov monoksid, dušikovi oksidi, prav tako praktično ni prašnih delcev, ki so hud onesnaževalec urbanih naselij. Pri zgorevanju zemeljskega plina se v zrak sprošča kar za tretjino manj CO₂ kot pri zgorevanju

premoga ali kurilnega olja, ki je eden od glavnih povzročiteljev učinka tople grede in segrevanja ozračja. Slovenija ima dostop do različnih virov zemeljskega plina v Severni Afriki, Rusiji in državah Evropske unije. Za zadovoljevanje povečane porabe zemeljskega plina v zimskih mesecih pa distributerji uporabljajo tudi zakupljene kapacitete v podzemnih skladiščih zemeljskega plina v Avstriji in na Hrvaškem. Gospodinjstvi odjemalci v Sloveniji imajo zagotovljeno neprekinjeno dobavo zemeljskega plina, saj sodijo med tako imenovano zaščite-

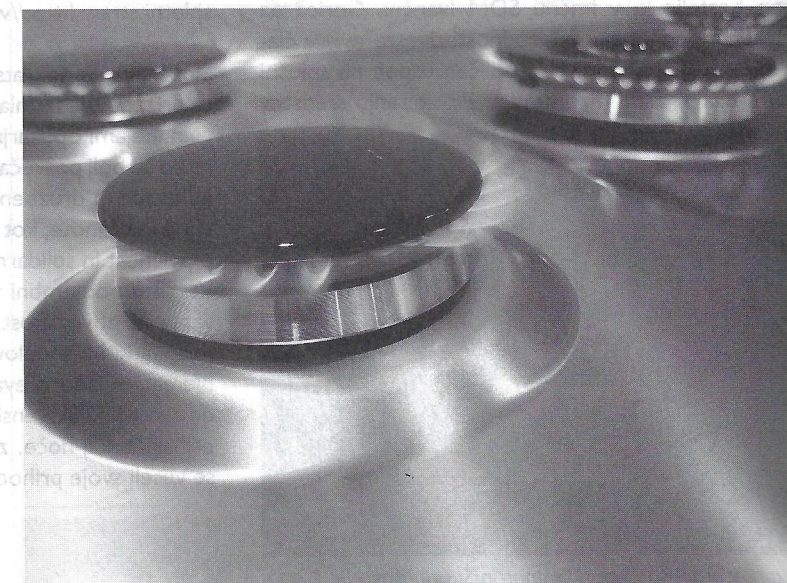
teno skupino odjemalcev, za katere nikoli ne sme zmanjkati zemeljskega plina. Zemeljski plin je cenovno konkurenčni energent tako glede same investicije kot končne porabe v gospodinjstvih. Še posebej, če se novi odjemalci odločajo za kondenzacijske kotle, ki zaradi dobrega izgorevanja za 30 odstotkov zmanjšajo porabo energije. Tudi končna cena zemeljskega plina se je v zadnjem letu znižala za približno 30 odstotkov. V prihajajoči zimi se sicer lahko pričakuje minimalen dvig cen zemeljskega pli-

na, toda po izračunih Gospodarskega interesnega združenja za distribucijo zemeljskega plina se naj ta ne bi povišala v povprečju za več kot 2,9 centa na Sm³ porabljenega plina oziroma 3,5 centa z vključenim davkom, kar znese približno 6 odstotkov. Poleg cenovne konkurenčnosti in okoljske prijaznosti je ena izmed ključnih koristi za uporabnika tudi raznolikost in udobnost uporabe, ki jo nudi zemeljski plin. Saj en sam ener-

gent, ki ne potrebuje nobenega dodatnega prostora za skladiščenje, lahko dom ogreva ali hladi, uporablja ga za pripravo tople sanitarne vode in za kuhanje.

Za dodatne informacije obiščite spletno stran www.zemeljski-plin.si.

GIZ D
(Gospodarsko interesno združenje za distribucijo zemeljskega plina)

Bučarija 2009 in 11. Pohod po Lavričevi poti

Letos je bila najlepša »vinogradniška« buča

Tudi letos je naše uredništvo v sodelovanju s Planinskim društvom Šentvid pri Stični na Gradišču pripravilo razstavo buč, ki smo jo poimenovali Bučarija 2009. Bučarija se lepo umešča v program tradicionalnega pohoda po Lavričevi poti, ki je letos potekal že 11. Čudovito okolje na Gradišču, na cilju poti, obiskovalcem ponudi še razgledovanje po umetniško oblikovanih bučah. Ustvarjalci pa s svojimi izdelki želijo pokazati, kako je buča uporabna tudi kot preprosto, a učinkovito izrazno sredstvo.

Ocenjevalna komisija, ki smo jo sestavljali aranžer in oblikovalec Lovro Lampret, predsednik Občinske turistične zveze Ivančna Gorica Pavel Groznik, predsednik Planinskega društva Šentvid pri Stični Maks Jerin in moja malenkost kot predstavnik našega uredništva, je izmed buč, ki so prispele na razstavo, izbrala najbolj izvirno in domiselno oblikovane izdelke. Kljub malo slabšemu odzivu kot prejšnja leta vrednost posameznih priznanj ni nič manjša.

Priznanja so prejeli:

zlato priznanje: **Katja Adamlje**; vinogradnik z vozom

srebrno priznanje: **Nataša in Laura Kastelic**; otroška zibelka in jesenski aranžma

bronasto priznanje: **Žiga Merkun**; želva, pokal in vaza

Posebno priznanje za sodelovanje pa sta prejela Stanka Sadar iz Šentvida pri Stični za naravno oblikovano okrasno bučo in Anton Ogorevc iz Velikih Česnjic za bučo velikanko, ki je tehtala 71,5 kilogramov.

Letos so se najštevilčnejše do sedaj odzvali učenci naših šol. Priznanja za sodelovanje so prejeli:

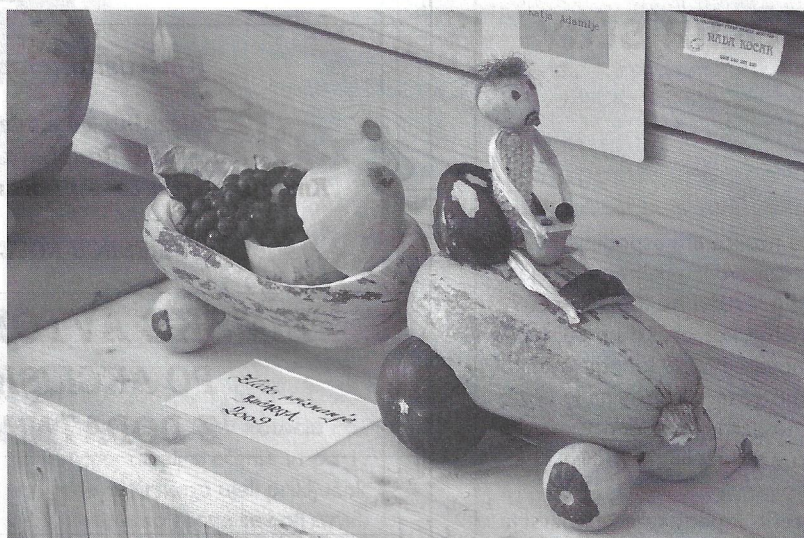
1. razred **Podružnična šola Stična**, mentorici **Marta Okorn, Simonca Barle**

2. razred **Podružnična šola Stična**, mentorica **Jasmina Tekavčič**

3. razred **Podružnična šola Stična**, mentorica **Mateja Humar**

Bronasto priznanje: **Žiga Merkun**; želva, pokal in vaza

Zlato priznanje: **Katja Adamlje**; vinogradnik z vozom

Prireditveni šotor, v katerem so bile razstavljene buče, pa so letos krasila tudi likovna dela članic in članov Društva likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični. Pod mentorstvom Darinke Kotar so razstavljali Rikič Saja, Lidija Levec, Manja Čamernik, Milan Bračič, Peter Jamšek, Marinka Biček, Nada Kočar, Slavica Baudek, Natalija Rus, Adela Petan, Milica Javornik, Gruden Milka in Tone Drab.

Srebrno priznanje: **Nataša in Laura Kastelic**; otroška zibelka in jesenski aranžma

Pohod po Lavričevi poti organizira PD Šentvid pri Stični vsako tretjo oktobrsko nedeljo od leta 1997 dalje, ko je bila pot registrirana pri PZ Slovenije. Pot je poimenovana po Josipu Lavriču (1898–1968) iz Šentvida pri Stični, predvojnemu tovarnarju in usnarju, ki je v Šentvidu in njegovi okolici poznan zlasti kot velik širitelj turistične zavesti v povojnem času. Kot velik ljubitelj narave in lovec je rad zahajal na različne kraje šentviške okolice, postavljaj lovske kočice, med drugimi tudi na Gradišču. Pohodniki vsako leto prehodijo približno 16 kilometrov dolgo in razgibano Lavričevo pot, ki je pogosto obiskana tudi med letom.

Opis poti: Šentvid pri Stični–Velike Česnjice–Bukovica–Felič Vrh–Debeče–Sv. Lambert–Pristava nad Stično–Dobrava pri Stični–Gradišče.

Letos se je pohoda udeležilo preko 500 pohodnikov z različnih koncev Slovenije. Vsak pohodnik je bil ob minimalni prijavnini na cilju pogoščen s toplo malico, pečenim kostanjem in kozarcem letošnjega mošta. Seveda tistih z največ energije ni bilo moč ustaviti, da ne bi zaplesali ob zvokih ansambla Mi trije pa še 'en.

1. razred **Podružnična šola Zagradec**, mentorica **Vanja Peček Janoš**
3. razred in podaljšano bivanje **OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični**, mentorica **Polona Lampret**
Podružnična šola Temenica, mentorica **Alenka Ivanjko**

Učenci stiške podružnične šole so si prislužili nagrado, pice na Gradišču, šentviški učenci, ki so ustvarjali pa si bodo ogledali živalski vrt.

Vsem, ki vas je ob branju teh vrstic morda zamikalo, da bi tudi sami ustvarjali iz buč in svoje izdelke postavili na razstavo, sporočamo, da bo Bučarija na Gradišču tudi prihodnje leto!

Matej Šteh

Na Lučarjevem Kalu izbrali letošnje naj pridelke

Buča velikanka z rekordnimi 108 kilogrami

Brez dvoma je izbiranje naj pridelkov občine Ivančna Gorica postal že tradicionalen dogodek, ki ga naši pridni in marljivi kmetje ter vrtničarji pričakujejo vsako jesen. Tudi letos je izbor potekal v sodelovanju Turističnega društva Grča z Lučarjevega Kala, Kmetijske zadruge Stična ter našega uredništva, in sicer že osmo leto zapored.

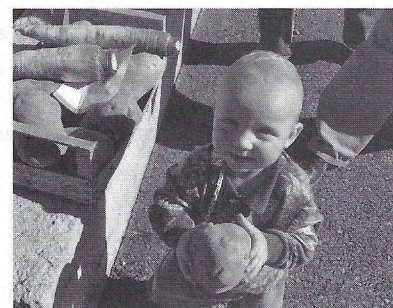
Naj pridelovalca 2009, **Anica in Štefan Nose** iz Ivančne Gorice

Letos je na prvo oktobrsko nedeljo na Lučarjev Kal prispelo res lepo število pridelkov. Občanke in občani so jih ves teden prinašali na zbirno mesto – v Kmetijsko vrtni center v Ivančni Gorici. Letos je na dan prireditve postreglo tudi lepo jesensko vreme in ponosni pridelovalci pridelkov so se skupaj z drugimi obiskovalci zbrali v velikem številu pri koči Turističnega društva Grča. Lučarjev Kal pa je ta dan obiskala celo ekipa TV Slovenija, ki je snemala prispevek o naj prostovoljki leta v turizmu – Amaliji Liji Šušteršič s Polžvega. Nobenega dvoma ni, da je bil voditelj oddaje Na lepše navdušen nad vsem, kar je videl.

Kot že rečeno, se je letos nabralo veliko raznovrstnih vrtnin, poljščin, sadja in drugih pridelkov, izmed katerih je komisija glede na težo ali velikost pridelka izbrala letošnje naj pridelke občine Ivančna Gorica. Seveda največ pozornosti vedno pritegnejo buče velikanke. Letos je zopet največjo oz. najtežjo uspelo pridelati Ludviku Zaletelu iz Dečje vasi. Če vas ni bilo na Lučarjevem Kalu, ste prav gotovo zamudili priložnost, da bi videli kilogramsko solato endivijo, skoraj dvo-kilogramski grozd, osemkilogramsko krmno peso, kumaro, ki je tehtala kilogram in pol, kilogramski paradiznik in mnoge druge rekordne pridelke.

Poseben pokal za naj pridelovalca leta 2009 sta prejela Anica in Štefan Nose iz Ivančne Gorice. Nagrado sta si prislužila, ker sta po mnenju komisije, ki jo je vodila Milena Vrhovec, direktorica KZ Stična, prispevala za direktni izbor največ raznovrstnih pridelkov, poleg tega pa sta imela tudi največ naj pridelkov. Vsi ponosni lastniki naj pridelkov so prejeli priznanje in praktične nagrade KZ Stična.

Popoldan na Lučarjevem Kalu je zopet minil, kot je to že v navadi pri Lučarcih, v sproščenem vzdušju in odlični gostinski postrežbi. Vsem dobitnikom priznanj pa v imenu organizatorjev in uredništva Klasja iskreno čestitamo!

Najmlajši udeleženec prireditve je občudoval ogromen krompir, ki ga je na Lučarjev Kal pripeljal **France Grabnar** iz Radohove vasi, ki pa zaradi prepozne oddaje pridelka na izboru ni sodeloval.

Naj pridelki 2009 so:

kumara	1,68 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
koleraba	3,86 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
radič	1,68 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
buča jedilna	4,24 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
jajčevce	0,83 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
rdeča pesa	2,68 kg	Nose Anica	Ivančna Gorica
okrasna buča	7,95 kg	Urbančič Ivanka	Tolčane
krompir	0,81 kg	Urbančič Ivanka	Tolčane
krmno korenje	1,74 kg	Urbančič Ivanka	Tolčane
zelje	15,5 kg	Zajc Jožefa	Malo Globoko
jabolko	0,61 kg	Zajc Jožefa	Malo Globoko
rdeče korenje	0,69 kg	Bregar Tomaž	Bojanji Vrh
por	0,49 kg	Bregar Tomaž	Bojanji Vrh
zimski česen	0,35 kg	Bregar Anica	Muljava
grozdje	1,96 kg	Bregar Anica	Muljava
paradižnik	1,06 kg	Sotirov Pavle	Kriška vas
čebula	1,01 kg	Koželj Slavko	Vrhe
krmna pesa	8,12 kg	Čebular Renata	Dob
brstični ohrav	1,60 kg	Brčon Marinka	Lučarjev Kal
endivja	1,07 kg	Kastelic Marija	Lučarjev Kal
okrasna buča	1,57 m	Sadar Stanka	Šentvid pri Stični

Najtežje buče pa so bile razvrščene takole:

1. mesto	108 kg	Zaletel Ludvik	Dečja vas
2. mesto	51 kg	Pajk Ana	Vir pri Stični
3. mesto	47 kg	Škrjanec Melanie	Mevce

REPUBLIKA SLOVENIJA

UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE

upravneenote.gov.si/grosuplje/, e: ue.grosuplje@gov.si
Taborska cesta 1, 1290 Grosuplje
t: 01 781 09 00, f: 01 781 09 19

Vpis namestnika nosilca in gospodinjestev na kmetiji v register kmetijskih gospodarstev (RKG)

30. 9. 2009 se je iztekel predpisan rok za posredovanje podatkov o namestniku nosilca in gospodinjestvih na kmetiji, vendar je bil odziv dokaj skromen, zato je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sprejelo odločitev, da se **rok za vpis namestnika nosilca in gospodinjestev na kmetiji prestavi na 31. 12. 2009**. Zakon o kmetijstvu (ZKme-I, Uradni list RS, št. 45/2008) na novo določa kmetijo kot obliko kmetijskega gospodarstva, na katerem se eno ali več gospodinjestev ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Na eni kmetiji je lahko vpisanih eno ali več gospodinjestev (ne glede na naslov gospodinjestva), posamezno gospodinjestvo pa je lahko vpisano le na eni kmetiji. Vsaka kmetija, ki ima več članov kmetije, mora poleg nosilca imeti tudi namestnika nosilca. Podrobnosti o vpisu namestnikov in gospodinjestev ter članih kmetije so v priloženih navodilih za izpolnjevanje obrazca.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zato poziva vse nosilce, katerih kmetijska gospodarstva so vpisana v register kmetijskih gospodarstev, da pristojni upravni enoti sporočijo podatke o namestniku in gospodinjestvih na kmetiji.

Vsi tisti nosilci kmetijskega gospodarstva, ki doslej še niste sporočili podatke o namestniku nosilca kmetijskega gospodarstva, to storite čimprej.

Obrazec z navodili za izpolnjevanje, ki ga objavljamo poleg tega obvestila, lahko izstrižete in ga izpolnjenega in podpisanega s strani nosilca ter s strani namestnika nosilca pošljite na naslov: UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE, TABORSKA CESTA 1, 1290 GROSUPLJE. Obrazec z navodili je na voljo tudi na spletni strani Upravne enote Grosuplje na naslovu <http://www.upravneenote.gov.si/grosuplje/>.

Izpolnjen obrazec lahko na Upravni enoti GROSUPLJE v času uradnih ur oddate tudi osebno.

Opozarjamo vas, da kmetije brez vpisanega namestnika nosilca v RKG **ne bodo mogle vnesti zbirne vloge za subvencije v letu 2010.**

Nevenka Gorec, univ. dipl. prav., načelnica

Kmetijska zadruga Stična

Kmetijsko tehnične trgovine:

Železnina Zagradec (01 788 80 32)

Železnina Radohova vas (01 788 76 28)

Kmetijsko-vrtni center v Ivančni Gorici (01 788 76 24)

V MESECU NOVEMBRU NUDIJO

**ZIMSKE AVTOPLAŠČE SAVA
PO AKCIJSKIH CENAH
Z DODATNIMI POPUSTI****GNOJLO KAN
PO PREDSEZONSKI CENI 7,99 evrov**

Področje Kmetijske zadruge Stična ima že dolgoletno tradicijo pridelovanja jedilnega krompirja.
Naši pridelovalci na podlagi znanja in izkušenj vsako leto pridelajo zdrav in kakovosten pridelek.

**KROMPIR DOMAČIH PRIDELOVALCEV NUDIJO V
KMETIJSKO-VRTNEM CENTRU V IVANČNI GORICI IN
V PREHRAMBENIH TRGOVINAH KZ STIČNA.**

PRILOGA 14

Izpolniti z velikimi tiskanimi črkami!

KMG-MID

UPRAVNA ENOTA:

**PODATKI O NAMESTNIKU NOSILCA IN GOSPODINJSTVIH NA KMETIJI
(prva prijava za kmetije, ki so že vpisane v RKG)**

1. Podatki o nosilcu kmetije:

Priimek in ime nosilca										
EMŠO										
Ulica										
Poštna št.										
Pošta										

2. Podatki o namestniku nosilca kmetije (izpolnite le, če so na kmetiji poleg nosilca še drugi člani kmetije):

Priimek in ime namestnika nosilca kmetije										
EMŠO										
Ulica										
Poštna št.										
Pošta										
Elektronski naslov*										
Telefonska št. *										

* Izpolnite, če želite, da se z vami komunicira tudi prek telefona ali elektronske pošte. Podatek ni obvezen.

IZJAVLJA NAMESTNIKA: S podpisom jamčim, da se strinjam, da postanem namestnik nosilca ter da izpolnjujem za to predpisane pogoje.

Podpis namestnika nosilca kmetije:

3. Podatki o gospodinjestvih, katerih vsaj en član se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo – vpišite enega člana vsakega gospodinjestva (Opozorilo: gospodinjestvo oz. gospodinjestvi, katerih člana sta nosilec oziroma namestnik, sta avtomatsko pripisani h kmetiji – teh članov ne vpisujte):

Gospodinjestvo 1:										
Priimek in ime člana gospodinjestva										
EMŠO										
Gospodinjestvo 2:										
Priimek in ime člana gospodinjestva										
EMŠO										

IZJAVLJA NOSILCA KMETIJE: S podpisom jamčim, da imam pridobljena vsa soglasja članov kmetije v skladu s predpisi ter da so posredovani podatki točni in resnični. Za napake ali nepopolne podatke prevzemam odgovornost in posledice.

V / na

, Dan . Mesec . Leto

Podpis nosilca kmetije:

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE OBRAZCA »PODATKI O NAMESTNIKU NOSILCA IN GOSPODINJSTVIH NA KMETIJI« – PRILOGA 14

Obrazec se uporablja za namen sporočanja podatkov o namestniku nosilca in gospodinjskih na kmetiji. Namenjen je samo tistim kmetijam, ki so že vpisane v RKG, nimajo pa še vpisanega podatka o namestniku kmetije in gospodinjskih na kmetiji.

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/2008) in Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 122/2008) določata:

- Kmetija je oblika kmetijskega gospodarstva, na katerem se eno ali več gospodinjstev ukvarja s kmetijsko dejavnostjo.
- Gospodinjstvo je v skladu s predpisom, ki ureja prijavo prebivališča, skupnost posameznikov, ki izjavijo, da stalno prebivajo skupaj in skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb (kot na primer za stanovanje, hrano, šolanje otrok ipd.). Za gospodinjstvo se šteje tudi posameznik, ki izjavi, da prebiva sam v ločeni stanovanjski enoti ali kot podnajemnik v delu te enote in sam porablja dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb.
- Na kmetijo je lahko vpisano eno ali več gospodinjstev, na katerih se en ali več članov ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Polnoletne osebe, ki so v skladu s predpisom, ki ureja prijavo prebivališča, vpisane v evidenco gospodinjstev kot člani gospodinjstva, morajo soglašati z vpisom gospodinjstva na kmetijo. Posamezno gospodinjstvo je lahko vpisano le na eni kmetiji.
- Člani kmetije so fizične osebe, ki so člani gospodinjstva po predpisih o prijavi prebivališča in so starejši od 15 let.
- Člani kmetije, ki so lastniki oziroma solastniki kmetije, izmed članov kmetije določijo nosilca in namestnika nosilca. Nosilec in namestnik nosilca morata biti popolnoma poslovno sposobni fizični osebi. Če je na kmetiji samo en član kmetije, ki je popolnoma poslovno sposoben, kmetija nima namestnika nosilca.
- Če kmetija nima več nosilca, njegov namestnik samodejno postane novi nosilec (in s tem prevzame pravice in obveznosti nosilca).
- Če kmetija nima več niti nosilca niti namestnika, do določitve novega nosilca opravlja naloge nosilca iz 3. točke 3. člena zakona najstarejši član kmetije, ki je lastnik ali solastnik kmetije in popolnoma poslovno sposoben na fizična oseba.

IZPOLNJEVANJE OBRAZCA:

V rubriko **KMG-MID** vpišite identifikacijsko številko vašega kmetijskega gospodarstva.

V polje **UPRAVNA ENOTA** vpišite vašo upravno enoto.

1. Podatki o nosilcu kmetije:

- V rubriko **Priimek, ime / naziv nosilca** vpišite priimek in ime nosilca kmetije.
- V polje **EMŠO** vpišete enotno matično številko občana nosilca.
- V rubrike **Ulica, Hišna št., Dod.** (dodatek k hišni številki, npr. A), **Poštna št.** in **Pošta** vpišete podatek o prebivališču.

2. Podatki o namestniku nosilca kmetije:

- V rubriko **Priimek in ime namestnika nosilca kmetije** vpišete priimek in ime namestnika nosilca kmetije.
- V polje **EMŠO** vpišete enotno matično številko občana.
- V rubrike **Ulica, Hišna št., Dod.** (dodatek k hišni številki, npr. A), **Poštna št.** in **Pošta** vpišete podatek o prebivališču.
- Podatka o **Telefonu** in **Elektronskem naslovu** nista obvezna. Izpolnite v primeru, če želite, da se z vami komunicira tudi preko telefona ali elektronske pošte.

Pod to rubriko se na obrazec **podpiše** namestnik nosilca kmetije.

3. Podatki o gospodinjskih, katerih vsaj en član se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo – vpišite enega člana vsakega gospodinjstva:

Na obrazec ne vpisujete gospodinjstev, katerih člani sta nosilec kmetije in namestnik nosilca kmetije – člani teh gospodinjstev so v RKG vpisani avtomatsko. Na obrazec lahko vpišete podatke dveh gospodinjstev. Če se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo več gospodinjstev, uporabite več obrazcev.

- V rubriko **Priimek in ime člana gospodinjstva** vpišete priimek in ime enega (poljubnega) člana gospodinjstva, katerega vsaj en član se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo.

- V polje **EMŠO** vpišete enotno matično številko občana.

Obrazec podpiše nosilec kmetijskega gospodarstva.

Društvo gobarjev "Štorovke" Šentrumar - HOČEVJE

Jakličev dom Videm 34, 1312 VIDEM-Dobrepolje

4. gobarska razstava DG Štorovke v Hočevju

V Štentovem kozolcu v Hočevju je bila 19. in 20. septembra na ogled razstava gob. Kakor vsako leto smo tudi letos otvoritev popestrili s kratkim kulturnim programom, v katerem so nastopili Ritem da bit (tolkalci Papirniškega pihalnega orkestra Vevče), Veronika Zajec z violinskimi citrami, pevke Vokalne skupine Mavrica ter folklorna skupina iz Račne.

Klub slabi rasti gob v tem času septembra (zaradi suše) smo imeli razstavljenih 273 vrst različnih primerkov gob. Razstavljene gobe so bile nabrane v okolici Hočevja, nekaj primerkov smo prinesli tudi iz Karavank, Pokljuke in Dolenjske. Saj si v tako sušnih časih gobarska društva pomagamo med seboj.

Med vsemi razstavljenimi gobami so obiskovalci najbolj z zanimanjem in občudovanjem opazovali glavato velepodvihanko, ki je bila najdena v Dobrepolju (Predstruge), in pa seveda gobane, saj smo imeli kar dva borovnika, ki sta tehtala prek 2 kilograma, najtežji 2.31 kg; najdena sta bila v okolici Loškega Potoka. Na razstavi je bil oba dneva prisoten tudi strokovnjak determinator Bogdan Tratnik, ki je obiskovalce podučil, katere gobe lahko nabiramo in katerih ne, ter odgovarjal na razna vprašanja. V nedeljo je poleg celodnevne razstave od 11. ure dalje potekalo tudi tekmovanje v kuhanju gobje enolončnice in izvirnih gobjih jedi. Komisija pod vodstvom predsednice, znane gostilničarke in dobre kuharice Marije Kumalič, župana občine Dobrepolje

Janeza Pavlina in članice GD Škofja Loka, je imela veliko dela. Vse jedi so bile namreč dobro pripravljene in začinjene, tako da se je komisija kar težko odločila, kdo je najboljši. Dva dneva sta ob res lepem vremenu, obilici gob in gobjem golažu, ki so ga pripravili člani, minila prehitro.

Zato vas vabimo naslednje leto tretji vikend v septembru, da se nam pridružite.

Predsednik GD Štorovke Pajntar Slavko

Gobe pozno v jeseni

Kaj lahko nabiramo pozno v jeseni? Po nekaj dnevih ohladike in nizkih temperatur se je otopilo in zopet so se pojavile gobe, tako najdemo še jesenske gobane (jurčka).

Štorovke so minile, pač pa dobimo ostrigarje na drevesih listavcev, zlasti na bukvi, divjem kostanju, brestu in orehu, mladi so užitni. Najbolj pogosta in iskana v tem času je sivka, zimska kolobarnica (tricholoma portentosum), ki raste od oktobra do decembra v skupinah, zelo je pogosta v borovem gozdu, pod smrekami, hrasti. Vsestransko je uporabna in zelo okusna. Sicer jo lahko zamenjamo tudi z drugimi kolobarnicami, med katerimi so nekatere strupene.

foto: Tratnik Bogdan

Postavitev novih trajnih nasadov

Kmetijska svetovalna služba Ivančna Gorica organizira uvodno predavanje za postavitve trajnih nasadov odpornejših vrst sadja na manjših površinah, z namenom, da si sami pridelamo kakovostno sadje. Zanimanim bomo nudili strokovno pomoč v obliki rednih srečanj – delavnic, na katerih bomo na začetku izbrali najprimernejšo lokacijo za postavitev nasada, določili primerne sorte za sajenje ter potem spremljali nadaljnji razvoj novega nasada.

Vse zainteresirane vabimo, da se zberemo

18. novembra 2009 ob 16. uri
v prostorih Krajevne skupnosti Temenica,
kjer se bomo dogovorili o nadaljnjih aktivnostih.

- **OBRAZEC IZPOLNITE Z VELIKIMI TISKANIMI ČRKAMI!**
- **IZPOLNEN IN PODPISAN OBRAZEC POSREDUJTE NA VAŠO UPRAVNO ENOTO!**

Polževo ima naj prostovoljko leta na področju turizma

Članica Turističnega društva Polževo Amalija Lija Šušteršič je prejela laskavi naslov slovenske naj prostovoljke v turizmu za leto 2009.

Turistična zveza Slovenije je ob svetovnem dnevu turizma, 27. septembra, že tretje leto podelila posebno priznanje naj prostovoljki in naj prostovoljcu, ki ju je izbrala iz vrst svojih prizadevnih članov. Letos so se med številnimi predlogi iz vse Slovenije odločili za Vladimirja Kostevca (TD Suha krajina) iz Žužemberka in Amalijo Lijo Šušteršič iz TD Polževo. Priznanji jima je na priložnostni slovesnosti v Hotelu Primus na Ptuj izročil predsednik TZS Dominik S. Černjak.

TZS je presenetljivo izbrala oba imetnika prestižnega naslova iz tako rekoč iste regije. Kakor koli že, nobenega dvoma ni o predlogu TD Polževo, ki je za naj prostovoljko leta predlagalo svojo dolgoletno članico Lijo. Amalija Lija Šušteršič je aktivna članica Turističnega društva Polževo vse od ustanovitve društva, torej že več kot dvajset let. Tudi njo je skupaj z možem Milošem privabilo v našo občino lepo okolje kriško-polževske planote. Zato ni čudno, da je zanj in številne članice društva skrb za ohranjanje okolja, v katerem živijo, pomembna naloga. Kriška vas je s številnimi zaselki, domačijami in počitniškimi hišicami lepo urejena tudi zaradi prizadevnosti turističnega društva. Postavljeni so turistični kozolčki, klopi, cvetlična korita, smerokazi, table. Posebno mesto ima tudi razgledna točka z razgledno mizo, ki

Podelitev je potekala na gradu Primus na Ptuj. Na fotografiji z leve proti desni je predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak, direktor Direktorata za turizem Marjan Hribar, naj prostovoljec leta Vlado Kostevc, direktor Slovenske turistične organizacije Dimitrij Piciga, naj prostovoljka leta Amalija Lija Šušteršič iz TD Polževo, letošnja naj menedžerka in menedžer v turizmu ter ptujski župan.

marsikaterega obiskovalca »prisili« k prijetnemu postanku in počitku. Gospa Lija se aktivno vključuje v projekte in naloge društva, še posebej pa je zaslužna tudi za organizacijo raznih prireditev. Na Polževem je tako že uveljavljen vsakoletni Krevsov tek, šahovski turnir, če pa zima postreže tudi s snegom in nizkimi temperaturami, pa člani in članice TD Polževo hitro postavijo smučarske količke na polževskem smučišču. Takrat je

med organizatorji smučarskih tekem zagotovo tudi gospa Lija. Svoj delež društvo prispeva tudi pri vsakoletnem pohodu po Jurčičevi poti in praznovanju dneva državnosti.

Zadnja leta je gospa Lija tudi desna roka svojega moža Miloša, ki je predsednik društva, in tako oba skupaj še več časa namenita delovanju društva, njun dom v Kriški vasi pa včasih postane pravo središče društvenega dogajanja. Vsega doseženega pa zagotovo ne bi bilo brez dobrega sodelovanja s krajem in drugimi društvi, ki delujejo na območju celotne krajevnosti Višnja Gora, in ne nazadnje tudi z Občinsko turistično zvezo Ivančna Gorica.

Gospa Lija seveda iskrene čestitke, sicer pa, kot je ob prejemu naziva za naj prostovoljko leta v turizmu sama dejala, je to nagrada za celotno društvo in vse, ki delajo v turizmu v naši občini.

Matej Šteh

V Stični Bela orhideja

V soboto, 10. oktobra, je bilo kljub bolj kislemu vremenu v Stični prešerno razpoloženje, zlasti pri Damjani Štravs in Jaki Mavru, ki sta ponosno odpirala nov frizerski salon, poimenovan Bela orhideja. Otvoritev? Ne samo otvoritev, prava svečanost z visokimi gosti, kulturnim dogodkom in dobro postrežbo. Skupaj z mladim parom sta se veselila tudi župan Jernej Lampret in domači župnik Maksimilijan File, v Stično pa je prav za to priložnost prišel tudi postojnski župan Jernej Verbič. Visokih gostov ni še zmanjkalo, saj je moderni salon projektiral Peter Gabrijelčič, dekan na visoki šoli za arhitekturo, ki je seveda prišel tudi na slovesno otvoritev. Manjkala ni niti Stiška godba.

Vsi zbrani so lahko preskusili mineralno dekorativno kozmetiko BellaPiere, se zmasirali na masažnem stolu, namenjenemu umivanju las, ter spoznali ameriško lasno kozmetiko Paul Mitchell. Obe kozmetiki se uporabljata izključno v sodobno opremljenem frizerskem salonu Bela orhideja v Stični.

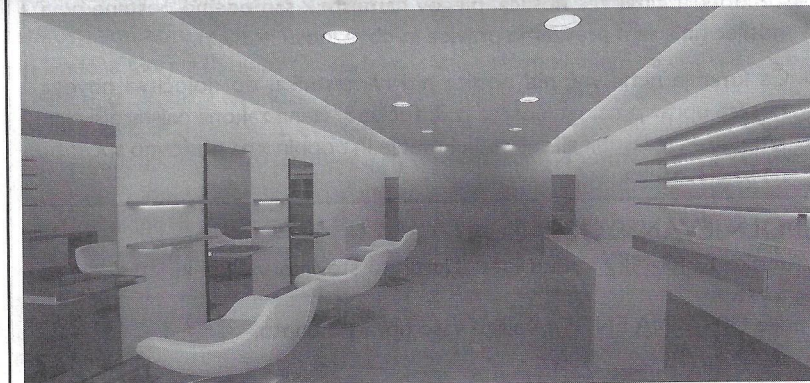
Torej, ne preostane vam nič drugega, kot da tudi vi obiščete salon Bela orhideja v Stični, vse predhodne informacije pa lahko dobite tudi na njihovi internetni strani www.belaorhideja.si.

mš

Župan – maticar

Županova navzočnost v Stični to popoldne pa ni bila naključje. V stiškem samostanu je v prostorih Muzeja krščanstva na Slovenskem popoldne opravil častno nalogo maticarja s pooblastilom upravne enote, kar mu omogoča njegova županska funkcija.

V njegovi navzočnosti sta zakonsko zvezo sklenila nevesta Jana Skubic iz Stične in ženin Janez Vrhovnik. Naš župan pa tokrat ni poročal prvič.

Priznanje Amaliji Liji Šušteršič ni samo potrditev dela naših turističnih društev in zveze, temveč tudi velik promocijski dogodek. O letošnji naj prostovoljki leta v turizmu je poročala Televizija Slovenija v turistični oddaji Na lepše. Lijo Šušteršič je predstavil voditelj oddaje Drago Bulc, ki je s svojo ekipo 4. oktobra obiskal Turistično društvo Polževo. V oddaji so poleg Lije Šušteršič spregovorili tudi drugi turistični delavci v naši občini, poleg Polževca pa je ekipa obiskala tudi Višnjo Goro, Muljavo in Lučarjev Kal, kjer je tisti dan potekala letošnja prireditev Naj pridelki občine Ivančna Gorica. Oddajo, ki je bila na sporedu v ponedeljek, 12. oktobra, si lahko pogledate tudi na spletni strani RTV Slovenije, na naslovu www.rtvlo.si pod rubriko Audio/Video.

V Metnaju smo postavili brunarico

V KS Metnaji smo se odločili, da bomo postavili lesen objekt, ki bo varoval otroke pri čakanju na avtobusni prevoz na poti v šolo iz Metnaja in okoliških vasi (Goričica, Poljane, Obolno, Osredok, Planina in Debeče). V začetku oktobra nam je zastavljene načrte uspelo izpeljati.

Svet KS Metnaji je organizacijo projekta zaupal podpredsedniku KS Tonetu Grčmanu. S sodelovanjem krajanov in prostovoljnim delom je gradnja

hitro stekla, tako da so se dela lahko kmalu zaključila. Seveda ima za to zasluge tudi sodelovanje občinske uprave z g. Peterlinom in g. Jerebom. Brunarico smo slovesno otvorili v soboto, 10. oktobra. V nagovoru sta nas pozdravila predsednik KS Metnaji Bojan Zajec in podpredsednik KS Metnaji Tone Grčman, slovesno pa je spregovoril tudi župan Jernej Lampret, ki je naše otroke podučil, kako morajo tudi oni skrbeti za novo bru-

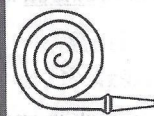
narico. Skupaj z otroki je nato prerezal trak in s tem otvoril našo novo pridobitev. Brunarica pa ne bo le avtobusno postajališče, ampak lahko postane tudi kraj družabnega vaškega življenja, saj se nahaja v lepo urejeni okolici ob gasilnem domu in sedežu krajevnosti.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem izvajalcem del ter Občini Ivančna Gorica za prepotrebno finančno pomoč. Zahvala tudi krajanom, ki so s prostovoljnim delom sodelovali pri obnovi cest. Letos sta bili delno obnovljeni cesti proti Debečam in Poljanam. Vendar na žalost med ljudmi vedno obstajajo tudi izjeme.

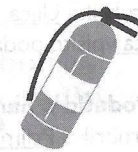
Podpredsednik KS Metnaji

POOBLAŠČENI SERVIS GASILNIKOV

Janez Borštnik K.D.
Stranska pot 1/1 c, 1290 Grosuplje
tel.: 01/788 25 30, fax: 01/788 25 31
net: www.gasilni.com
GSM: 041/744 866

- POOBLAŠČEN SERVIS GASILNIH APARATOV
- MERITVE IN PREGLED HIDRANTNIH OMREŽIJ
- TRGOVINA Z GASILNO OPREMO
- TEHNIČNO SVETOVANJE

Delavnica: Višnja Gora

KOREKT PLUS –

jezikovna šola in storitve, d.o.o.

Zgornja Draga 4a, 1294 Višnja Gora nudi:

- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine za osnovnošolce od 2. do 9. razreda OŠ,
- pripravljani tečaj iz angl./nem. Za 9./9 razred za vstop v srednjo šolo,
- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine in nemščine za srednješolce od 1.-4. letnika SŠ v manjših intenzivnih skupinah od 2-6 učencev (pomoč pri težavah glede razumevanja šolske snovi ter dodatno izobraževanje,
- pripravljani tečaj za maturo iz angl. jezika za dijake 4. letnika,
- individualno poučevanje angleščine in nemščine za učence in dijake s težavami v šoli ter pripravljanje študentov na izpite iz angleščine,
- prevajanje iz angl. in nem. in obratno ter lektoriranje različnih angleških, nemških in slovenskih besedil.

Informacije in naročila na tel. 01/ 78 77 244 ali GSM 041 623 634 (prof. Lilijana Štepic).

Dejavnosti požarne obrambe v Dobu

Oktober ni le lep jesenski mesec, poln čudovitih barv in darov narave, je tudi mesec požarne varnosti in je torej posvečen tudi gasilcem. V jesenskem času smo gasilci imeli občinsko prvenstvo in najboljši so odšli na regijsko prvenstvo v gasilskih disciplinah. V našem društvu smo na omenjena tekmovanja odpeljali novo generacijo najmlajših pionirjev. Na občinski ravni smo osvojili drugo, na regijski pa šesto mesto.

Tekmovanja pa niso edina dejavnost dobskih gasilcev, saj se pripravljamo na osemdeseto obletnico ustanovitve društva. V letošnjem oktobru pa nas je presenetil tudi požar na gospodarskem poslopiju pri družini na našem rajonu. Akcija gašenja je bila s pomočjo sosednjih gasilskih društev dobro izpeljana. Za dobske gasilce pa je znano, da se po pogašenem požaru pravo delo šele začne. Takoj po pospravljeni gasilski opremini in orodju smo se na sestanku dogovorili, kako bi pomagali oškodovani družini. V naslednjih dneh so se sekale smreke in pobirala denarna pomoč. Bili smo zares učinkoviti, kajti osmi dan po požaru je imelo gospodarsko poslopje že novo streho.

Zares zadovolji smo bili vsi tisti, ki smo pomagali, in verjetno tudi tisti, ki so pomoč potrebovali. V času obnove je bilo med delavci slišati, da nas stiska bližnjega poveže in da imamo vsi takrat enako nalogo. Lahko bi rekli, da nas slogan na našem gasilskem domu »Bogu v čast in bližnjemu v pomoč« še bolj obvezuje in tudi povezuje.

PGD Dob

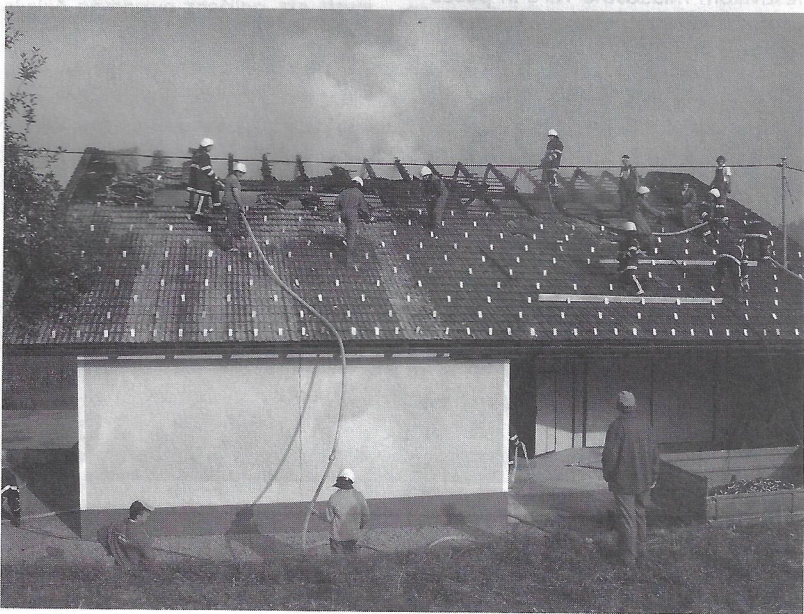

Foto: Policija

Če v nesreči nisi sam!

V letošnjem oktobru, ko so bili skoraj vsi pridelki že pod streho, nas je doletela huda nesreča – pogorela nam je streha gospodarskega poslopja. V tistih trenutkih so se naše misli prepletale, kaj bo sedaj, tik pred zimo, ostali smo brez vse krme, slabo vreme, pa brez strehe. Situacija se je zdela skoraj brezizhodna, a že v prvih urah, ko se je iz ostrešja še vedno kadilo, je breme postajalo lažje, ko smo videli na dvorišču veliko dobrih ljudi, ki so se vsak po svoje trudili in pomagali po svojih močeh. Po dobrem tednu, ali natančneje po osmih dneh, se nam je na obraz že prikradel nasmeh, kajti poslopje je bilo že pod novo streho.

Za vse storjeno se želimo zahvaliti vsem gasilcem, ki ste pomagali ukrotiti požar, še posebej pa domačemu društvu iz Doba, ki je poleg gašenja pomagalo pri zbiranju sredstev in obnovi ostrešja.

Zahvaljujemo se vsem sosedom in krajanom, ki ste nam pomagali, tako finančno kot materialno in tudi z delom.

Hvala lepa vsem, ki ste nam pomagali, kajti lažje je, če v nesreči nisi sam.

Družina Godnjavec, Škoflje 13

Slovesnost na Velikem Korinju

Prvo soboto v oktobru nas je na Velikem Korinju pričakalo čudovito vreme. Zbrani ob spomeniku padlim slovenskim in italijanskim partizanom smo obudili spomin na težki, nemirni čas leta 1944.

Na poti iz Notranjske v Belo krajino so se borci IV. bataljona udarne brigade Trieste utaborili na Velikem Korinju. Nepričakovano so jih napadli Nemci in domobranci. V številčno neenakem boju je tu in v okolici Ambrusa našlo svoj zadnji dom trideset italijanskih in slovenskih

fantov, katerih imena so napisana na spomeniku.

Svečanost je z recitacijami in prijetnimi nagovori vodila ga. Nuša Volkar. S svojim prisrčnim nastopom so prisotne razveselili osnovnošolski otroci iz podružnične šole Krka. Pozdrave in srčne želje, da se še velikokrat srečamo z italijanskimi prijatelji, so na govorniškem odru izrekli: podpredsednik območnega združenja ZZB za ohranjanje vrednot NOB Grosuplje, predsednik PGD Veliki Korinj in predsednik ZZB za Furlanijo in Julij-

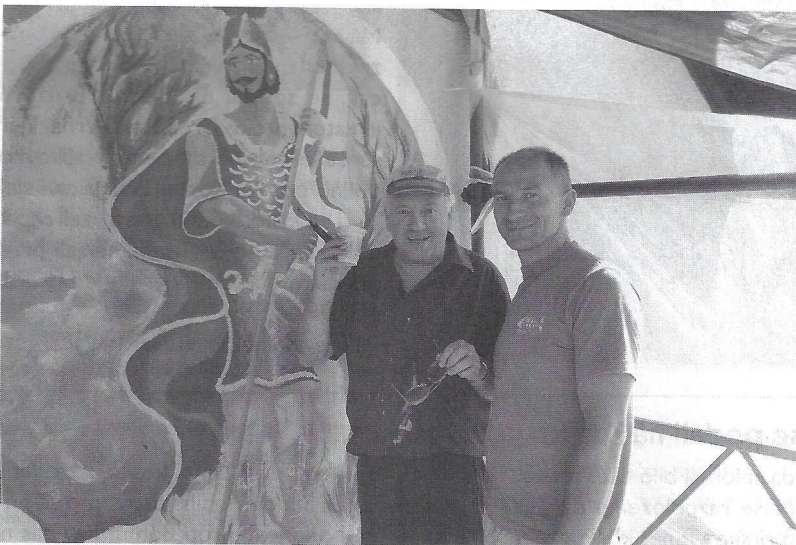
sko krajino. Kratek nagovor in jezikovni prevod je imel tov. Gačnik, član predsedstva ZZB za ohranjanje vrednot NOB Slovenije. Pevci iz Ivančne Gorice in Grosuplje so zapeli nekaj pesmi, italijanske goste so razveselili z znano pesmijo Bandera rosa, kulturni program pa je zaključil harmonikar Domen Omejec.

Po slovesnosti se je druženje nadaljevalo ob pečenem kostanju, ki so ga nabrali in spekli korinjski gasilci.

Irena Brodnjak Goršič

Tradicionalno sobraško tekmovanje harmonikarjev

Gasilci v Sobračah so letos zelo aktivni. Po slovesnosti ob 30-letnici delovanja PGD Sobrače, ki je bila v juniju, so v mesecu avgustu organizirali zdaj že tradicionalno 6. tekmovanje harmonikarjev.

Sončna nedelja, 16. avgusta, se je pričela z mašo za vse pokojne gasilce, ki jo je daroval g. Janez Petek. Po maši je blagoslovil obnovljeno fresko sv. Florjana na pročelju gasilskega doma, ki jo je obnovil in z živahnimi barvami poživil g. Brane Petek iz Vintarjevca.

Po maši se je pričelo tekmovanje harmonikarjev, ki se ga je letos udeležilo kar 44 harmonikarjev, od tega 6 deklet. Mladi in stari mojstri igranja na frajtonarico so nastopili v več starostnih kategorijah.

Kako je kdo raztegnil meh, je budno spremljala tričlanska strokovna komisija. Vsi nastopajoči so prejeli priznanje za sodelovanje in majico, najboljši trije iz vsake kategorije pa še pokal. Najboljši so bili: Mitja Bukovec, Rok Legan, Gašper Štrus, Alojz Murgelj. Pokal občinstva si je priigral Žan Novak.

Harmonikarji so veseli ljudje in vedo, da je važno sodelovati in ne zmagati, zato so skupaj zaigrali nekaj skladb tudi po končanem tekmovanju in si obljubili, da se snidejo v Sobračah na 7. tekmovanju naslednje leto.

Nedeljsko popoldne se je nadaljevalo ob zvokih ansambla Sreča in ob postrežbi sobraških gasilcev.

Tanja

EKOFLAM Šentvid pri Stični

OGREVALNA TEHNIKA

- Toplotne črpalke • Solarna tehnika
- Obnovljivi viri energije
- Klimatske naprave
- Vodovod • Ogrevanje

E-mail: ekoflam@volja.net

GSM: 041/626-146, Telefon: 01/7878 283

AVTO SERVIS VLEKA

MARJAN KLEMENČIČ S.P. ŠENTVID PRI STIČNI

UGODNE CENE PNEVMATIK IN PLATISC!

AVTOKLEPARSTVO
AVTOLIČARSTVO
AVTOMEHANIKA
VULKANIZERSTVO
AVTOOPTIKA
AVTOVLEKA non-stop

Gsm: 041/785 333

http://www.avto-klemencic.si

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

⇒ ČE PA STE ETAŽNI LASTNIK V VEČSTANOVANJSKI HIŠI NAS LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše
- za vpis etažne lastnine

Najdete nas

na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu

01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

PD Polž poroča

Polžki na Triglavu

V petek, 21. avgusta, se je 25 članov PD Polž odpravilo zadanemu cilju nasproti – osvojiti smo želeli naš simbol slovenstva, Triglav.

Od Aljaževega doma v Vratih je bila naša pot sprva še položna, ko pa smo prečkali hudournik, se je pot pričela strmo dvigati proti Pragu. Tu so nam bili v veliko pomoč klini. Bolj smo se vzpenjali in težja, kot je bila pot, lepši je bil razgled. Tudi vreme nam je bilo dopoldne zelo naklonjeno.

Od Kredarice smo se zaradi slabših vremenskih obetov kaj hitro odpravili na vrh. S seboj smo vzeli le najnujnejše (čelada, vetrovka, voda). Po obveznem krstu in fotografiranju pri Aljaževem stolpu smo se spustili nazaj do Kredarice. Pri povratku je vreme že kazalo zobe, presenetili so nas sodra, dež in strele.

Zvečer je bilo v koči vzdušje, kakršnega ne doživiš pogosto, kajti naslednji dan so imeli na Kredarici ti. »triglavsko poroko«. Krivca za to zabavo sta bila sicer že precej v zrelih letih,

a sta jo kljub temu na Triglav mahnila kar v narodni noši.

V noči iz petka na soboto je divjala nevihta, ki pa je na srečo zjutraj ponehala in s Kredarice smo se po dolini Krme odpravili v lepšem vremenu.

Pot je bila na srečo lahka, pomagale pa so nam pohodne palice, kajti utrujenost se je že malo poznala. Dober konec zanimivega izleta, bi lahko dejali.

Pot dveh slapov že petič

Pot dveh slapov v okolici Višnje Gore je v nedeljo, 13. septembra, oživila že petič. Nekakšen jubilej torej in potrditev, da domače Planinsko društvo Polž nikakor ne počiva. Vremenoslovci so napovedovali kisló vreme, pa se k sreči zmotili. Prav jasno je bilo in ravno prav toplo za hojo. Pred gasilskim domom v Višnji Gori se je zbralo 130 pohodnikov. Ob osmi uri so krenili v Dedni Dol, na koncu doline jih je pričakal veliki slap Višnjice. Malo so zagrizli v kolena in se povzpeli na najvišjo točko pohoda, Kucelj, se spustili na Zgornje Brezovo in zatem preko Gradišča in Vrha, kjer so se okrepčali s čajem, v slikovito dolino potoka Kosca. Lehnjakovi slapovi so kakor vedno vsem vzeli sapo. Udeleženci so si vtise izmenjali pred gasilskim domom, kjer jih je pričakal golaž. Pa nasvidenje ob letu osorej!

Člani in prijatelji PD Polž smo se podali na Tursko goro

V soboto, 26. septembra, smo se ob 6. zjutraj podali na pot. Opremljeni, kot se za hribovca spodobi, predvsem pa s polno mero dobre volje smo se odpravili proti Logarski dolini. Ko se je zdanilo, smo nestrpni pogledovali v nebo in veselo ugotavljali, da je pred nami lep sončen dan. Po kratkem postanku, med katerim smo se z močno kavo dodobra zbudili, smo prispeli do Logarske doline in tam pustili naše jeklene konjičke. Vodniki Aleš, Brane in Tadej so nam razdelili zaščitne čelade in varovalne pasove, nakar smo zakorakali planinskemu izživu nasproti. Na poti nas je spremljala megla, a nam ni vzela volje. V koči na Okrešlju smo si z dobrotami iz nahrbtnika privezali dušo in se ogreli s toplim čajem.

Kmalu smo se odpravili naprej, saj smo vedeli, da je pred nami kar naporen dan. Vztrajni in dobre volje smo premagovali meter za metrom in se vzpenjali našemu cilju nasproti. Pot je bila kar zahtevna, in ko smo si malo pod vrhom Turske gore pripeli še varovalne pasove in si nadeli čelade, smo se nekateri kar malce tesnobno vprašali – bomo zmogli? A naši vodniki so bili res naši angeli varuhi in z njihovo pomočjo in vzpodbudno besedo nam je uspelo. Ugotovili smo,

da sploh ni bilo tako težko!

Naše razpoloženje na 2251 m nadmorske višine, kolikor je visoka Turska gora, je malce skalila megla, ki je trmasto vztrajala in nas prikrajšala za razgled po okoliških vrhovih. A se nismo vdali. Nadaljevali smo pot proti Kamniškemu sedlu, kjer smo tudi prenočili. V Kamniški koči smo se okrepčali s toplimi dobrotami, ki so nam šle neverjetno v slast. Nad 1500 metri pač ni boljšega kot ričet in klobasa ...

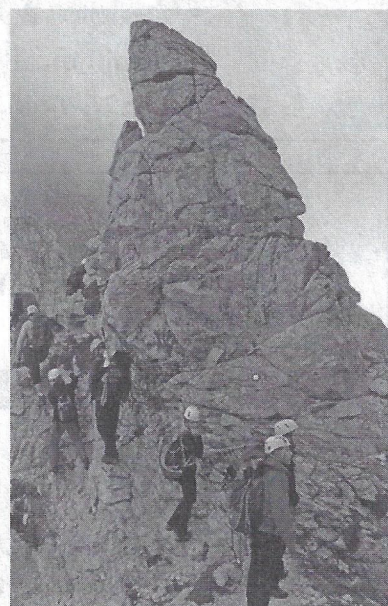
V zgodnjem večeru je bila koča na Kamniškem sedlu obdana s soncem, zato smo nekateri izkoristili lepe trenutke in se nadihali svežega zraka. V prijetnem vzdušju smo preživeli večer, in tudi ko smo se odpravljali k počitku, smeh še dolgo ni potihnil ... Nedeljsko jutro je bilo zelo vetrovno. Odločili smo se, da se kljub vetru odpravimo še na eno krasotico – Brano. Toplo oblečeni smo ob pol osmih zapustili varno zavetje koč in se povzpeli na vrh. Tudi ta podvig nam je uspel in zadovoljni in ponosni smo prišli nazaj do Kamniške koč, kjer smo si po krajšem predahu in okrepčilu oprtali nahrbtnike in se odpravili v dolino.

V zgodnjih popoldanskih urah je sledil povratek do avtomobilov, nakar smo

odšli na zasluženó kosilo. Utrujeni, veseli in polni lepih vtisov smo se počasi odpravili proti domu. Res nas ni bilo veliko, le enajst, a preživeli smo čudovit konec tedna, ki ga še dolgo ne bomo pozabili.

Naj na koncu pohvalim naše izkušene vodnike, Aleša, Braneta in Tadeja, da so nas varno vodili po gorskih poteh in nas srečno pripeljali nazaj. Naj bo njihov korak v kraljestvu gora vedno lahek in varen!

Anica Zadel

Mladina tudi letos preplavila Stično

Na že 28. srečanju slovenske katoliške mladine v Stični zbrana sedemtisočglava množica

Stično je tudi letos na tretjo septembrsko soboto obiskala mladina z vseh koncev Slovenije. Nobenega dvoma ni, da je prav vsakoletno septembrsko srečanje v Stični za odgovorne za delo z mladimi v slovenski Cerkvi pomemben projekt, s katerim je možno mladino povezovati in jo bogatiti na njihovi poti odrasčanja. Organizatorji, Medškofijski odbor za mlade in društvo Skupnost katoliške mladine, so skupaj s stiško župnijo pripravili že 28. srečanje, ki zadnja leta poteka pod imenom festival Stična mladih.

»Svoje upanje smo naslonili na živega Boga.«

Letos je festival nosil pomenljiv naslov »Svoje upanje smo naslonili na živega Boga«. Tega gesla se je v nagovoru pri sveti maši dotaknil tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran, ki je mladim povedal, kje lahko najdejo svoje upanje. Somaševanju se je poleg več kot 150 duhovnikov in slovenskih škofov pridružil tudi apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castello. Seveda maša na stiškem srečanju mladih ni običajna maša, je posebna duhovna izkušnja, saj poteka na prostem, večtisoč sodelujočih oddaja posebno energijo, vse pa dvigajo tudi pesmi in ritmi pravega ansambla, ti. Stična benda.

Maša je osrednji dogodek srečanja, vse dopoldne pa so tudi letos udeleženci lahko sodelovali v zanimivem in razgibanem programu. Začelo se je s festivalom mladostne vere in poseb-

nim forumom za študente. Mladi so lahko izbirali med kar 23 različnimi delavnicami. Na tržnici upanja pa so se predstavljale različne mladinske organizacije, skupnosti in gibanja.

Kot vsa leta se je tudi letos dan zaključil s popoldansko zabavo ob živi in tudi glasni glasbi, vendar brez alkohola. Letos so svoj trezen pogled na življenje mladi izrazili tudi s podporo projektu Zavoda Varna pot pod imenom 5 x stop je cool. Stop umiranju na cestah, hitrosti, alkoholu, drogam in drugim psihoaktivnim snovem ter agresivnemu obnašanju. Mašna nabirka je bila namenjena prav izvajanju omenjenega projekta.

Matej Šteh

Še ena lepo obnovljena kapelica

V Šentvidu je ob cesti v Svetem Roku v smeri proti Radohovi vasi marsikdo lahko opazil lepo obnovljeno kapelico. Poleti se je namreč končala obnova kapelice, ki je bil zgrajena daljnega leta 1898. Kdo jo je zgradil in v kakšen namen, sicer ni znano, je pa zanj vsa leta skrbela družina Kralj (Žagarjevi), ki je živela na domačiji poleg kapelice. Bratje in sestra iz Žagarjeve rodovine so letos kapelico z lastnimi sredstvi obnovili. Poleg strehe, zunanjosti in notranjosti je lepo obnoven tudi Marijin kip. V nov sijaj odeto domačo kapelico pa je 14. junija blagoslovil Rafko Kralj.

Naša Ivančna spet polepšana

Nekateri člani turističnega društva iz Ivančne Gorice smo spet »pljunili« v roke, zgrabili za smeti in jih tlačili v vreče za smeti, vse skupaj pa vzorno odložili na kup ob zabojnikih pri banki. Ta naš podvig se je že drugič letos zgodil 26. septembra, štartali pa smo ob 9. uri pri »Poldetovem« vodnjaku v Ivančni Gorici. Člani in članice smo veselo pozdravili naši sokrajanjki in pomočnici, Ano Arbiter in Jano Velikanje, Tilka Grivec pa je obljubila pomoč za naslednje leto, če bo zdrava in ne bo imela terapije. Bravo! Hvala vsem!

Neka gospa s psičkom pa nam je jasno in glasno povedala, da smo »budale« in da ima občina dovolj denarja za vse drugo ... Ob tej priložnosti smo se spomnili, da so nam najvišji predstavniki občine – beri župan Jernej – že lani obljubili, kako bodo sklenili pogodbo z izvajalcem čiščenja komunalnih odpadkov v centru Ivančne Gorice. Pa se več kot poskusno čiščenje ni zgodilo nič.

Ali ni lepo, če imamo doma vse lepo pometeno in urejeno? To uživamo sami zase. Če pa je urejeno okolje in nas obkrožajo prijazni ljudje, je življenje res vredno imena ŽIVLJENJE.

Ema G.

Utrujeno smo posedli pri vodnjaku in si nadeli »filmski nasmeh«. O smeteh ne duha ne sluha.

Vsi »zagnani« smo hiteli s pospravljanjem in pometanjem, saj nam je naš Polde obljubil ogled in razlago o nastanku t. i. drmožnikov, in to v Spodnji Dragi in v Izirku pri Stični. Iz fotografije je razvidno, da je izvir v gozdu, mi pa smo se hladili pod krošnjami dreves. Ta upokojeni učitelj res veliko ve. Pa še bi govoril, ampak nas je preganjal čas za malico, ki smo jo pošteno zaslužili.

Franci z Muljave

Če vas pot po asfaltni cesti z Muljave vodi proti Sušici, uzrete tik ob gozdu hišico v zeleni barvi, ki je že zaradi prijaznega videza ne morete zgrešiti. Če pa vašega jeklenega konjička zapeljete bolj počasi, imate okoli hiše kaj videti. Najbolje pa je, če se kar ustavite in počakate, da mladi gospodar Franci Blatnik stopi izza vrat ter vam z veseljem razkaže svojo domačijo, ki jo je podedoval po svojem starem očetu Lojzetu Glavanu, sicer znanemu čebelarju, in stari materi Ančki, katerima je bilo dano čakati 95 let. Zadnja leta, ko so njune življenjske moči že močno usihale, sta s pridno ženo Tadejo dan in noč skrbela zanj ter jima prihranila tisto, česar se ljudje na podeželju še najbolj bojijo, da ne bi umrla doma.

Po njuni smrti se je hiša z okolico kar pomladila. Opaziti je bilo, da so jo prevzele mlade roke. Pohvaliti je treba, da je hiša s pripadajočim hlevom ohranila vse značilnosti nekdanjega doma, le zasijala je v novi lepoti. Rože na oknih, vse je brezhibno počiščeno in urejeno, povsod se čuti in vidi ljubezen mladih za ureditev domovanja v kraju, znanem po odličnih uprizoritvah Jurčičevih del ter pridnih prebivalcih, ki si kruh služijo tudi izven kraja vse do Ljubljane in dlje.

Francijeva žena Tadeja dela v Domu starejših občanov v Grosuplju, kjer ji izkušnje, ki si jih je pridobila pri negovanju Francijevih starih staršev, še kako pridejo prav. 40-letni Franci pa je invalidsko upokojen. Huda bolezen ga je vodila do onkologije in le trdni volji in uspešnemu zdravljenju gre zahvala, da se danes njegovo počutje izboljšuje. Toda svoje težke bolezni ni nikoli izrabljal za poležavanje ali samopomilovanje. Svojo nekdanjo

ljubezen do narave je uresničil v reji živali. Njegov hlev je vedno poln najrazličnejših vrst koz, zajcev, morskih prašičkov, konjev ... V Francijevi duši se skrivajo lastnosti dobrih veterinarjev, saj je izredno skrben in ljubeč pri vsakem »porodu«. Srečen je ob srečanju s čudeži rojstva, ki jim prisostvuje.

Vsako jutro ga korak že zarana vodi najprej v hlev, potem pa poskrbi še za svojo dnevno rekreacijo, a ne gre v fitness, ampak mu je narava najlepše

in najboljše zdravilo, često pa tudi korist, saj iz gozda prinaša razne gozdne sadeže in tudi na ta način pomaga izboljšati skromno invalidsko pokojnino.

Njegov široki prijazni nasmeh se razleze po vsem obrazu, ko vneto pripoveduje o novih prebivalcih v hlevu, marsikaterih zelo eksotičnih. Potem nežno pogladi ob ogradi ljubljenska ponija in že stopi proti nekdanjemu čebelnjaku. Preuredil ga je po svojem okusu s predmeti, ki odlikavajo nekdanje življenje. Skrbno obnovljeni so dokaz naše preteklosti. Niso končali na smetišču, ampak jih je ljubezen pripeljala tja, kjer so Franciju v veselje in ponos, obiskovalcem pa vzbujajo občudovanje. V zadnjem času pa Franci tudi rezbari. Dokaz njegovih ročnih spretnosti je izrezljani modras, ki »čuva« vhod v hišo.

Skratka, tale Blatnikov Franci je pravi fant od fare. Pa še tisto bi bilo lepo dodati: Saj veste, da srečo sta potrebna dva. In Franci jo ima ...

Izrezljani modras čuva vhod v hišo

Majda Kohn

V luči spominov naj bo tudi moč za našo prihodnost

Takoj v začetku septembra sem tako kot zadnjih 28 let v tem času prejel lepo napisano vabilo od sošolk Ivce in Marice. Bilo je napisano z debelimi črkami: *Vabilo na srečanje sošolcev in sošolk! Letos mineva 60 let, odkar smo prvič prestopili šolski prag ... Vabim te na naše skupno srečanje, ki bo v restavraciji Polževo v petek, 18. septembra 2009, ob 18. uri ... V verzih pa je pisalo: »Spomni se uric, spomni se dni, ko smo pred 60 leti začeli guliti šolske klopi.«*

Pred očmi se mi je postavila stara osnovna šola v Višnji Gori. Tista velika vhodna vrata, stare in zguljene deske po tleh, šolske klopi in stoli, umazani od »tinte« in razmajani. V torbi iz trdega papirja sem imel en navaden zvezek, puščico, v njej pa en navaden svinčnik in radirko. Nobenega sadja, nobenega kakršnega koli koščka kruha. Postal sem otožen in skoraj žalosten.

Na srečanju 18. septembra 2009 od leve proti desni (dekliški priimki):

Jamnik Marija (Nova vas), Škufca Slavka (Višnja Gora), Gorše Lojze (Spodnje Brezovo), Zupančič Marija (Stari trg), Normali Ivica (Kriška vas), Dremelj Tone (Leskovec), Rozina Minka (Spodnje Brezovo), Grčman Milka (Izirk), Dremelj Janez (Mala Loka), Novak Marija (Kriška vas), Garvas Marica (Višnja Gora), Janežič Jože (Sela), Petrič Slavka (Višnja Gora), Piškur Tone (Višnja Gora), Erjavec Vida (Višnja Gora).

Žal ni več: Ulčar Jožice (Višnja Gora), Jamnik Milana (Nova vas), Novak Vere (Spodnje Brezovo), leta 2005 pa nam je umrla gospa Erjavčeva, ki je pokopana na pokopališču v Višnji Gori. V prvem razredu nas je bilo 32.

Mi, ki smo bili med vojno spočeti in rojeni, smo bili prikrajšani, podhranjeni, pozimi prezeblji pa tudi bolni. Naše igrice so bile: brček, narejen iz orehove lupine, pipec ... Igre pa špana, kozo spodbijati, frnikulat (frnikule smo naredili iz ilovice).

Na srečo smo imeli zelo dobre starše, ki so nam nudili več, kot je bilo mogoče. Jaz pa očeta sploh nisem poznal, ker je kmalu po mojem rojstvu preminul v vojni.

Veliko upanja in poguma nam je takoj v prvem razredu dala naša spoštovana, draga in nikoli pozabljena tovarišica učiteljica, gospa Jožica Erjavec, ki je bila z nami zelo prijazna, dobra kot kruh. V nas je kot zelo dober pedagog vgradila zelo učinkovite temelje, ki nam dobro služijo vse do današnjih dni.

Po končani štiriletni osnovni šoli smo nekateri nadaljevali šolanje na gimnaziji v Stični. Tam so nas poučevali odlični profesorji (Lesjakova, Gabrijelčičeva, Weber). Lahko bi se od njih naučili še več, a kaj, ko so se začele iskriti že prve ljubezni, ki so nam delale težave pri učenju. Navsezadnje so tudi te izkušnje koristne.

Iz gimnazije smo šli v različne šole, si pridobili poklice, delo, zaslužek. Ustvarili smo si družine, strehe nad glavo in kar ustrezno materialno osnovo. Razlika med takrat in danes je za nas tako velika, da se je ne da izmeriti z nobeno mero. Vse to smo dosegli z lastnim poštenim delom.

Tone Dremelj je na naše letošnje srečanje s seboj iz Jesenic zopet pripeljal harmoniko in folklorno skupino Julijana, kar je bila prava paša za oči, ušesa in noge, saj smo na njegove ritme veselo plesali tudi mi.

V imenu sošolcev in sošolk se najlepše zahvaljujem sošolkama Ivici in Marici. Brez njiju si naših srečanj ne znam predstavljati, saj vsako leto postorita vse, kar je potrebno za tako srečanje, da so mize bogato obložene, Novak Mariji za doma pečene slastne torte, vsem, ki pridete iz obrobja Slovenije, vsem gostincem, ki so nas prijazno gostili, in vsem, ki so nam čestitali za naš jubilej. Če odmislimo nekatere težke trenutke, smo bili uspešni. Svoje poti bomo nadaljevali, čeprav se za nas sonce čedalje bolj pomika proti zahodu. Vedno bolj se meni zdi, da čas teče vse hitreje in da je teh 60 let minilo kot blisk.

Spomine ujeti, ni težko,

čas zavrteti nazaj,
še nikomur šlo.

Kdor ima take spomine kot mi,
se lahko preteklih dni noč in dan veseli
in to je najlepša pot naših dni ...

Jože Janežič

Aktivna pohodniška skupina šentviških upokojencev

Društvo upokojencev Šentvid pri Stični v zadnjih letih slovi kot izredno številčno društvo, saj so vanj vključeni člani iz krajevnih skupnosti Šentvid pri Stični, Dob, Temenica in Sobrače. S številom članov pa se širijo tudi najrazličnejše aktivnosti posameznih skupin znotraj društva. Vse te aktivnosti člani šentviškega upokojenskega društva radi predstavijo tudi javnosti, še zlasti na vsakoletnem občnem zboru. Zanimivo je, da zaradi naraščanja članstva domala vsako leto tudi iščejo večjo dvorano za občni zbor. Tako so letos morali uporabiti celo športno dvorano šentviške osnovne šole. Sicer pa se društvo lahko pohvali tudi z lepo obnovljenim in vzdrževanim upokojenskim domom.

Ena izmed aktivnih skupin je tudi skupina pohodnikov, ki se skoraj vsaj enkrat na mesec zbere in opravi na kakšno zanimivo turo v naravo. Skupino sestavljajo različni ljubitelji pohodništva, včasih se jih zbere tudi dvajset ali več. Od tistih, ki so že v mladosti radi planinarili in se ukvarjali s športom, do tistih, ki so šele sedaj v zrelejših letih vzljubili aktivnosti v naravi. Tako kot so si različni udeleženci pohodov, tako so različne tudi njihove ture. Od vseh večjih organiziranih pohodov v občini in izven nje, torej Jurčičeve, Viridine, Lavričeve, Levstikove in drugih poti, do preprostih sprehodov v bližnji okolici. Na praznični dan radi poromajo tudi do kakšne romarske cerkve, spoštovanja vredne, pa so tudi tiste bolj planinske ture. Tako so letos obiskali Veliko planino, Blegoš, Nanos in celo Krn. O njihovih podvigih sem se pogovarjal z organizatorjem pohodniških aktiv-

**Mešani pevski zbor
Sončni žarek DU Šentvid pri Stični**

vabi na

KONCERT

**ki bo v petek, 20. novembra, ob 19. uri
v domu kulture v Šentvidu pri Stični.**

Gostje:
**Moški pevski zbor Barje
Mešani pevski zbor Škrjanček DU Videm -
Dobrepolje**

nosti v društvu Avguštinom Kancem, posebej omembe vreden se mi je

zdel noveletni pohod na Kum 2. januarja, ki se ga naši upokojenci kot tudi drugi radi udeležijo, zanimiva je tudi sprehajalna pot ob obali med Izolo in Portorožem.

Vse to in še marsikaj so torej šentviški upokojenci prehodili v tem letu. Seveda znajo poskrbeti tudi za dobro voljo in veselo druženje, včasih se jim, če to pot dopušča, pri družabnem delu z gostinsko ponudbo pridružijo tudi drugi člani, ki na pot sicer ne morejo peš.

Našim upokojencem želimo še dolgo zdrav in trden korak in da bi vse tegobe, ki pridejo na jesen življenja, še dolgo in uspešno premagovali s preživljanjem časa v naravi. Kdo ve, morda se jim vsaj kdaj pridružimo tudi »ta mladi«.

Matej Šteh

Na Nanosu

KOZMETIČNI SALON

DOTIK

NOVO NOVO NOVO

Vzemite si nekaj dragocenih trenutkov zase in si privoščite:

- MASAŽA ZA NOSEČNICE
- TERAPEVTSKE MASAŽE HRBTA
- KLASIČNA MASAŽA TELESA - Z MEDOM
- Z MASAŽNO SVEČO
- S ČOKOLADO
- REFLEKSNA MASAŽA STOPAL
- ROČNA LIMFNA DRENAŽA TELESA
- NEGA OBRAZA Z ORGANSKO KOZMETIKO THALGO
- UMETNI NOHTI IN POSLIKAVA

Brezje pri Grosupljem 85 (Sončni dvori), Tel: 040-692-151, 01-786-26-20

DU Ivančna Gorica

Na Beograd

Avtobusni motor je brnel prav monotono. Okoli nas je bila noč in vsi smo po malem kinkali. No ja, eden je celo kvalitetno zasmrčal. Malo prej smo prečkali hrvaško mejo pri Dobovi. Malo so nas gnjavili in popečatirali potne liste. Na poti v Srbijo je to nujno potrebno. Kot po navadi med vožnjo tukaj tokrat nisem mogel spati. Tema zunaj ni omogočala kratkočasnega in ogle dovanja pokrajine. Pa tudi Slavonija sama je bila vsa ravna in zaspana. To vem že s prejšnjih potovanj. Torej, sekiranje ni pomagalo. Potrebno je bilo misliti na kaj drugega. Lažje mi je bilo, ko smo potovali proti Splitu. Tam sem štel tunele. Zmotil sem se samo za štiri, trikrat pa sem narobe sešteval. Nazaj grede pa sem le ugotovil, da je na poti od Splita do Zagreba triindvajset tunelov in šest prehodov za divjad. Potem se mi je le utrnila misel v preteklost. Tam nekje v začetek julija tega leta.

Spomin se je vrnil na pot proti Svetim Višarjem. Tja smo se odpravili na enodnevni izlet v soboto, 11. julija. Dan je bil že zjutraj lep in je vnaprej napovedoval še lepši dan. Postanek v Kranjski Gori za malico in razgibanje je hitro minil. Pa tudi pot potem naprej skozi Trbiž do spodnje postaje žičnice za Višarje. Do zgornje postaje smo se dvignili z žičnico, nato pa se peš odpravili do cerkvice in vasice na 1790 metrih. Od tam je zelo čudovit pogled na okolico in visoke alpske gore, vse do Grossglocknerja in Mangrta na drugi strani. Ob 11. uri smo bili pri maši, ki so jo duhovniki vodili v jezikih treh sosednjih držav. V cerkvi so vse poslikave delo slovenskega slikarja Toneta Kralja, ki je doma iz Zagorice v Dobrepolju. Potem smo si ogledali stavbe, zgrajene v slovenskem slogu. Pogled naokoli je bil naravnost božanski. Človek se res počuti nebeško, ko gleda to čudovito delo narave, ki ga obdaja. Na žalost je čas hitro hitel naprej. Morali smo se odpraviti nazaj v dolino. Ustavili smo se še pri Mangrtskih oziroma Belopeških jezerih, se sprehodili ob obeh jezerih do gostišča Planika (Edelweis), popili kavico ter se odpravili naprej. Postanek v Trbižu, malo za ogled in malo za nakupe, je že tradicionalen. Po prehodu meje smo se ustavili še na poznem kosilu v Žirovnici. Tu smo se malo pogovorili o minulem izletu in o dogodkih pred tem. Z dobro voljo in polnim želodcem, skratka zadovoljni, smo se odpeljali proti domu in tako zaključili dan.

Dopustovali pa smo letos kar na otoku Hvaru, v hotelu Arkada v Starem Gradu. Ves čas smo imeli lepo vreme. Toplo sonce in morje nam je omogočalo sončenje in kopanje; užitek, vam rečem. En dan smo šli na izlet po Hvaru in poskusili nekaj njihovih specialitet. Posebno vina in slanih sardel ne bom pozabil, tako dobro je bilo vse skupaj. Naslednji dan smo zapluli v majhen zaliv na kopanje in na žaru pečene ribe. Vožnja z ladjo po plavem in mirnem morju – naravnost čudovito! Za en dan smo skočili še v Bol na Braču. Toliko da smo si pogledali njihove plaže in turistično ponudbo. Zelo lepo. En teden je minil, kot bi mignil. Pa tudi koristno je bilo to za nas.

V Beograd smo prišli okoli 11. ure. Na Dedinjah smo si ogledali grob Josipa Broza. Na žalost so muzej obnavljali in je bil zaprt. Ko pa smo v hotelu Slavija odložili prtljago, smo samostojno odšli pogledat cerkev sv. Save, ki se še gradi. Ogromna kupola, široka 30 m, stoji 70 m visoko. Delavci še delajo in polagajo marmornate plošče, mogočnost te zgradbe pa se opazi že od zunaj. Potem smo se srečali z lokalnim vodičem. Vodil nas po ulici Kneza Mihajla proti Terazijam. Obšli in ogledali smo si srbsko skupščino, rezidenco predsednika države in druge vladne zgradbe.

Potem smo se odpravili na Kalemegdan. Stara trdnjava, večkrat obnovljena, še vedno ponosno stoji na sotočju Save in Donave, kot muzej in tudi kot turistična točka mesta. Ko je počasi padel mrak, smo odšli mimo nekaterih zgodovinskih spomenikov in zgradb proti Skadarliji. To je ulica z gostilnami in birtijami (kafane), kjer se že stoletja zbirajo različni umetniki. Na vrtu ene od njih smo posedli, naročili izvrstno večerjo, vsaj umetni je bila. Muzikantje so hodili od mize do mize in nam zaigrali nekaj starogradskih pesmi. Še odhod proti hotelu je bil skozi nočni Beograd zanimiv.

Jutra v Beogradu so tudi lepa. Po dobrem zajtrku in srečanju z vodičem smo se odpravili na eno mestnih tržnic. Tam smo izmerili pulz življenja navačnih ljudi. Vsakdanje pač, ampak v vsakem mestu zelo različno. Tam zares občutiš življenje mesta in ljudi nasploh. Na našo »nesrečo« so to soboto v cerkvi sv. Mihajla (saborska cerkev) krščevali otroke, tako da si cerkve znotraj nismo mogli ogledati, smo pa bili priča obredu krščenja. Zato pa smo obiskali muzej srbske pravoslavne cerkve v zgradbi patriarhiije, ki se ponaša z mnogo ikonami, mašnjimi plašči in drugimi primerki iz srbske zgodovine in zgodovine Srbske pravoslavne cerkve. Med drugim tudi s plaščem carja Lazarja. Na koncu smo se odpeljali še na Ado Ciganlijo, na ogled in na kosilo po želji. Uživali smo v sončnem dnevu in pogledu na modrino zatoka Save.

No, in spet sem sedel v istem avtobusu, na istem sedežu. Dan je še bil, tako da smo se pogovarjali in si ogledovali značilnosti panonske pokrajine, ki je bežala mimo nas. Sem in tja smo opazili kakšnega pokvarjenega yuga ob cesti, na njivah pa je bila tedaj ena sama koruza. Na meji so nas spravili z avtobusa, da bi prekontrolirali potne liste. Po prehodu meje, ko smo se po slavonski ravnici peljali proti Zagrebu, je pogovor počasi že zamiral, dan se je končeval. Šofer pa je v mestu kupil posnetke humorističnih oddaj Kursadžije in nam jih predvajal. Do slovenske meje smo se nasmejali do solz in čas je zelo hitro minil. Na meji ni bilo težav in spet smo bili v EU. Še uro pa smo bili doma v postelji. Pred nami je bil nov dan. Navaden!

Z. Zabukovec

Ob 10-letnici Društva prijateljev konj Višnja Gora

V okolici Višnje Gore reja konj ni nikoli povsem zamrla. Tudi takrat ko so večino kmečkih del prevzeli traktorji, je ostalo nekaj zanesenjakov, ki so v svojih hlevih konje obdržali.

V začetku devetdesetih let pa se je reja konj ponovno razmahnila. V hleve so se vrnile plemenske kobile slovenske hladnokrvne pasme, pojavilo pa se je tudi veliko ljubiteljev konj za šport in rekreacijo. Tako najdemo sedaj poleg hladnokrvnih konj tudi konje angleške pasme, arabce, paint, kasače ... Veliko rejcev in ljubiteljev konj je kar samo klicalo po ustanovitvi društva, ki bi vse te ljudi nekako povežalo. To se je po enoletnih pripravah zgodilo 27. 2. 1999, ko se je na ustanovnem občnem zboru zbralo 37 članov in ustanovilo Društvo prijateljev konj Višnja Gora. Že na samem začetku za članstvo v društvu ni bil pogoj lastništvo konja, pridružilo se nam je veliko ljubiteljev, ki nimajo lastnih konj. Letos je število članov preseglo številko 100, od šestih članov pa smo se v tem času žal za vedno poslovili.

Že od ustanovitve je naš predsednik Janez Zupančič, ki ob pomoči drugih članov zgledno vodi društvo. Veliko zaslug za dobro delovanje društva ima družina Omahen – Španovi z Velike Dobrave. Na njihovem dvorišču se dogajajo skoraj vse prireditve, pri njih pa je shranjena tudi vsa oprema društva, Anica ob pomoči tajnice Darje skrbi za finance, organizacijo sestankov in vseh prireditev. Zahvala pa velja tudi našemu prijatelju in sponzorju Slavku Rodržaju, ki nas je opremil z zelo lepimi majicami in brezrokavniki.

Društvo nikoli ni imelo tekmovalnih ambicij. Namen je bil povezati rejce in ljubitelje konj za izmenjavo informacij, izkušenj v reji, izobraževanje ter skupno druženje s temi plemenitimi živalmi.

Člani društva sodelujemo na različnih lokalnih in občinskih prireditvah. Na naših zapravljenih smo vozili prenekatero znane osebnosti iz političnega in javnega življenja, kot so nekateri ministri, predsednik državnega zbora g. Cukjati, nadškof Uran, kardinal Rode ...

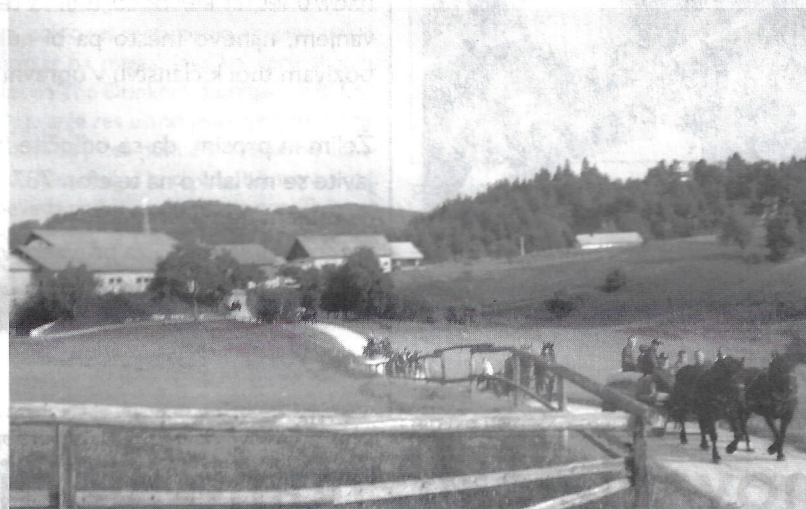
Sami vsako leto organiziramo več prireditev. Začne se že v aprilu na tradicionalnem srečanju na Selih pri Višnji Gori ob prazniku sv. Jurija, nadaljujemo s tradicionalnim pohodom zadnji vikend v avgustu, za zaključek leta pa se dobimo na vsakoletnem blagoslovu konj pri cerkvi sv. Jakoba na Veliki Dobravi.

Zelo dobro sodelujemo tudi z Občino Ivančna Gorica in drugimi sorodnimi društvi iz naše okolice: s Konjerejskim društvom Radohova vas, Konjenskim društvom Sostro, Trubarjevo konjenico, ...

S praznovanjem 10-letnice smo začeli že na občnem zboru januarja, končali pa na zabavni prireditvi po letošnjem pohodu na Veliki Dobravi. Ob tej priložnosti smo podelili priznanja najbolj prizadevnim članom v preteklih desetih letih.

10 let je za delo društva kar lepa doba. Mislim, da je bilo delo uspešno, vsi skupaj pa si želimo, da bi bilo tako tudi v prihodnje.

Tone Ambrož

Slavje na Veliki Dobravi

V nedeljo, 19. julija, je generalni vikar ljubljanske nadškofije magister Janez Oberstar skupaj z domačim župnikom Boštjanom Modicem na Veliki Dobravi ob prisotnosti skoraj vseh prebivalcev te lepe vasi in velikega števila prebivalcev iz sosednjih naselij blagoslovil povsem obnovljeno podružnično cerkev sv. Jakoba. Zvonik je dobil novo bakreno streho, obnovljena je bila fasada, vgrajena nova okna, ob cerkvi je bila pozidana nova lepa kamnita ograda, restavratorji pa

so obnovili kip vaškega zavetnika, kot da bi bil nov.

Skupni stroški so znašali 19.343 evrov, debelo polovico so zbrali vaščani, veliko je prispevala župnija, občina pa je tudi primaknila 1.300 evrov. Slovesnosti sta prisostvovala tudi župan Jernej Lampret in predsednik KS Višnja Gora Janko Zadel. Župan je v kratkem nagovoru poudaril pomen dobrega sosedskega sodelovanja, ki je ob tej priložnosti še posebej prišla do veljave. Svečanost so popestrili

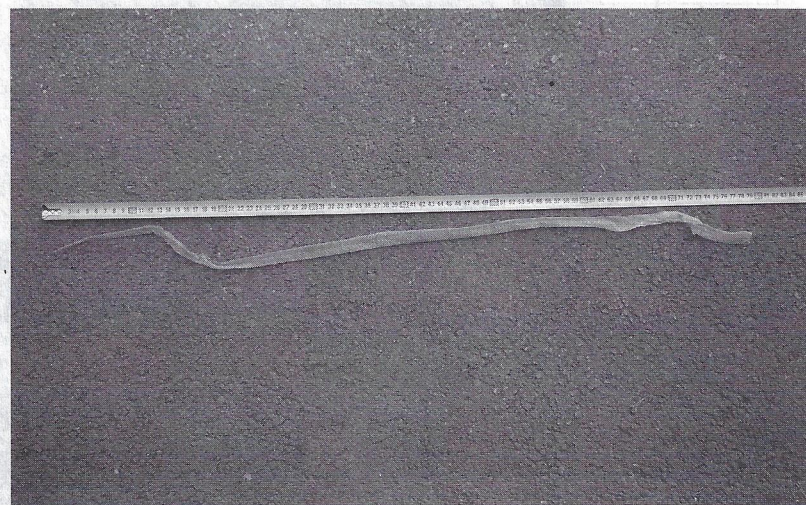
tudi člani društva pohodnikov po Jakobovi poti, ogrnjeni v slikovita ogrinja.

Po uradni slovesnosti pa je bilo pri Španovih ob zvokih znanega glasbenega ansambla Franceta Miheliča tja do večera prešerno družabno srečanje – drugačnega sploh ni bilo pričakovati.

Pavel Groznik,
tudi prisostvoval na slavlju

Lev, ki ne rjove, ampak se slači

To mora biti čudna mrcina, boste rekli. Počakajte, bo precej vse jasno. Ne gre namreč za zverino iz afriške savane, temveč za »obleko«, ki jo je slekla kača, torej kačji lev. Kače imajo dokaj močno kožno povrhnjico, ki ne raste in se zato ne prilagaja telesni velikosti. Zategadelj se morajo kače leviti. Kače se večinoma slačijo kot striptizete, torej kos za kosom, le v ugodnih okoliščinah ostane »obleka« povsem cela. Tak kačji lev je ondan našla Marija Erjavec iz Gorenje vasi. Kača se je v celem olevila, ko je lezla iz skalovja sosedove škarpe. Kačji lev po vsej verjetnosti pripada navadnemu gadu. Marija pravi, da je na najdišču že večkrat videla kačja oblačila, tako lepo ohranjenega pa še ne.

Z metra lahko razberemo, da je bila kača dolga nekaj čez 80 cm. Upamo, da se v novi obleki sedaj dobro počuti.

Leopold Sever, fotografija: Marija Erjavec

Aktivno poletje društva Sožitje

VSAKOLETNI PIKNIK

Društvo Sožitje Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje je za zaključek lanskega leta 30. maja ponovno organiziralo piknik pri Lavričevi koči nad Stično. Prostovoljci in organizatorji smo se začeli zbirati že dopoldne, da smo pripravili prostor in darila za srečelov, ki je tudi tokrat najbolj pritegnil naše člane, saj je ponujal precej privlačnih nagrad. Kmalu so začeli prihajati člani društva in njihovi svojci, mojstri so pripravljali dobrote in prostor se je kmalu napolnil. Za uradni začetek nas je predsednica Barbara Škerlj pozdravila in nam zaželela čimbolj zabavno popoldne. Nato so člani kluba Čukec nastopili z dvema plesnima točkama, v nadaljevanju pa nas je zabaval Duo Prima z Julijo. Dobro smo se najedli, naplesali ter se veliko družili. Popoldne je zopet minilo prehitro in ker smo se tudi tokrat imeli lepo, se vidimo prihodnje leto.

Helena Sečko,
prostovoljka društva Sožitje Grosuplje

PIKNIK V KAMNIKU

Izredno navdušenje med klubovci je vzbudilo vabilo predsednice društva Sožitje Kamnik na srečanje s prijatelji in z gostom Andrejem Šifrerjem. V spominu je bilo namreč še vedno živo lansko druženje, ko nam je prepevala Natalija Verboten.

Na piknik smo se odpeljali z manjšim avtobusom. Iz Grosupljega smo šli še po našega Tomaža v Črnuče, nadaljevali pot proti Kamniku in po Tuhijski dolini do končne postaje Varstveno-delovnega centra na Lokah. Veselo razpoloženje na travniku z igrali in ob glasbi je tudi naše klubovce takoj pritegnilo. Dobrote so se že pekle na žaru, gostje so sedeli za mizami in čakali na gosta, vmes pa si prepevali. Za prijatelje si je treba čas vzeti ... Ob prihodu Andreja Šifrerja smo bili vsi navdušeni in začelo se je. Tudi pevski zbor Sonček se je uglasil in ura veselega druženja je minila, kot bi mignil. Ko se je Andrej Šifrer poslovil, je Metka, kot je že v navadi, poskrbel, da se glasba nadaljevala. Peli pa smo vsi. Odlično pripravljena pogostitev z vsem, kar sodi k dobro organiziranemu pikniku. Hvala vsem, predvsem pa Metki, ki ji je s poslušom za dobro počutje in dobro voljo uspelo tako imenitno izpeljati ta dogodek.

IZLET ZA NEVKLUČENE

Podjetje MBC – proizvodnja in inženiring je društvu Sožitje Grosuplje omogočilo, da smo peljali na izlet tudi tiste osebe z motnjami v duševnem razvoju, ki bivajo doma pri starših ali skrbnikih in niso vključeni v nobeno obliko institucionalnega varstva.

Skupaj s Centrom za socialno delo Grosuplje smo pripravili obisk Varstveno-delovnega centra Kamnik. Tam so nas prijazno pozdravili, pogostili in povabili na ogled. Skupaj smo se še poveselili, potem pa nadaljevali pot v Arboretum Volčji Potok, se tam sprehodili po botaničnem vrtu, občudovali drevored divjega kostanja, francoski vrt, angleška parka, stare stavbe, razvaline starega gradu, obsežne travnate površine, skalnjak, gozd, odmaknjeno dolino Jelova Draga, si ogledali razstavo orhidej in še marsikaj. Strokovni del našega druženja smo tako končali in, kot se spodobi za pravi izlet, pot nadaljevali v kraj, odmaknjen od industrije in hrupa z urejenimi sprehajalnimi potmi, ki so izhodišče za zanimive izlete na okoliške hribe: Lisco, Kopitnik, Stražnik, Mrzlico ... in potem v Rimske Toplice. Termalna voda, zaradi katere je zaslovelo zdravilišče po svetu, izvira izpod Kopitnika. Kopališče Aquaroma ponuja tri bazene s termalno vodo. Veliko stvari se je zgodilo v enem samem dnevu, devetnajst udeležencev pa se je vrnilo domov šele pozno zvečer.

Nevenka Zrnec, društvo Sožitje Grosuplje

Babica, dedek, kje sta?

Župnijska karitas Ivančna Gorica je tudi letos organizirala zanimivo predavanje, ki je potekalo v soboto, 10. oktobra 2009, v učilnici naše župnijske cerkve sv. Jožefa. Predavanje smo naslovili Babica, dedek, kje sta? Govorili smo o življenju in delu v človekovem zadnjem življenjskem obdobju.

Zanimivo in poučno predavanje je za nas brezplačno pripravila ga. Marta Gašparovič, direktorica Doma starejših občanov Grosuplje. Sluhatelji smo imeli krasno priložnost, da smo dobili odgovore na naša vprašanja. Nekaj iz vsebine predavanja:

- Kdaj se odločiti za dom?
 - Kako si medsebojno pomagamo?
 - Kaj lahko naredim sam zase?
 - Ohranimo vedrost in potrpežljivost
 - Opustimo vse zamere in odpustimo krivična dejanja
 - Omogočimo našim dragim mirno slovo in odhod v večnost
- Predavanje je bilo vsestransko zanimivo, poučno in je odkrivalo pasti prikritih reklam in ugodnih ponudb nam, ki smo ciljna skupina. Kako je to učenje slišati. Ali ne? Po domače bi rekli, da smo tisti, ki imamo vsak mesec zagotovljen denar, pa čeprav ga je malo. Predavateljica se je na kratko dotaknila tudi vsebine iz svoje knjige Priročnik za družinske negovalce. To enkratno in uporabno knjigo smo imeli priložnost tudi kupiti. Prav presenetilo nas je njeno vprašanje, ali se počutimo stari. Vsi, razen enega, smo rekli, da ne. Pa naj bo to šestdeset ali sedemdeset let. Raje slišimo, da smo v tretjem življenjskem obdobju, v zrelih letih, v jeseni življenja in še kaj drugega. Vendar je zdaj pravi čas za ureditev medsebojnih, družinskih in medsoseskkih odnosov, lastnine in nepremičnine in za odgovore na vprašanja, kdo nas bo negoval in skrbel za naše potrebe, ko bomo lahko kar iznenada priklenjeni na voziček ali celo bolniško posteljo. To so resne stvari, ki jih ne smemo kar odlašati, saj ne vemo, kdaj bo nastopil tisti trenutek, ko bomo to potrebovali, pa ne bomo mogli nič več izraziti svoje volje. V Župnijski karitas pri svojem delu na terenu opazimo različne težave, s katerimi se spopadajo bolniki in starostniki. Zato smo želeli čim večji krog ljudi poučiti in pokazati rešitve iz različnih težav, ki izhajajo iz starosti in bolezni. Prijazno povabilo na brezplačno predavanje na radiu Ognjišče in Zelenem valu so mnogi upokojenci in celo sodelavci Karitas ne namenoma ali nalašč preslišali. Najbrž jim bo še kdaj žal. Vsi prisotni in prisebni pa smo hvaležni za vedenje in spoznanje, kaj moramo storiti danes in ne jutri.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali pripraviti to srečanje, radiu Ognjišče in Zelenemu valu za brezplačno medijsko podporo in vsem, ki ste se udeležili prijetnega in koristnega predavanja.

Emma G., sodelavka Župnijske karitas

90 let Rezke Kocjančič

27. 9. 2009 je 90 let praznovala cenjena gospa Rezka Kocjančič, rojena davnega leta 1919 v Znojilah pri Krki.

V rani mladosti je okusila vse grozote vojne, vključno s taboriščem na Rabu. Z možem sta nekaj časa živela v Domžalah, a želja po domačih gričih jo je neprestano silila v rodni kraj in tako sta se preselila v vas Škrjanče. Dolga leta je vdova in živi pri svojih domačih na Mleščevem, kjer se dobro počuti, tako tudi izgleda. Vsi jo spoštujejo in jo imajo radi ter zelo lepo skrbijo zanjo.

Ob visokem jubileju smo jo obiskale tudi članice Upravnega odbora Rdečega križa Ivančna Gorica. Zelo je bila ganjena in vesela našega obiska.

Torej, gospa Rezka, še enkrat vam iskreno čestitamo, želimo vam zdravja in dobrega počutja!

Žal pa svojih 90 let ni dočkala Angela Jamnik iz Malega Črnelega.

Vedno skromna in poštena je vztrajno skrbela in živela za svojega sina Francija, ki se ni mogel sam vzdrževati. Lepo ga je pripravila na življenje tako, da danes nima težav z življenjem v zavodu.

Njeno veliko in dobro srce je žal ugasnilo v mesecu maju, 90 let bi praznovala 17. avgusta.

Znesek, ki ji je bil namenjen ob njenem jubileju, bomo izročili sinu Franciju.

KO RK Ivančna Gorica

Spoštovani občani!

V letu 2010 bo minilo 50 let mojega prostovoljnega in brezplačnega dela v Krajevni organizaciji Rdečega križa Ivančna Gorica. Ker se v življenju vse enkrat začne in tudi enkrat konča, sem se odločila, da bom sklenila svoje delovanje, zato želim s 1. 4. 2010 odstopiti tako z mesta predsednice kakor tudi iz članstva Upravnega odbora KO RK Ivančna Gorica.

Ker je delo že utečeno, bi bila zelo velika škoda, da bi se le-to začasno prekinilo ali celo končalo, zato ste krajani in krajanke naprošeni, da se vključite v delo odbora, da bi nekdo izmed vas zasedel tudi mesto predsednika.

Ker pa je trenutni upravni odbor sestavljen predvsem iz oseb, starih nad 70 let, in ker bodo tudi le-te sčasoma prenehale s svojim delovanjem, njihovo mesto pa bi nujno bilo potrebno nadomestiti, vas pozivam tudi k članstvu v upravni odbor.

Želim in prosim, da se odločite in nadaljujete to humano poslanstvo. Javite se mi lahko na telefon 787 83 08 ali 031 574 636 ali pa osebno na mojem domačem naslovu.

Dogovorili se bomo za prevzem vse dokumentacije, ki se bo izvršil na volilni skupščini KO RK Ivančna Gorica v mesecu marcu 2010.

Predsednica KO RK Ivančna Gorica
Lojzka Sever

Tekmovanje ekip nujne medicinske pomoči, Rogla 2009

Ekipa ZD Ivančna Gorica se je pod vodstvom Mateje Plut Švigelj, dr. med., udeležila tekmovanja ekip nujne medicinske pomoči Slovenije na Rogli. Na tekmovanju je sodelovalo 14 ekip prehospitalnih enot in ekip nujne medicinske pomoči zdravstvenih domov.

Ekipa tekmujejo v reševanju realnih scenarijev od prometnih nesreč do internističnih primerov. V konkurenci prehospitalnih enot Ljubljane, Maribora, Kranja in še nekaterih drugih prehospitalnih enot se je ekipa našega zdravstvenega doma uvrstila na odlično sedmo mesto kot najboljša ekipa med sodelujočimi zdravstvenimi domovi. Za dosežen uspeh udeleženkam tekmovanja iskreno čestitamo!

ZD Ivančna Gorica

Župnijska karitas
Šentvid pri Stični

vabi na
2. dobrodelni koncert
domačih pevskih zborov

"Odpri srce in oči",

ki bo v soboto, 21. novembra 2009,
ob 18. uri

v župnijski cerkvi sv. Vida
v Šentvidu pri Stični.

≈ Prisrčno vabljeni ≈

3/15/25 let
Garancije

Sistemi za uporabo deževnice Biološke čistilne naprave

ARMEX

Bodite pametni in prihranite do 50 % pitne vode. Uporabite brezplačno deževnico.

Posode za vodo - nadzemne
in podzemne izvedbe

- rezervoarji
- filtri za deževnico
- plavajoči sesalni kompleti
- črpalnice
- digitalni pokazatelji nivoja...

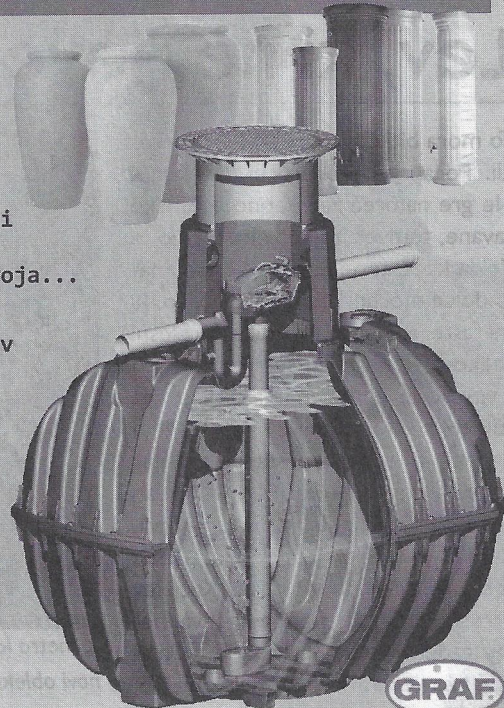
Ponikalni sistemi za:

- izpust iz čistilnih naprav
- greznic
- odvodnjavanje parkirišč
- odvodnjavanje s streh...

Biološke čistilne naprave
od 2 - 200 PE (prebivalcev)

Greznice (zbiralne, dvo
prekatne in troprekatne)

ARMEX ARMATURE D.O.O. IVANČNA GORICA, LJUBLJANSKA C. 2A
TEL. 01/78 69 270, 01/78 69 260 ali 051 / 652 - 192
E-mail: info.armex@siol.net www.cistilnenaprave-dezevnica.si

ZD IVANČNA GORICA

Naročanje v splošnih ambulantah ZD Ivančna Gorica

Spoštovani pacienti!

Sestra pred pričetkom dela razdeli 10 kartončkov s številkami, in sicer:

- kadar zdravnik dela **dopoldne**, sestra deli kartončke od 6.15 ure dalje,
- kadar pa zdravnik dela **popoldne**, pa od 12.30 ure dalje.

Sicer pa se pacienti lahko naročite po telefonu za isti in naslednji dan do zasedenosti pri:

- Mateji Plut Švigelj, dr. med., in
- Tonji Gomzi Hrabar, dr. med.

Tel. številka za naročanje: **01 781 90 00**Tel. številka za splošne ambulate ZD Ivančna Gorica: **01 781 90 00**V nujnih primerih pokličite: **01 781 90 09** ali **112**.**Po telefonu samo za isti dan se lahko naročite pri:**

- Janezu Zupančiču, dr. med., in
- mag. Vesni Barovič, dr. med.

Sprejem v antitrombotično ambulanto pri:

- Mateji Plut Švigelj, dr. med., vsak ponedeljek od 12.00 do 13.00 ure
- mag. Vesni Barovič, dr. med., vsak torek od 13.00 do 14.00 ure
- Janezu Zupančiču, dr. med., vsako sredo od 12.00 do 13.00 ure
- Tonji Gomzi Hrabar, dr. med., vsako sredo od 13.00 do 14.00 ure

V tem času drugih pacientov ne sprejemamo.

Kaj je še pomembno vedeti:

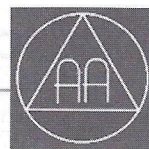
- Naročeni pacienti imajo prednost pred nenaročenimi pacienti.
- Vse **nujne primere**: poškodbe, paciente z zvišano telesno temperaturo, hudimi bolečinami ... **vzamemo naprej**. Če je pacient zaradi zasedenosti ambulate po telefonu odklonjen, mu sestra po telefonu razloži, da če meni, da je potreben nujnega pregleda, naj pride v čakalnico, kjer bo lažje narediti triažo (izmeriti temperaturo, krvni tlak ...) in ugotoviti, če je potrebno, da ga zdravnik vidi takoj ali lahko počaka na vrsto, morda celo do konca delovnega časa (na zdravnikova v naslednjem turnusu, dežurnega zdravnika ...).
- V primeru, da mora zdravnik med ordinacijskim časom na teren, je razumljivo, da se sistem poruši, zato prosimo za strpnost. To se dogaja vsak drugi teden, ko je zdravnik »urgenten« in mora na teren nepričakovano ali morda celo večkrat isti dan.
- Za potrpljenje prosimo tudi v primeru, če pride do zastoja zaradi drugih razlogov in je potrebno počakati od 15 do 20 minut.
- **Za injekcije in preveze se ni potrebno naročati**. Vsak pacient prejme v ta namen list, s katerim se javi sestri in ga po možnosti vzame naprej.
- V primeru, da ima pacient s seboj zdravstveno izkaznico za dvig receptov za svojca, naj jo odda sestri, preden gre k zdravniku. Vedeti mora ime zdravlila, jakost zdravlila in obliko zdravlila (tablete, kapsule, sprej ...).
- Za predpis receptov lahko pokličete po telefonu (po 9. uri oz. po 15. uri). Recepte boste dobili naslednji dan ali najkasneje v dveh dneh.
- **Če po telefonu sprašujete za izvid ali drugo neurgentno informacijo, kličite po 9. oz. 15. uri.**
- Da bo v zdravstvenih kartonih vedno sveža medicinska dokumentacija, vas prosimo, da izvide fotokopirate in prinesete fotokopijo že ob prvi kontroli k nam.
- Tudi pacienti, ki ste naročeni na laboratorijsko kontrolo in isti dan k zdravniku, se morate naročiti, kot je opisano zgoraj, to pa ne velja za bolnike, ki jih zaradi narave bolezni naročamo pogosteje in dobijo v ta namen ustrezno potrdilo, s katerim se javijo sestri (zvišan krvni pritisk ...).
- Na pregled k zdravniku prihajajte teš, razen če vam zdravnik predhodno ne svetuje drugače.
- **Ob sobotah ne naročamo!**
- **Če pacient misli, da nikakor ne more priti k nam na vrsto, potem je očitno, da je naša ambulanta preobremenjena, in naj si skuša izbrati ambulanto in zdravnika, ki je manj obremenjen.**

Hvala!

ZD Ivančna Gorica

Pomoč na poti iz jame brez dna

V Ivančni Gorici že tretje leto deluje klub Anonimnih alkoholikov.

Če vzamemo v roke katerokoli zdravstveno statistiko, ugotavljamo, da je alkoholizem eno najbolj razširjenih bolezenskih stanj na svetu in tudi v Sloveniji. Za alkoholizem že dolgo velja, da ni samo problem, s katerim se srečuje posameznik, temveč gre za odvisnost, za bolezen, ki obremenjuje tudi posameznikovo okolico. Če kje, potem pri zdravljenju alkoholizma velja, da je prvi in najpomembnejši korak priznanje in zavedanje tako težave same kot dejstva, da alkoholik za premagovanje alkoholizma potrebuje pomoč. Ena od oblik te pomoči je tudi druženje v klubu anonimnih alkoholikov, v AA, kot člani označujejo svojo organizacijo. Druženje temelji na zaupanju in pa seveda želji, da bi dokončno premagali to zahrbtno bolezen, ki ne uničuje samo posameznika, ampak tudi njegove najbližje. Klubi AA delujejo v Sloveniji že dvajset let, srečanja so razširjena po vsej Sloveniji, v Ljubljani pa se vrstijo celo dnevno. Srečanja potekajo

enkrat tedensko, ne glede na praznik, vremenske razmere ... Enkrat v mesecu je srečanje odprtega tipa, kar pomeni, da se lahko skupini pridruži tudi nealkoholiki, ostala srečanja v mesecu pa so namenjena le članom. Srečanja potekajo po ustaljenem redu, člani skupine lahko delijo svoje misli in izkušnje oziroma se medsebojno poslušajo. Skupine delujejo s pomočjo prostovoljnih prispevkov njenih članov. V nasprotju z javnim prepričanjem niso zasnovane na verski osnovi, čeprav je iskanje moči za premagovanje odvisnosti lahko povezano tudi z vero. Tudi zato je eden od razpoznavnih znakov anonimnih alkoholikov tale misel: »Bog nakloni mi spokojnost, da sprejem, česar ne morem spremeniti, pogum, da spremenim, kar morem, in modrost, da spoznam razliko.« Zdravstvena doktrina razvija bolnišnično zdravljenje odvisnosti od alkohola, ki traja določeno obdobje, potem pa se zaključi. Prav klub AA je

največkrat logično nadaljevanje terapije v bolnici, ki je še posebej dragoceno zato, ker ni časovno omejeno. V Ivančni Gorici klub Anonimnih alkoholikov deluje tri leta. Člani, običajno jih je do 10, se zberejo vsako soboto ob 19. uri v prostorih župnišča. Zadnjo novembrsko soboto, 28. novembra, ob 19. uri pripravljajo odprto srečanje, na katerem bo predaval dr. Jože Jakopič iz oddelka za zdravljenje odvisnosti Centra za mentalno zdravje. Vabljeni bodo tudi predstavniki Centra za socialne zadeve Grosuplje in Zdravstvenega doma Ivančna Gorica. Člani AA iz Ivančne Gorice pa vabijo na to srečanje vse, ki jih ta tematika zanima, še posebej tiste, ki se neposredno ali posredno srečujejo s problemom alkoholizma. Dodatne informacije: skupina AA Ivančna Gorica (031 265 031), avtomatski telefonski odzivnik AA Slovenije (433 82 35), www.aa-drustvo.si Matej Šteh

Letovanje na Lošnju po programu za ohranjanje zdravja invalidov 2009

(od 5. 9. 2009 do 12. 9. 2009)

Z željo, da bi podaljšali tople poletne mesece, smo se v začetku septembra odpravili v prelepi del Jadrana, na zeleni otok Lošinj. Deževno vreme nas je pospremlilo iz Grosuplje vse do Reke, kjer se je začelo jasno, in vedeli smo, da nas na Lošnju čaka toplo morje in ne prevroč morsk zrak. Nameščeni smo bili v slikoviti stari vili v zavetnem zalivu Čikat, tik ob morju. Zeleno okolje in urejene obale so izpolnili pričakovanja tistih, ki si želijo zasebnosti in miru, kot onih z željo po

hitrejšem utripu življenja. Toplo morje in kilometri urejenih sprehajalnih poti ob njem in med starimi borovci so uspeli vlti v nas vsak dan vse več optimizma in energije. Tako ni bilo nič čudnega, če se je v naših skupinah in skupnicah slišalo vse več smeha in dobre volje. Nekaj večerov nas je to razpoloženje zaneslo celo pozno v noč, saj si je bilo treba toliko povedati o dobrih in slabih, veselih in žalostnih prirediteljih iz naših življenj. Ob tem druženju so se zazdele še tako težke

izkušnje, ki jih je med invalidi dovolj in preveč, nekoliko manj težke in sprejemljivejše. Sedem lepih, toplih dni je tako minilo, poslovili smo se od prijaznega osebjeta hotela in se mediteransko razpoloženi odpravili domov skozi narodni park Risnjak in Kočevsko. Vendar je v nas tlelo upanje, da bodo spomini na tople žarke sonca z Lošnja grelji naša srca tudi v prihajajočih jesenskih in zimskih dneh.

Pavla Valič

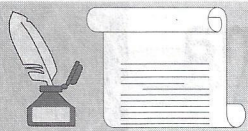
Materni jezik in slovenska narečja

Dialekt ali narečje je posebna zvrst govora, ki ga uporabljajo prebivalci na določenem področju. Slovenščina je menda še posebno bogata z narečji, čeprav slovenščino govori kot materni jezik manj kot dva in pol milijona prebivalcev po vsem svetu. Materni jezik je tisti jezik, ki se ga naučimo najprej, v najzgodnejšem otroštvu, in se potem v njem vse življenje tudi najlažje izražamo. Le redki slovenski izseljenci imajo težave s slovenščino in to le, če so živeli v tujini zelo dolgo in izolirano, tako da maternega jezika že dolgo niso uporabljali. Zakaj se prvi jezik, ki se ga naučimo v otroštvu, imenuje materni jezik, najbrž ni vprašanje. Zato ker se otroci prvega govora naučijo večinoma od mater, vsaj v prejšnjem, patriarhalnem sistemu je bilo tako. Zdaj je morda že tudi drugače, vendar do očetovščine še nismo prišli. Narečja pa so nastala iz zemljepisnih, zgodovinskih, političnih in deloma tudi iz družbenih in drugih razlogov. Slovenščina ima več kot 40 razpoznavnih narečij, kar je glede na majhno število govorcev (komaj nekaj več kot dva milijona) zelo veliko in smo v svetu v tem prav očitna posebnost. Tisti, ki se poklicno ukvarjajo s slovenščino in njenimi podzvrstmi izražanja, ločijo sedem oz. osem glavnih skupin slovenskih narečij, kot so: dolenjsko,

gorenjsko, koroško, primorsko, štajersko, panonsko (verjetno prekmursko), rovtarsko in mešano kočevsko narečje. Po čem se narečja ločijo med seboj? Najbolj po različnem naglašanju slovenskih besed, po melodiki govora in po pogostosti in izgovorjavi posameznih vokalov (samoglasnikov) a, e, i, o in u. Posamezni dialekti uporabljajo prav posebne besede, ki jih druga narečja ne poznajo, na primer po prekmursko roštrivati (brskati, rogoviliti), gučati (govoriti) ali po primorsko kušin (povšter, blazina). Velikokrat gre pri tem izrazju za vplive tujih jezikov, kot so italijanščina, nemščina, hrvaščina ali v prekmurskem dialektu celo za vpliv stare cerkvene slovanščine, kot na primer ešče (še), ešče tou – še to. Tale zapis sem začel pravzaprav zaradi izgovorjave in priljubljenosti posameznih vokalov v različnih narečjih, kot sem to lahko opazil empirično v svojem okolju. Še nekaj potrjuje, da je izgovorjava mater odločilna ne samo v poduku maternega jezika, ampak tudi v oblikovanju in utrjevanju narečnega govora. Med drugo svetovno vojno sem imel priliko opazovati in slišati, kako so stara mati pojem bomba, ki je takrat prvič prišel v pogovorni jezik med preprostimi ljudmi, preoblikovali v bumba. »Morali smo se umakniti od doma, ker je bila v bližini manjša italijanska posadka, katero so nameravali

partizani napasti, in so rekli, da bodo metal bumb.« Stara ženička je prav gotovo slišala iz prve roke, da bodo metal bombe, vendar se ji je zdel ta razločni o v besedi bomba tako tuj za dolenjsko narečje, da ga je takoj spremenila v bumbe. Dolenjec v narečju nikoli ne bo vprašal: »Kaj je bilo,« ampak bo rekel: »Kga de je blu?« In tako bi lahko razpredali še naprej. Dolenjsko narečje zelo rado in pogosto uporablja od vokala u, a in morda še e, ki pa ga pogosto po dolenjski potegne v ej, na primer: »Nej, de bi gavuru,« namesto »Ni, da bi govoril,« in podobno. Dolenjsko narečje se še posebno, in po tem se loči od gorenjskega, izogiba poudarjenemu o in ga nadomešča z u ali a ter širokega e, kar ga ločuje od štajerskega in prekmurskega narečja. »Pes pesa pozna,« bo rekel Štajerec, Dolenjec pa: »Ps psa pazna.« Po moji izkušnji, ki sem jo sam doživel v času vojne z novo besedo bomba pri svoji stari materi, ki jo je takoj spremenila v bumbo, zaključujem, da je tako pri poimenovanju »materni jezik« kot pri oblikovanju narečij resnično odločilen govor naših mater, tako kot je pri oblikovanju psov v kletvic najbrž odločilen govor očetov. Pa naj mi očetje preveč ne zamerijo.

Valentin Skubic

Bralci pišejo

Zunanja znamenja in globlji pomen prijateljstva in pobratenja

Medčloveški odnosi imajo v našem življenju odločilnejšo vlogo, kot si moremo predstavljati. Ne oblikujejo samo življenja v družini, med zakonci, med prijatelji, v šoli, na delovnem mestu, v različnih interesnih skupinah, ampak celo v poslovnem svetu, politiki, gospodarstvu, kulturi in celo znanosti. V zgodovini je bila preprečena marsikatera vojna zaradi prijateljskih odnosov med vladarji, še več pa jih je nastalo prav zaradi slabih in sovražnih medosebnih odnosov oblastnikov.

V današnjem času, ko človek zaradi nenehnega zunanjega in notranjega nemira, najrazličnejših preobremenitev, pomanjkanja časa, strahu pred prihodnostjo, površnega doživljanja in predvsem pretiranega posvečanja materialnemu življenju vedno bolj izgublja svojo pristno človeško osebnost identiteto in se odtuja sočloveku, pa so medčloveški odnosi naravnost usodni za kvalitetno in srečno življenje posameznika in družbe.

V poplavi najrazličnejših informacij iz vsega sveta smo tako vedno manj sposobni doživljati sočloveka in navezovati z njim osebne stike. Postajamo vedno bolj površni, formalni in otopeli. Posledice tega so izpraznjeni in pozunanjeni odnosi v družini, površni in neosebni stiki med zakonci ter ločitve, zastrašujoče gospodolani in tekmovalni odnosi med nadrejenimi in podrejenimi v podjetjih in ustanovah, splošno nezaupanje v politiki in družbi in pomanjkanje volje do življenja.

Dobri medčloveški odnosi so torej osnovna potreba posameznika in pogoj za njegovo srečo ter garancija za zdravo in ustvarjalno družbo. Te odnose pa moramo osebno graditi in jih tudi osebno doživeti. Sicer vsakršno srečevanje posameznikov, skupin, predstavnikov posameznih dežel, narodov in celo držav ostaja gola formalnost in vladnostna izmenjava bolj ali manj praznih besed in daril, ki

odtujenosti ne zmanjšujejo.

Tako bi bilo tudi prijateljstvo in pobratenje med občinama Ivančna Gorica in trgovino Hirschaid zgolj formalno, površinsko in občasno srečevanje predstavnikov obeh občin in zastopnikov posameznih skupin, društev, ustanov, krajevnih skupnosti in župnij.

Kdor bi prijateljstvo in partnerstvo ter občasna srečanja obeh občin razumel le kot sicer prijetno in zabavno, a hitro pozabljeno druženje ali samo kot priložnost za navezovanje gospodarskih, poslovnih in drugih stikov materialnega značaja in osebnih koristi, ne bi razumel bistva in ciljev, ki smo si jih pred več kot dvajsetimi leti zastavili pobudniki prijateljstva med Ivančno Gorico in Hirschaidom. V srečevanju prebivalcev obeh občin, obeh narodov in obeh držav, v konkretnem in osebnem spoznavanju in doživljanju drug drugega zmanjševati odtujenost med ljudmi, premagovati novodobnega zlega duha egocentričnosti in zapiranja v lastne meje, zmanjševati in odpravljati predsodke in ovire vseh vrst: osebne, nacionalne, jezikovne, verske in svetovnonazorske, premoženjske, izobrazbene, rasne, zgodovinske in druge. Prijateljstvo in pobratenje med posameznimi evropskimi mesti, občinami in narodi naj bi tudi zmanjševalo in odpravljalo več- in manjvrednostne komplekse velikih in majhnih evropskih narodov, ki jih je ustvarila zgodovina, in prispevalo h krepitvi duha združene Evrope.

Medsebojno spoznavanje, bogatenje, preverjanje lastne vrednosti ob lastnostih drugih in sklepanje prijateljstva pa je najuspešnejše ob neposrednem srečevanju pri polni mizi, ob vrčku piva ali kozarcu vina, ob skupnem petju in muziciranju, ob skupnem doživljanju maše, pri obisku razstave, muzeja ali gledališke predstave, v skupnem izletu v naravo, v prijateljskem pogovoru v hiši gostite-

lja, v učilnici ali učiteljski zbornici, v pogovoru in izmenjavi izkušenj med strokovnjaki in ljubitelji posameznih dejavnosti, v športnih, sprostitvenih in drugih srečanjih. Na ta način zunanja znamenja medčloveških odnosov dobijo globljo in trajnejšo vrednost. Do človeka, s katerim smo doživeli veliko prijetnega in smo ga dobro spoznali, ne moremo biti odklonilni, še manj sovražni in polni predsodkov, hkrati pa se tudi sami obogatimo.

Zametki prijateljstva med Hirschaidom in Ivančno Gorico so pred skoraj tridesetimi leti nastali v stiškem samostanu, v kraju duhovnosti. To ni bil le slučaj, ampak ponoven dokaz, da ima trajnejšo in globljo medčloveško vrednost vse, kar ima podobno duhovnega. Zato so še posebno dragocena srečevanja obeh občin in njunih prebivalcev na področju kulture, umetnosti, vere, vzgoje in izobraževanja in vsakršne človekove ustvarjalnosti.

A pri vseh teh dejavnostih imajo najobetavnejšo in najtrajnejšo vrednost srečevanja in prijateljstvo otrok in mladih iz pobratenih občin. Kolikor več mladih glasbenikov, pevcev, plesalcev, igralcev, literarnih ustvarjalcev in drugih mladih umetnikov, mladih duhovnikov, šolarjev, dijakov in študentov, mladih strokovnjakov v konkretnih poklicih in mladih izobražencev bo sodelovalo v tej prijateljski navezi, toliko trajnejše bo prijateljstvo med Ivančno Gorico in Hirschaidom, med majhnim slovenskim in velikim nemškim narodom, med Slovenijo in Nemčijo.

Obenem pa bodo takšni stiki prispevali tudi h krepitvi združene Evrope, ki bo toliko trdnjša, kolikor boljši bodo medčloveški odnosi ne samo med izbranimi predstavniki politike in gospodarstva, ampak med vsemi ljudmi, ki jo predstavljajo.

Gregor Ficko

Kdor išče, ta najde

V septembrski številki časopisa Klasje je v rubriki Bralci pišejo gospod Lojze Podobnik »iskal« Turistično društvo Stična. V nadaljevanju podajam nekaj odgovorov in pojasnil.

Gospod Lojze se je včlanil v TD Stična v maju 2007 in takrat plačal 5 evrov članarine. V tistem letu je pristopilo v društvo 53 članov. V svojem pisanju se čudi, da od takrat ni ne duha ne sluha o društvu. Vsi krajani, ki dihaajo s krajem, vedo, da je društvo aktivno. Sodelujemo pri vseh čistilnih akcijah v kraju. Interes, da je naš kraj čist, je »zelo velik«, saj se vsake čistilne akcije udeležijo od devet do dvanajst vedno istih ljudi. Vsako leto moramo poskrbeti za postavitev klopi spomladi in pospravljanje le-teh jeseni. V Stični smo postavili tudi dve informacijski tabli, kupili smo tudi dva nova betonska smetnjaka in obnovili poškodovanega na parkirišču. Sodelujemo in se dogovarjamo pri obnovi kulturnih spomenikov.

V današnjem hitenju in brezčutnem času veliko pozornosti namenjamo najmlajšim in starostnikom. V veselem decembru se kot Božiček ali Dedek Mraz oglasim pri otrocih iz vrtca in nižjih razredih. Obiščem tudi starejše nemočne ljudi. Vsako leto se postavi in okraši novoletna jelka pred trgovino Tuš v Stični. 31. 12. 2008 smo v sodelovanju s KS Stična organizirali prvo in ne zadnje silvestrovanje na prostem, ki je bilo zelo dobro sprejeto. V sredini meseca julija je bil organiziran pohod, imenovan Pot spominov, ki poteka od Stične do Gabrja preko Metnaja do Pristave in ga zaključijo kulturni program. Letos je bil to drugi pohod, ki so se ga udeležili poleg domačih pohodnikov tudi pohodniki iz Grosupljeja in Trebnjega. Na zaključku je bilo kljub dežju zbranih okoli 150 ljudi.

Turistično društvo nikogar osebno ne poziva na akcije, saj so se vse akcije oglaševale na lokalnem radiu Zeleni val in v občinskem glasilu Klasje. Za občni zbor ne pošiljamo vabil, poziv pa en teden prej obesimo pred trgovino Tuš.

Obisk turistov v Stični je res velik, vendar je to večinoma verski turizem, za katerega poskrbita samostan in župnija. Od vseh teh turistov turistično društvo nima nikakršnih koristi. Za turiste, ki si želijo ogledati še druge znamenitosti našega kraja, pa se dogovorimo z raznimi vodiči, ki jim pokažejo in povejo o zgodovini in današnjem utripu našega kraja. Eno takšnih skupin je TD z vodičkom go. Tatjano Kordiš pripeljalo tudi na domačijo g. Podobnika.

Vsa društva imajo omejena sredstva za delovanje, tudi naše, vsako leto je narejen zaključni račun, ki ga naredi poklicna računovodkinja. Svoj zaslužek zahteva tudi banka za vodenje poslovnega računa. Menim, da z financami delujemo gospodarno. TD vse letne obračune v vednost in kontrolo pošlje na Občinsko turistično zvezo, DURS-u in APES-u ter Občini, zato je vsaka bojazen, da so sredstva porabljena nezakonito, odveč.

Če g. Podobnik ni zadovoljen z delovanjem stiškega društva, mislim, da je v KS Metnaj še veliko možnosti za turistično dejavnost, zato mu predlagam, da svoje ambicije usmeri v ustanovitev Turističnega društva Metnaj. S svojimi dobrimi idejami in prostovoljnim delom nam lahko postane zgled, kako uspešno in vsem ljudem zadovoljivo deluje turistično društvo.

Milan Goršič, TD Stična

Lepota ni naključje

Da pa bo pot do nje enostavnejša in prijetnejša vam pomaga

Nudimo:

Nega obraza z uporabo vrhunskih profesionalne kozmetike MATIS
Anticelulitni in shujševalni programi
Masaža, pedikura, manikira, depilacija
make up in še in še
100% NARAVNA
KOZMETIKA SOTHYS

KOZMETIČNI SALON
H M
Helena Miranda

Helena Miranda Maček s.p.
Stari trg 22, 1294 Višnja Gora
Telefon: 01 7884 348
Mobilni: 041 966 113
E-mail: HelenaMiranda@iol.net

Preizkušene metode, uporaba vrhunskih preparatov znanih blagovnih znamk, predvsem pa izkušnje pridobljene z usposabljanjem v tujini in Sloveniji ter dolgoletna delovna praksa, vam zagotavljajo vrhunske rezultate in dolgoročni učinek, ki ne bo ostal neopažen.

Dosežite popolno telo z aparaturjo, ki vsebuje stimulacijo mišic, infrardečo luč in ultrazvok.

Vitaline
STUDIO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

OBLIKUJTE SVOJE TELO!
PONUJAMO VAM SLEDEČE PROGRAME:

HYPOXI
design your body

OBIŠČITE NAS BREZJE PRI GROSUPLJEM

INFORMACIJE IN REZERVACIJE
051/633 446
www.vitaline.si
info@vitaline.si

HYPOXI TERAPIJE
KAVITACIJA
POWER PLATE NOVO
SLENDER LIGHT NOVO
AEROBIKA
PILATES
SOLARIJ
PLESNA ŠOLA
FITNES KABINET
OSEBNO TRENERSTVO
BOWNOVA TERAPIJA

Pokličite 051/633 446 in se naročite na brezplačni testni obisk.

Fizioterapija Mediko

- Klasična fizioterapija
- Manualna fizioterapija
- Nevrofizioterapija
- Ročna limfna drenaža
- Fizioterapija na domu

Več na naši novi spletni strani
www.fizioterapija-mediko.si

Višnja Gora 01 788 4631
Ljubljana 01 427 31 29
mobilni 040 627 915

Ker ste se odločili, da sebe postavite na prvo mesto!

maksi
Selitveni servis

- SELITVE
- MONTAŽA IN DEMONTAŽA
- ČIŠČENJE IN KOSOVNI ODVOZI
- PREVOZI
- ADAPTACIJE
- ČIŠČENJE
- UREJANJE OKOLICE IN VRTOV

KUPON
za popust **25 €**

gsm: 051 302 842
www.maksi3.si

MAKSI SELITVENI SERVIS Miroslav Maksimović s.p.
Študenec 20, 1295 Ivančna Gorica

Smrad, naš vsakdanjik?

Sodobni način življenja prinaša s seboj dobre pa tudi slabe strani. Neločljivo s tem je povezano nastajanje vedno večjih količin odpadkov. Običajno se množine odpadkov, ki jih odvržemo v zabojnike za smeti, niti ne zavedamo. V smeteh se znajdejo embalaže, ovojnine in organski odpadki. Vse te odpadke se odvaža na deponije, kjer se jih večinoma odlaga, nekaj pa se jih kot surovino vrne v ponovno predelavo. Organske odpadke se obdeluje glede na možnost prisotnosti nevarnih mikroorganizmov, saj lahko z obdelavo organskih snovi spravimo v nevarnost ljudi, ki odpadke obdelujejo, kot tudi ljudi in živali, ki živijo v njihovi ne samo ožji okolici. Namreč mikroorganizmi, ki so nevarni za zdravje ljudi in živali (bakterije, virusi, plesni), se lahko z ugodnim vetrom raznesejo tudi do 10 kilometrov. Zato je potrebno nevarne organske odpadke, ki bi lahko vsebovali kužnico, pred nadaljnjo obdelavo termično obdelati.

Z malo daljšim uvodom vam nisem želel »soliti pameti«, ker vem, da ta dejstva dobro poznate. V svojem prispevku sem želel podati svoja razmišljanja o motečem spremljevalcu, s katerim se vaščani Spodnjega Brezovega in Peščenika vsakodnevno srečujemo, niso pa tako redki trenutki njegove prisotnosti tudi v Višnji Gori, to so neugodne vonjave oz. **smrad**. Naše kraje prištevamo kmetijskemu območju, kjer že po naravi kaj »prismrdi«. Pri tem mislim na zrejo živali, ki v večji ali manjši meri oddaja svoj vonj. Rejci lahko pri zmanjševanju intenzivnosti vonja veliko naredite (higiena v hlevu, redno menjavanje in zadostne količine nastila, pokrita gnojlišča, razvažanje gnojevke pred dežjem, takojšnje podoravanje gnoja itd.). Vsega tega niti ne opazimo, saj so obdobja, ko se zaduha kakšen vonj, največkrat kratka. Vedno bolj pa nas moti vonj, ki se širi iz odlagališča smeti Špaja dolina.

Predvsem v lanskim zimi je bilo izraziteje zaznati neugodni vonj, ki se je širil iz deponije, saj je takšen vonj po kislem in po gnitju izrazito prodoren. Pa sem stanje pripisoval neugodnim vremenskim razmeram in letnemu času in upal, da bo preko leta bolje. Vendar so se obdobja vpliva neugodnega vonja, predvsem njegove intenzivnosti in obdobja trajanja v letošnjem letu vztrajno povečevala. Tako trenutno preko delovnega tedna redko opazimo, da nam v večji ali manjši meri ne bi smrdelo z značilnim vonjem iz deponije.

Ker se na Veterinarski fakulteti, kjer sem zaposlen, ukvarjamo tudi s pre-sojo vpliva neugodnih vonjev na okolje (veste, zaradi slovenske »fafsije« se tudi dogaja, da komu smrdi, ker se sosed vozi z novim avtom ☺) in je posamezne primere potrebno ovrednotiti, koliko zares smrdi in kakšne so možne rešitve. Izraziti vonj po kislem in gnilem se iz deponije širi iz dela za predelavo organskih odpadkov iz kompostarne. Do takšnih razmer največkrat pride takrat, ko:

- v kupu z organskimi odpadki ni pravega razmerja med ogljikom in dušikom,
 - kup neustrezno premešajo ali
 - je preveč organskih odpadkov in se jih pravočasno ne obdela.
- V teh primerih nastane proces gnitja, ki oddaja značilen vonj. Če bi se

takšen vonj pojavljal kakšen dan, bi pomislili, da je prišlo do kakšne napake v obdelavi kompostne mešanice. Vendar se omenjeni vonj pojavlja vedno pogosteje in je vedno močnejši. Direktor JKP Grosuplje g. Rigler in vodja področja za ravnanje z odpadki g. Mehle sta mi povedala, da za kompostiranje skrbi njihov podizvajalec firma ROKS, katere vodja je g. Rus, ki je strokovnjak na področju procesov kompostiranja. Ker o strokovnosti ne more biti nobenega dvoma, lahko sklepam, da se na deponiji obdeluje vedno večje količine organskih odpadkov.

Pa sem s tem namenom vzpostavil stik z zastopnikom vaše skupnosti in mu omenil problem. Seznanil me je z vsebino pogodbe, iz katere je razvidno, da Javno komunalno podjetje Grosuplje, ki je upravitelj deponije, krši pogodbeno obveznost v I., II. in IV. členu pogodbe, za kar so bile že uporabljene nekatere pravne poti. Predvsem je sporno dovažanje organskih odpadkov iz drugih krajev (dogovor je sklenjen za občine Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobrepolje), saj drugače ni mogoče razložiti prisotnosti večjih količin organskih odpadkov, ki so razlog za širjenje neugodnih vonjav iz deponije. Posebej vprašljivi so dovozi s kamioni družbe KOTO, katere dejavnost je predelava stranskih živalskih proizvodov.

Nezaslišano je tudi dejstvo, da je bila na deponijo nameščena naprava za termično obdelavo medicinskih odpadkov, ki se uvrščajo med nevarne organske odpadke. Naprava je bila zaradi pritožb prepeljana iz ljubljanskega odlagališča na odlagališče Špaja dolina brez vednosti krajanov in njihove privolitve (objavljeno v Slovenskih novicah in Delu). Po zagotovilih g. Riglerja naj bi organske kot medicinske odpadke samo predelali in naj se jih na deponiji ne bi odlagalo. Zagotavljajo nam tudi, da je obdelava teh odpadkov tehnološko popolnoma varna. Ob tem se nam pojavi vprašanje, zakaj se predelava tovrstnih odpadkov izvaja prav na deponiji Špaja dolina, če je njihova obdelava za okolje popolnoma neškodljiva? Logično bi bilo, da se takšne odpadke odvaža na končno deponijo in se jih tam predela, s tem pa ne bi bilo podvajanja transporta in njihovega nato-varjanja. Takšni odgovori niso popolnoma razumljivi.

Iniciativni odbor je o nastalih razmerah obvestil **občino Ivančna Gorica**, ki pa je zadevo, kot je razbrati iz zapisnikov, s **posmehom pometla pod preprogo**.

Z razmišljanjem sem verjetno že predolg in bi zaključil z nekaterimi ugotovitvami in dejstvi:

- Neugodni vonj ne pomeni, da nam malo smrdi, ampak nam lahko s svojo pogostnostjo, trajanjem in intenzivnostjo resno ogrozi zdravje in počutje predvsem otrok in starejših ter bolnikov.
- Mikroorganizmov sicer ne vidimo s prostim očesom, vendar če se širi neugodni vonj, so lahko okrog nas prisotni tudi mikroorganizmi.
- Nevarni mikroorganizmi se lahko širijo po zraku tudi 10 kilometrov, zato obstaja možnost, da se razširijo pri raztovarjanju kužnega materiala medicinskega izvora ali iz naprave za termično obdelavo medicinskih odpadkov v naše okolje, če ni ustrezno

vzdrževana (npr. zamenjave filtrov). Včasih je zadosti, da se v našem telesu pojavi le en škodljiv mikrob, ki lahko povzroči bolezensko stanje.

- Skrbi nas tudi zagotavljanje bio-varnosti na deponiji. S tem mislim na nadzor nad možnim širjenjem mikro-organizmov iz deponije, saj se tukaj ravna tudi z medicinskimi odpadki. Na deponiji se morajo zagotoviti takšne razmere, da se ne raznašajo mikroorganizmi. Torej je potrebno preprečiti križanje čistih in nečistih poti, vsako prevozno in delovno sredstvo pa se mora s tega področja očistiti in razkužiti. Samo na ta način se morebitni povzročitelji bolezni ne bodo širili izven deponije. Prav tako je potreben nadzor nad delovanjem naprave za termično obdelavo medicinskih odpadkov.

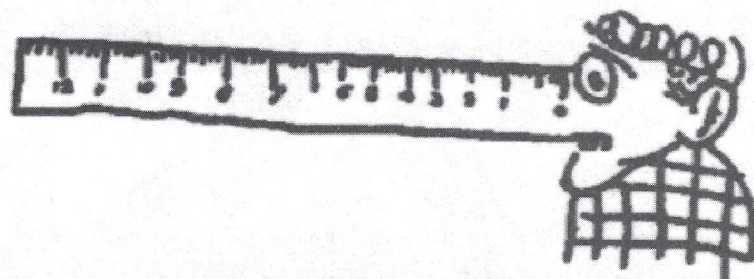
- Predvsem zaradi pomanjkanja obveščanja o aktivnostih na odlagališču Špaja dolina imamo vaščani občutek, da se nam nekatera dejstva prikriva. Ne bi želeli imeti občutka, da nas zaradi pomanjkanja informacij Javno komunalno podjetje Grosuplje in naša lastna občina Ivančna Gorica obravnavajo kot manjvredne državljane.

Kot navezavo iz preteklosti bi spomnil, da je tik nad stanovanjsko četrtjo v Višnji Gori zapuščena (ne sanirana!) jama grobnica, kamor se je metalo poginule živali. Zaskrbljujoče se mi zdi, da je prosto dostopna vsem mimoidočim (predvsem otrokom). Kot zanimivost bi povedal, da spore b. anthracis, ki povzročajo vranični prisad – antraks preživijo po do sedaj znanih podatkih preko 80 let. Bolezen se prenaša tudi na ljudi in je v pljučni obliki smrtna v visokem odstotku.

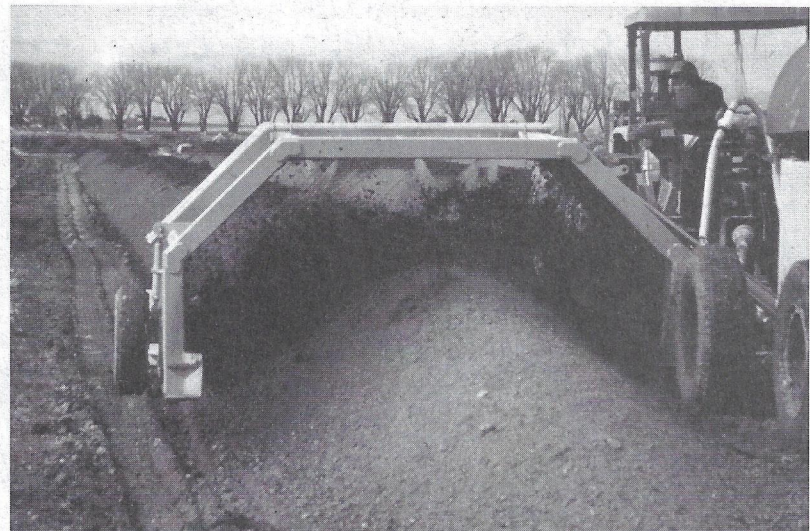
Za konec pa moram »okregati« še nas, vaščane in meščane. Tudi sam sem na svojo žalost takšen. **Ničesar ne naredimo!** Niti toliko nismo, da bi v primeru neznosnega neugodnega vonja obvestili Javno komunalno podjetje Grosuplje, s čemer bi se zavedali resnosti omenjene problematike. Hvala bogu, da se je ustanovil iniciativni odbor, ki skrbi za naše okolje, zdravje in življenje. Hvala bogu, da je nekomu mar za to, kar se dogaja okrog nas. Po moji oceni so naredili do sedaj vse, kar je bilo mogoče.

Še kako bi moralo biti mar upravitelju deponije. V Sloveniji bomo težko našli nova mesta za odlaganje odpadkov, saj nihče ne želi imeti odpadkov na svojem dvorišču. Tudi če gre za naše lastne. Zato bi toliko bolj morali spoštovati odločitev vaščanov iz Spodnjega Brezovega in Peščenika, da so dovolili odlagati odpadke v svoji bližini. Toliko bolj vestno bi morali ravnati z odpadki in jih predelovati z najodobnejšo tehnologijo, da bi bili vplivi dejavnosti na okolje čim manjši. Torej, da delajo po najboljših tehnoloških možnostih, ki jih nudi znanost v tem trenutku predelave odpadkov. Prepričan sem, da se Javno komunalno podjetje Grosuplje zaveda pomena vpliva neugodnih vonjev na okolje in bo pomagalo pri reševanju obstoječega stanja.

Ne nazadnje tudi Ivančna Gorica niti Grosuplje nista tako zelo daleč. Menim, da je nujno potrebno takojšnje sodelovanje in usklajevanje krajevne skupnosti Višnja Gora z iniciativnim odborom vaških skupnosti iz Peščenika in Spodnjega Brezovega,

Upajmo, da neugodni vonji ne bodo naš vsakdanji spremljevalec (skica: Project Research Amsterdam)

Pri kompostiranju organsko mešanico mešamo in jo vlažimo. Če ni zadosti kisika v kompostnem kupu, lahko prihaja do sproščanja izrazitih neugodnih vonjev po gnilem in kislem (foto: internet).

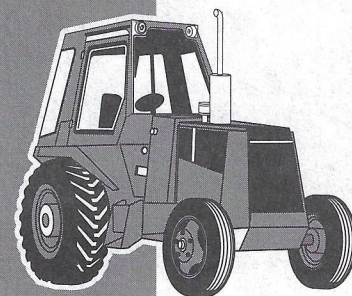
Ena od možnosti nadzora nad neugodnim vonjem je sprotno pokrivanje kompostne mešanice s posebno polprepustno folijo že ob mešanju oziroma takoj po njem (foto: internet).

PS: V času nastajanja članka me je Javno komunalno podjetje Grosuplje povabilo na dva sestanka zaradi pripomb, ki sem jih sprožil zaradi širjenja neugodnega vonja iz odlagališča Špaja dolina. Obljubili so pokrivanje kompostnih kupov takoj po kompostiranju, s čemer bodo dosegli nadzor nad vlago v kompostnih kupih. Na ta način verjetno ne bo prišlo do kislega in gnilobnega razkrajanja kompostne mešanice. Menim, da bo prišlo do delnega, verjetno neznatnega zmanjšanja neugodnih vonjev. Še vedno pa ostaja glavna rešitev kompostiranje organskih odpadkov na deponiji Špaja dolina v prvotnem obsegu (le iz občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobrepolje, kar je tudi predmet pogodbe s Krajevno skupnostjo Višnja Gora), saj so bile življenjske razmere takrat znosne. Iz Ministrstva za okolje in prostor so mi sporočili, da bo zakonodaja, ki bo reševala problematiko neugodnih vonjev, stopila v veljavo konec letošnjega leta (osnutek si lahko pogledate na njihovi spletni strani). Tako bomo končno dobili tudi zakonsko podlago za reševanje tovrstnih težav.

upraviteljem deponije Javnega komunalnega podjetja Grosuplje ter občino Ivančna Gorica za razrešitev vprašanj in težav, ki so se pojavile in se v zadnjem času delovanja odlagališča Špaja dolina še stopnjujejo.

Dr. Štefan Pintarič, dr. vet. med.

POPRAVILO TRAKTORJEV

- Generalna obnova, izdelava servovolana, lasten prevoz, konkurenčne cene
- Prodaja obnovljenih traktorjev in zamenjava starih za obnovljene

Pokličite in se prepričajte!

Janez Svetek s.p.

Dolenjska cesta 351, 1291 Škofljica

GSM: 041/613 018

IVANŠKA NOČ

V pripravi je prireditev IVANŠKA NOČ, ki je zasnovana kot ekološko-kulturno-zabavna prireditev in bo prava poslastica za oči, ušesa in dušo. Celotno dogajanje bo potekalo v območju centra Žolnir. Poleg nastopov lokalnih in znanih slovenskih glasbenikov bo tudi modna revija z delovnim naslovom Lepi kraji – Lepa dekleta.

Modni dogodek, ki ga bo spremljala tudi razstava fotografij, je zasnovan kot svojevrstna vizualna "flash" predstava s pestrimi svetlobnimi efekti in diaprojekcijami, obenem pa bo to uvod oziroma premiera v celoten sklop tovrstnih prireditev, ki bodo potekale v nekaterih manjših in srednje velikih krajih po Sloveniji.

Problemi okoljevarstva bodo po zamislih organizatorjev predstavljeni bolj v sliki kot besedi. Že dalj časa raziskujejo in odkrivajo naše najlepše naravne bisere. Podajajo se na lepe in že pozabljene kraje, ki smo jih v današnjem tempu življenja povsem zanemarili. Pred obzorje domačega kraja je postavljeno dekle, ki je prav tako zraslo na domačih tleh. Fotografski objektiv tako ustvarja avtentično sliko sožitja in harmonije, ki jo najdemo v povezavi med lepim domačim krajem in lepim domačim dekletom. Za fotografiranje in nastop na modni reviji organizatorji potrebujejo več deklet, ki načeloma prebivajo, ustvarjajo ali so kakor koli povezane z občino Ivančna Gorica.

Organizator Estetic7 k sodelovanju vabi dekleta, ki bi se rada preiskusila in uveljavila na področju modne fotografije in manekenstva. Pri kandidatkah so zaželenje lastnosti, kot so: starost od 16 do 24 let, višina vsaj 165 do 180 centimetrov, skladna linija telesa in profesionalen odnos do dela. Izbranim kandidatkam nudimo brezplačen tečaj osnov manekenstva, "photo shooting" in spodoben honorar, prav tako pa bodo prejele bon za 30 % popusta na vse redne artikule v trgovinah Cone Bomax za obdobje enega leta in 30% popust na vse storitve v Kozmetičnem Salonu Palača Sprostivte, Ivančna Gorica.

Salon Palača Sprostivte vodilnim trem manekenkam podarja tudi:

- darilni bon za Specialno nego obraza in kraljevsko manikuro s poslikavo v vrednosti 85,00 EUR
- ekskluzivni parfum Fantastic Flower 50 ml v vrednosti 45,00 EUR
- paket izdelkov La Cremerie za nego obraza (čistilno mleko, čistilni tonik in krema za obraz) v vrednosti 87,60 EUR.

Več informacij na tel. 051 325 302 (od 9. do 19. ure) ali na www.estetic7.si!

Ksenja

Glavni namen prireditve je predstaviti domače naravne bisere, hkrati pa opozoriti na problematične, tj. na ekološke vrzeli na območju naše občine. Vse to bo seveda prikazano v sliki, kar je po mnenju ustvarjalcev prireditve precej manj vsiljiv način osveščanja. Namesto da bi organizirali niz predavanj, na katerih bi nas eko eksperti poučevali o nujnosti ohranjanja okolja, so se organizatorji problema lotili na drug, lahko bi rekli na dokaj nenavaden način; s projekcijo fotografij krajev in deklet na velikem platnu, modno revijo in glasbenimi nastopi.

Prireditev IVANŠKA NOČ s poudarkom na ekologiji bo 19. decembra 2009. Nastopilo naj bi kar nekaj znanih slovenskih estradnih zvezd, prav tako znano ime iz sosednje Hrvaške pa tudi nekaj naših domačih glasbenikov naj bi bilo na prizorišču dogodka.

Največji problem pa je za organizatorje menda sestava domačih manekenk za nastop na modni reviji, ki bo pravzaprav glavna točka IVANŠKE NOČI. To je pravzaprav problem, na katerega niso naleteli v nobenem drugem kraju, saj za drugo leto načrtujejo več takih prireditev na različnih lokacijah po Sloveniji. Vemo, da je modna revija poimenovana Lepi kraji – Lepa dekleta, zato je po njihovem mnenju smiselno, da na njej nastopajo tudi domača dekleta.

Tudi celotna delovna skupina organizatorjev je sestavljena iz domačinov in domačink, ki že kar nekaj časa pripravljajo in pilijo prireditev, ki bo zagotovo nekaj novega v naši občini. Če ne drugega, zna popestriti vsaj veseli december.

Vesna

Živa

Katja

Pogovor z Vesno Rusec

Vesna Rusec je prvo dekle iz naše doline, ki ji uspel preboj v svet mode. Domačinka iz Mekinj nad Stično je študentka na fakulteti za menedžment in organizacijo dela v Kranju. Med drugim smo jo lahko videli tudi že v reklamah za Mobitel, pojavila se je na naslovnici One in številnih drugih revijah. Sodelovala bo tudi na modni reviji prve IVANŠKE NOČI.

O delu manekenke ne vemo prav veliko. Bi nam na kratko opisala, kaj manekenka predstavlja in kako poteka vsa ceremonija ...

Ko manekenka predstavlja določen izdelek, mora biti temu primerno urejena. Bistvena je njena naravnost, znati se mora primerno prilagoditi vsaki obleki, znati odigrati svojo vlogo pod narekovaji. Organizirani so »kastingi«, na katere morajo dekleta prihajati v svoji najboljši, t. j. najlepši podobi. Če pa gre za fotografiranje, modno revijo ali snemanje reklame, te tako ali tako uredijo profesionalci.

Kako si se odločila za ta korak? Ali je to samo hobi, ki ga lahko združuješ s študijem, ali pa si mogoče že zdaj lahko obetaš, da bo tvoje manekenstvo postalo resen vir dohodkov?

Že prej so me ustavljali kar tako na ulici, a se nisem mogla odločiti za nikogar, dokler nisem spoznala, da je agencija Bronz prav tista, ki mi nekako najbolj ustreza. To delo je zame hobi, hkrati pa je to seveda dodaten vir zaslužka, kar mi še posebej pride prav v času študija.

Organizator IVANŠKE NOČI pravi, da je manekenstvo resen in obetaven poklic.

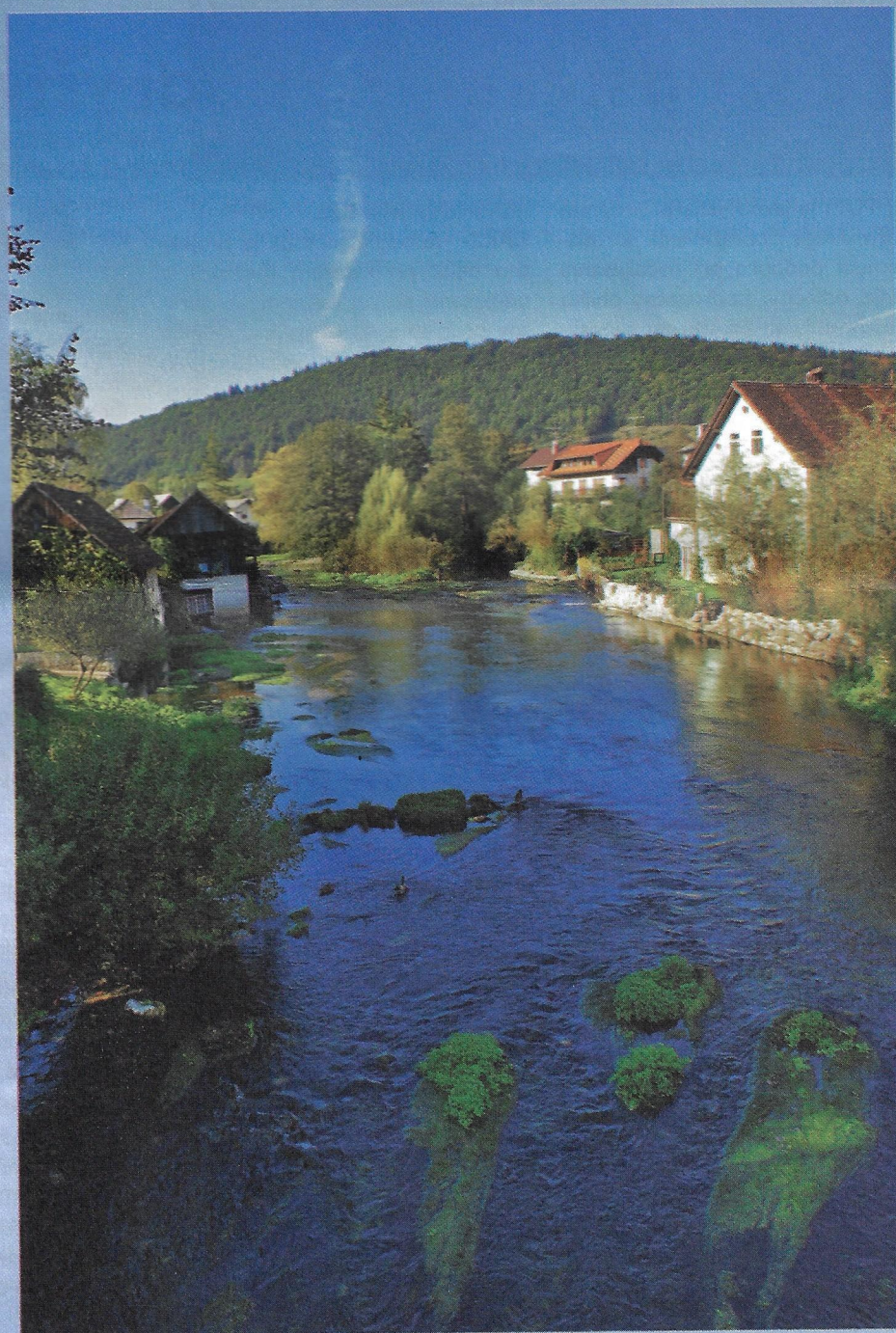
Tudi to je res. Tukaj se brez pretiravanja ponuja veliko priložnosti, nekdo med občinstvom te hitreje opazi, na modni reviji pa se ponavadi znajde veliko pomembnih oseb. Med drugim si lahko okrepiš samozavest, se naučiš javnega nastopanja, pridobiš veliko izkušenj, ki ti kasneje v življenju zelo koristijo. Pri iskanju službe in povsod tam, kjer je potrebna komunikacija in samozavesten pristop.

Kakšne so priprave in koliko časa traja, ko npr. snemaš spot, reklamo, fotografije?

Na prizorišče pride manekenka z opranimi lasmi in brez ličil, nato jo vižazistka uredi nekako v eni uri. Ta čas pa stilistka pripravi vse, kar je potrebno, od obleke do dodatkov in obutve.

Z manekenstvom se nekatera dekleta začnejo ukvarjati že na začetku srednje šole. Kdaj se je začela tvoja pot?

Različno. Bolje je, da tiste, ki imajo zelo dobre predispozicije in ambicije, začnejo že zgodaj, nekako pri 15 ali 16 letih. Pri meni osebno to ni bila ne vem kakšna želja, zato sem začela šele pri dvajsetih. Pred dvema letoma.

Eva

Naša jezikovna potepanja

V Sloveniji smo letos 26. septembra že devetič zapored obeležili evropski dan jezikov. Ker se pomembnosti različnih jezikov in kultur, ki jih predstavljajo, zavedamo tudi na Srednji šoli Josipa Jurčiča, smo teden poprej aktivno sodelovali na spletniku (blogu), ki ga je vodila naša profesorica angleščine Jerica Glavan. Tu smo se seznanili s prefinjenim francoskim naglasom, se naučili šteti v jezikih, kot so japonščina, latinščina in norveščina, pa tudi za angleščino se je našla kaka minutka.

Z novim znanjem smo se v petek, 25. septembra, odpravili v Miklošičev park v Ljubljani, kjer je potekala prireditev z naslovom Jezikovna potepanja.

Pričela se je dopoldne z nagovorom vodje predstavništva Evropske komisije v Sloveniji Mihele Zupančič in direktorice Urada vlade za komuniciranje Veronike Stabej, nato pa so učenci mednarodne Osnovne šole Danile Kumar brali poezijo v različnih uradnih jezikih evropskih držav – in to zavidljivo blagozveneče. Udeležili smo se mednarodne klepetalnice Pri poliglota, v kateri smo se lahko pogovarjali z naravnimi govorniki angleščine, francoščine, španščine, nemščine in italijanščine – tu je čas kar prehitro mineval. Posedeli smo tudi v večjezični knjižnici pod krošnjami, potem ko smo si ogledali lutkovno predstavo Princeskin zaklad – uganke na gusar-

ski ladji in večjezično pantomimo ter se preizkusili v popotniškem tečaju švedščine, poljščine in litovščine. Časa za kaj več je seveda zmanjkalo, a smo se vseeno domov odpravili z veliko novimi izkušnjami.

Tina Sinjur

Projektno učenje mladih (PUM)

»Če si odštekan, se pridi vštekati!«

Priložnost za mlade od 15. do 25. leta, ki so opustili redno šolanje ...

KAJ? PUM je javno veljavni program neformalnega izobraževanja, ki mladim nudi podporo pri nadaljevanju šolanja, odločitvi za drugačno obliko izobraževanja ali pri iskanju zaposlitve. V času obiskovanja programa udeleženci preverijo svoje interese in odkrijejo nove, se preizkusijo na določenih poklicnih ali drugih področjih in razvijajo svoje sposobnosti.

ZA KOGA? Za mlade med 15. in 25. letom, ki ne obiskujejo rednih šolskih programov. Udeležba je brezplačna! ZAKAJ? Za druženje in zabavo, pomoč pri učenju, pomoč pri urejanju osebnih zadev, ramo za zjok, možnost za zanimivo in ustvarjalno orga-

niziranje svojega časa.

KAKO? Temeljna metoda je projektno delo, pri katerem mentorji in udeleženci skupaj rešujemo konkretne probleme, ki izhajajo iz skupno dogovorjenih in za vse zanimivih projektnih vsebin. Uspešni projekti, ki smo jih izvedli doslej, so npr. film, gledališka igra, fotografska razstava, grafiti ...

KDAJ?

Od ponedeljka do petka: od 9. do 14. ure

Po šolskem urniku od 20. septembra do 30. junija (julija za tiste, ki si želijo bolj aktivnih počitnic).

• Vštekati se je možno kadarkoli med

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

šolskim letom.

KJE? Bob, zavod za izobraževanje in kulturne dejavnosti, Robbova 15 (Stara pošta, za Festivalno dvorano), Ljubljana.

Telefon: 041 391 086 (Metka), 031 434 060 (Mojca) in 041 865 789 (Matjaž).

Elektronska pošta:

info@zavod-bob.si

Domača stran: www.zavod-bob.si

Blog: www.pumlinija.blogspot.com

Teden otroka v vrtcu Pikapolonica

Sonce je z žametno lepoto jesenskih žarkov spremljalo popotnike, ki so se v sproščenem in malce razigranem vzdušju vzpenjali na priljubljeno stiško izletniško točko – Gradišče. Simpatično četico, ki se je v presledkih vila po poti, so sestavljale skupinice otrok in njihovih staršev iz vrtca Pikapolonica iz Ivančne Gorice. Med prijetnim kramljanjem odraslih in igri- vim pohajkovanjem malčkov (no, tu in tam je bilo slišati tudi malce sopihanja, še posebej, ko se je pot začela vzpenjati) je poldruga ura hoje hitro minila. Kako tudi ne bi, ko pa nas je ves čas priganjala misel na slastno nagrado – pečeni kostanj, kot se seveda za ta letni čas spodobi. V duhu sple-

tanja novih poznanstev in utrjevanja prijateljstva se je prijetno popoldne prevesilo v večer in v zadovoljstvo organizatorjev tudi uspešno zaključilo kot ena od uvodnih aktivnosti, ki obeležujejo teden otroka.

V okviru tega vsesplošno sprejetega programa Zveze prijateljev mladine so se v vrtcu in njegovi okolici ves teden vrstile razvedrilne in prostočasne dejavnosti. Že prvi dan so otroci lahko na vrtčevskem igrišču preizkusili »čutno pot«, ki so jim jo vzgojiteljice pripravile, da bi razvijali naravne oblike gibanja in krepili medsebojno sodelovanje, zaupanje in pomoč. Obiskali so jih tudi prvošolci iz osnovne

šole Stična, kar je razveselilo tako prvošolce kot tudi bodoče šolarje. Take skupinske dejavnosti lajšajo prehod iz vrtca v šolo in krepijo sodelovanje med obema institucijama.

Še posebno zabavna in zanimiva se je otrokom zdela lutkovna predstava vzgojiteljic z naslovom Važič jež, ki je bila na sporedu naslednji dan. Po predstavi so si otroci lutke tudi pobil- že ogledali, se z njimi igrali in se tako seznanili z majhnim delčkom gledališčne umetnosti.

Obilje jesenskih pridelkov so v vrtcu spretno izkoristili z izdelovanjem sadnih nabodal, sokov in solat. Še tisti, ki se drugače sitno zmrdujejo nad vitamini v obliki jabolk, hrušk in grozdja, so se tokrat ob njegovi drugačni pripravi omeščali, tako da za pokušino popoldan ni ostal niti grizljaj.

Četrtek je bil namenjen glasbi. Otroci so spoznavali različne instrumente, ob njih peli in plesali, razpoloženje vseh pa je bilo tako veselo, da je malčke držalo pokonci tudi takrat, ko bi zaradi utrujenosti po vseh pravilih morali že počivati.

Pa nič zato, kajti naslednjega dne so se z enako vnemo lotili ustvarjanja z naravnimi materiali. Izdelki, nastali pod spretnimi prstki, sedaj krasijo zidove in police vrtca, ki se kar šibijo pod težo silne otroške ustvarjalnosti. Starši pa – saj veste, kako je z nami – z občudovanjem med množico najlepših iščemo prav posebnega.

Špela Batis

Prijetno utrujeno množico staršev in otrok iz vrtca Pikapolonica je na Gradišče pričakal dišeč pečeni kostanj.

Svetovni dan učiteljev na Srednji šoli Josipa Jurčiča

Leta 1993 je Unesco 5. oktober razglasil kot svetovni dan učiteljev. Na ta poseben dan je projektna skupina dijakov 4. d pod mentorstvom profesorice Jožice Strmole za profesorje pripravila poslikane lončke s temo njihovega poklica in predmeta, ki ga poučujejo. Lončke so napolnili z raznobarnimi lončnicami in jih na kratkem srečanju podarili profesorjem. Dijaki 2. i in 2. b pod mentorstvom profesorice Anje Šmajdek in Valentine Tehovnik pa so z nekajminutnim koncertom predstavili projekt Zvok slike in slika zvoka. Iz čopičev, škarij in papirja so izvalili zvoke za koncert, medtem pa naslikali slike.

Za vsakega učenca je učitelj zelo pomemben. Učitelj vpliva na razvoj in izobraževanje mlade družbe, ki vstopa v svet, in sprejema čedalje večjo odgovornost. Njegova naloga je poskrbeti za čim bolj kakovosten kader za nadaljnje izobraževanje.

S tem projektom smo hoteli opomniti ljudi na pomen učitelja, njihovo vzgojo v šolah ter pozvati vse institucije, naj prisluhnejo in sodelujejo s pedagogi.

Naj končam z mislijo, da se sanje posameznika največkrat začnejo z učiteljem, ki verjame v nas, nas pritegne in dvigne na višjo raven, včasih tudi z »ostro palico«, ki ji rečemo resnica.

Maja Kovačič, učenka 4. d

Jesenski pohod na Gradišče

V torek, 6. oktobra, smo se zbrali otroci, starši in vzgojiteljice iz vrtca Pikapolonica, da bi skupaj preživeli nekaj zanimivih popoldanskih uric.

Na srečo nam je bil podarjen lep, topel dan, zato je bila pot proti Gradišču še bolj prijetna. Pot nas je peljala skozi gozd, sledili smo kamenčkom Janka in Metke, pri vzponu smo videli celo konja iz Pike Nogavičke – ali pa mu je bil samo podoben. Srečali smo se s prijatelji, s katerimi se že dolgo nismo videli, pa tudi tistimi, s katerimi smo se že prejšnje leto večkrat srečevali v vrtcu. Ko smo prispeli na Gradišče, so fantje že spekli kostanj, otroci so se med čebljanjem lahko pozabavali, starši poklepetali.

Letos se nas je zbrala kar pisana družina. Otroci, ki so že prestopili šolski prag, so se zelo razveselili svojih lanskoletnih vzgojiteljic, nekatere so se med drugim prav po otroško kotalile po gozdni jasi.

Polni lepih vtisov smo se v večernih urah utrujeni vrnili domov. V družbi najboljših vzgojiteljic smo preživeli še eno čudovito popoldne.

skupina Ribice
Karmen Koželj T.

Teden otroka, v slovenskem prostoru uveljavljeni program Zveze prijateljev mladine, je za letošnji moto pri oblikovanju razvedrilnih in prostočasnih dejavnosti izbralo geslo Koristi otroka – glavno vodilo. Namenjen je otrokom, pa tudi starejšim, da bi v tem tednu s še večjo pozornostjo obravnavali vprašanja, povezana s položajem otroka v družbi in uresničevanjem njihovih pravic.

Kostanjčkov piknik s FIT sprehodom

Na prelepo sončno jesensko sredo, 7. 10. 2009, so se otroci enote vrtca Miška iz Stične skupaj s starši odpravili na kostanjčkov piknik s FIT sprehodom na Obolno. Očetje, ki so sodelovali v pripravljalnem odboru, so se zavzeto lotili svoje naloge. S seboj na Obolno so pripeljali peči in plin za peko kostanja. Hitro so se lotili peke, medtem pa smo starši skupaj z otroki odšli na FIT aktivni sprehod, ki so ga pripravile za nas vzgojiteljice in pomočnici. Naši mali polčki in medved-

ki so urno in z zanimanjem opravljali naloge po postajah. Za vsako opravljeno nalogo so dobili štampljko, na koncu pa jih je čakal skriti zaklad. Cilj FIT aktivnega sprehoda je gibanje za zdravje. Njegov namen je razvijati in ustvarjati učenje skozi gibanje in gibanje skozi igro. Otroci s tem ne izboljšajo le svojega zdravstvenega stanja, ampak tudi rastejo in se razvijajo v sposobnejše in zrelejše osebe, izživljajo svojo ustvarjalnost in se pri iskanju rešitev učijo razmišljati.

Nabrali smo še nekaj kostanja in se vrnili k našim očkom, saj nas je vonj pečenega kostanja kar vabil nazaj. Tam pa nas ni čakal le kostanj, ampak še polno pečenih sladkih dobrot in jagode, ki so jih za nas pripravile mamice. V imenu staršev se zahvaljujem vsem očkom in mamicam, ki so sodelovali pri organizaciji piknika, seveda pa ne smem pozabiti Marte, Marice, Mateje in Bili, ki so izvrstno poskrbele za aktivno in prijetno druženje.

mamica Barbara

Jesenski piknik v vrtcu Polžek

Topli sončni žarki so prijetno grel jesenske dni in nas vabili na prosto, na pravi jesenski piknik. Tega so pripravile vzgojiteljice vrtca Polžek v Višnji Gori skupaj z otroki skupine Medvedki in Žabice.

Na dvorišču vrtca nas je pričakal nekajšen "taborni" ogenj, okoli katerega smo starši z otroki in vzgojiteljicami zaplesali ob pesmici Mi se imamo radi. Iz jesenskih plodov, vejic in listov smo ustvarjali različne aranžmaje, se sprehodili po čutni poti, pekli jabolka in krompir v žerjavici in seveda tudi poklepetali med seboj. Otroci pa so najbolj nestrno čakali na palačinke, za katere so testo pripravili že dopoldne. Palačinke smo namazali s slivovo marmelado, ki so jo pripravili otroci v vrtcu.

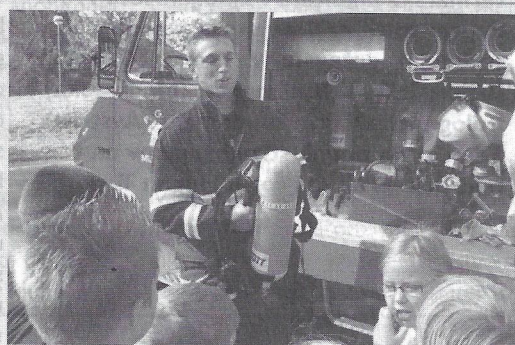
Prvo jesensko srečanje v vrtcu je bilo veselo, sproščeno, tako da smo se z lažjim srcem poslovili od tople jeseni in sedaj že nestrno pričakujemo dogodbine hladnejših dni.

Polona Župančič

Evakuacija iz podružnične šole na Muljavi

V sredo, 7. 10. 2009, smo ob 10.00 uri na PŠ Muljava izvedli vajo evakuacije iz šolskih prostorov. Namen vaje je bila hitra, učinkovita in varna izpraznitev objekta, vseh zaposlenih, učencev, otrok iz vrtca ter obiskovalcev. Vajo so izvedli gasilci PGD Muljava. Po končani vaji so otrokom iz vrtca in učencem naše šole prikazali gašenje požara, predstavili njihova vozila, orodje in opremo, ki jo uporabljajo v požarih in ob drugih elementarnih nesrečah. Naši učenci so z zanimanjem spremljali vse prikazano. Gasilec z Muljave se zahvaljujemo za strokovno izvedbo vaje.

Barbara Maver

»Ljudje, ki se dobro poznajo, so varni pred predsodki.«

Gradimo prijateljstvo med občinama Ivančna Gorica in Hirschaid

P O B R A T E N J E
PARTNERSCHAFT

V eni od predpoletnih številčk Klasja smo vam obljubili »nadaljevanke« o deželi Franken, kjer leži mesto Bamberg in trg Hirschaid, s katerim je naša občina podpisala pred desetimi leti listino o partnerstvu. Kako se je vijugala dolga pot do tesnejše povezave s Hirschaidom, je bilo že nešteto povedano. Te zgodbe in prigode imajo že res dolgo brado in se nam ni zdelo umestno, da jih ob jubileju pobratenja spet ponavljamo. Zdelo pa se nam je potrebno, da ne rečemo vltudno, da o svojih prijateljih vemo kaj več kot samo tisto, kar se nam kaže na prvi pogled ob naših obiskih tam in njihovih pri nas.

Zato smo se odločili za serijo člankov, v katerih bomo odkrivali vse tisto, kar nas povezuje in nas, enega in drugega, umešča v skupni evropski kulturni prostor. Z začudenjem bomo lahko ugotovili, da so bila v evropski zgodovini obdobja, ko smo živeli v isti državi ali si bili bližnji sosedje, ko smo si bili prijatelji ali pa sovražniki, vsekakor smo bili na tak ali drugačen način povezani. Če naj bomo verodostojni, v teh člankih torej ne bomo pisali le o turističnih znamenitostih dežele, o kateri pišemo, ampak bomo morali vsaj omeniti tudi vplive, povezave in dogodke, ki so tako ali drugače vplivali na nas in seveda tudi obratno.

Pričujoči podlistek našega časopisa Klasje smo naslovili z besedami, ki jih je izgovoril Johannes Pfister, bavarski deželni poslanec, na slovesnosti ob 10-letnici pobratenja med občinama Ivančna Gorica in Hirschaid. S to mislijo je namreč izražen glavni namen dolgoletnega povezovanja med obema občinama in narodom.

Da bomo lažje razumeli preteklost, polpreteklost in sedanost dežele Franken in njenih prebivalcev, bo treba deželo najprej umestiti v okvir države, v kateri živijo. Zato bomo najprej res samo v grobih obrisih orisali zgodovino ter sedanjo politično in upravno ureditev Zvezne republike Nemčije. Ne bomo zahajali v potankosti, saj to ni naš namen. Nekoliko več prostora bomo namenili samo tistim dejstvom in dogodkom, ki so zaznamovali zgodovino in kulturo tako dežele Franken kot tudi Slovenije.

Prvo nemško cesarstvo (das Erste Reich)

Zvezna republika Nemčija je zvezna država, ki jo sestavlja 13 zveznih dežel (Bundesland) in troje mest, Berlin, Hamburg in Bremen, ki imajo poseben status. Takšna ureditev ima svoje zgodovinske korenine.

Prvo nemško cesarstvo je na veliko veselje Španije, Francije, Anglije in Švedske leta 1648 razpadlo na nešteto majhnih, sosedam popolnoma nenevarnih kneževin. Od leta 1618 do leta 1648 je namreč na nemškem

ozemlju divjala tridesetletna vojna, ki je bila tudi neke vrste državljanska vojna, saj je šlo v državi sami za spopad med katolištvom in luteranstvom in za popoln nered v državi, ki so jo stoletje prej kmečki upori in evropski verski konflikt vrgli s tečajev. Ker je imela vsaka stran tudi svoje »podpornike«, so se v tej vojni med seboj merile tudi tedanje evropske velesile. Francozi so s svojimi hugenoti (pristaši protestantizma) že opravili,

gradili so Versailles in mirno spletkarili in podžigali spopade, Angleži so z otoka varno opazovali dogajanja na celine ter javno ali prikrito v vojni sodelovali, Švedi so pod vodstvom znamenitega kralja Gustava Adolfa prišli celo do Prage in do Munchna, katoliška Španija je s strahovlado krotila uporne nizozemske province, katoliška habsburška Avstrija pa je branila srednjo in južno Evropo pred protestantizmom (pa istočasno celo Evropo pred turško velesilo). Ko je bila Nemčija popolnoma na tleh in ni za svoje sosede predstavljala nobene večje nevarnosti več, so 1648 sklenili westfalski mir. Severna Evropa je danes pretežno luteranska, zahodna, srednja in južna pa katoliška. Vprašanje veroizpovedi so takrat z dogovorom v Augsburgu salomonsko rešili (cuius regio, eius religio), kar pomeni, da je prebivalstvo moralo sprejeti veroizpoved svojega vladarja. To je še dodatno razdelilo nemški prostor in za več kot 200 let preprečilo, da bi se Nemčija združila v enotno državo in se vrnila med evropske velesile.

Zakaj vse to omenjamo? Ker je ta vojna usodno zaznamovala čutenje in življenje takratnih ljudi za več generacij. Ker so se posamezni deli Nemčije gospodarsko in kulturno različno in svojsko razvijali. Današnje zvezne dežele se namreč vsaj v grobem pokrivajo s takrat nastalimi majhnimi državnimi tvorbami.

Slovenci in tridesetletna vojna

Tridesetletna vojna je bila kruta vojna. Vpletene države so v njej sodelovale s pretežno najemniškimi enotami. Najemniške vojske so bile prava vojna podjetja: Najemniki so bili za svoje delo »kraljevsko« plačani, lahko so

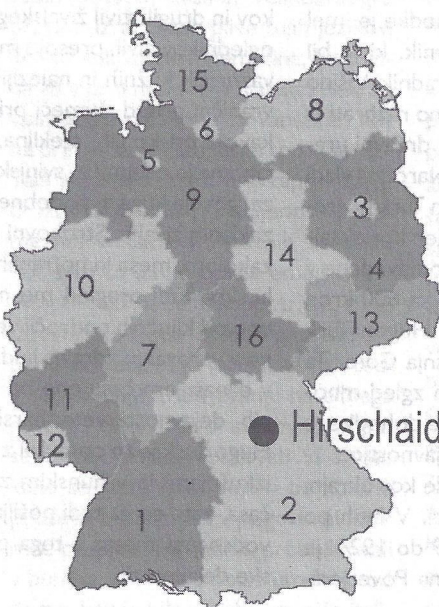
nekaznovano ropali, mučili in ubijali in si tako višali plačo.

Vsi poznamo Tavčarjevo Visoško kroniko. Polikarp Kalan, lastnik posestva Visoko v Poljanski dolini, ki ga opisuje Ivan Tavčar v svojem romanu, je luteran in mora tako rekoč živeti v ilegali. Slovensko ozemlje je spadalo pod habsburško krono. Deželni gospod je bil katoliške vere, tako naj bi bilo tudi z njegovimi podaniki. Zato so naši protestanti morali zapustiti deželo ali pa se spet vrniti v katolištvo. Stari Kalan je tudi nerazumljivo krut, saj lastnega sina Izidorja kaznuje tako, da mu s sekuro odseka prst, ker je iz radovednosti stopil v njegovo skrito sobo in odkril skrinjo z zlatniki. Do svojega bogastva je oče prišel ravno med tridesetletno vojno. Polikarp Kalan ima krvave roke. Ne samo, ker je kot najemnik ropal in pobijal po Nemčiji, ampak ker je iz lakomnosti ubil celo svojega vojnega tovariša. Postalil se je švedske okovane železne

skrinje, t. i. vojne blagajne. Z ukradenim denarjem je kupil posestvo Visoko, vendar je s svojim nepoštenim, da ne rečemo zločinskim življenjem prikladal prekletstvo in nesrečo na svoj in ves visoški rod. Vse povedano je dejstvo in ni zgolj pesniška izmišljotina Ivana Tavčarja.

Skrinjo lahko vidimo razstavljenjo med pohištvo iz visoškega dvorca v muzeju na loškem gradu. O prebivalcih dvorca Visoko pa kroži nešteto skrivnostnih in tragičnih zgodb. Nekatere od njih so kruto resnične, kot tista zadnja o vnukih pisatelja Tavčarja, ki sta se po drugi svetovni vojni ob igri z lovsko puško smrtno ponesrečila. Pokopana sta v družinski grobnici na Visokem. Z njuno smrtjo je izumrla moška veja Tavčarjev. Dvorec dandanes sameva, nihče od novih lastnikov, bilo jih je že cela vrsta, mu ni mogel vlti pravega življenja.

M. A. Ficko

- Baden-Württemberg (1)
- Bavarska (2),
- Berlin (3),
- Brandenburg (4),
- Bremen (5),
- Hamburg (6),
- Hessen (7),
- Mecklenburg-Predpomorjanska (8),
- Spodnja Saška (9),
- Severno Porenje-Vestfalija (10),
- Porenje-Pfalška (11),
- Posarje (12),
- Saška (13),
- Saška-Anhalt (14),
- Schleswig-Holstein (15),
- Turingija (16).

Zemljevid današnje Zvezne republike Nemčije

DOMOZNANSKA GALERIJA

Hugon Turk

(1870–1956)

**ŽIVINOZDRAVNIK, DRŽAVNI
INŠPEKTOR ZA ŽIVILA, PUBLICIST**

Veterinarsko šolstvo se je v nekdanji Jugoslaviji razvijalo postopno in počasi. Šele po prvi svetovni vojni je bila leta 1919 ustanovljena prva Veterinarska fakulteta v Zagrebu, njej pa so sledile Veterinarske fakultete v Beogradu (leta 1936), Sarajevu (leta 1951) in končno Veterinarska fakulteta v Ljubljani leta 1956. Poprej so se naši živinozdravniki šolali v sosednjih državah: v Lvovu (Galicija), Brnu (Češka), Budimpešti (Madžarska), Bologni (Italija) in na Dunaju (Avstrija). Eden prvih pravih strokovnjakov na tem področju je bil naš rojak Hugon Turk.

Portret Hugona Turka

Rodil se je v Šentvidu pri Stični 13. julija 1870. leta. Po končani gimnaziji v Ljubljani je študiral veterino na Veterinarski visoki šoli na Dunaju, kjer je diplomiral leta 1891. Državni strokovni izpit je opravil v Gradcu leta 1894 in štiri leta kasneje, leta 1898, še državni izpit za živilskega inšpektorja na Dunaju. Pravično je, da povemo, da je vse te izpite skupaj z diplomo v takratni Avstro-Ogrski Hugon Turk opravil z odliko, kar je razvidno iz njegove personalne mape.

Prodročje nadzora nad živili živalskega izvora je bilo že v tistem času poleg zatiranja živalskih kužnih bolezni in zdravljenja bolnih živali ena od najpomembnejših specializacij veterinarjev. Nekaj časa je Hugon Turk služboval kot okrajni veterinar v več krajih v Sloveniji. Iz personalne mape slovenskih veterinarjev je razvidno, da je služboval najprej v Litiji in nato v Stični. Iz tega časa je morda zanimiv dokument, ki kaže na to, kakšne prihodke je imel pri nas takratni višji živinozdravnik, ki je bil hkrati tudi pomemben državni uradnik. Višino dohodkov in njihov izvor je možno razbrati iz dopisnice, na kateri je moral kot državni uradnik posredovati vse podatke Narodni vladi SHS. Očitno je te podatke Hugon Turk posredoval vladi v času, ko je bil zaposlen kot okrajni veterinar v Stični. Vrednosti so navedene v kronah in vinarjih. Zadnja postavka 600 kron se nanaša na dohodek, ki ga je Hugon Turk prejemal iz ukrajine blagajne Višnja Gora. Ta skrbna specifikacija bi lahko bila zgled mnogim današnjim politikom, ki svoje dohodke in imetje dostikrat prikrivajo pred javnostjo. Pozneje je Hugon Turk deloval še kot okrajni veterinar v Kočevju in Radovljici. V letih po prvi svetovni vojni, od leta 1919 do 1924, je bil višnji veterinarski inšpektor na Poverjeni-

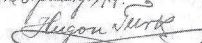
štvu za kmetijstvo (verjetno nivo kmetijskega ministrstva) v Ljubljani, leta 1924 pa je postal vodja veterinarske službe podonavske regije s sedežem v Smederevu. V novonastali državi je bil običaj, da so sposobnejše strokovnjake iz različnih področij pošiljali tudi v pomoč strokovnim službam na jugu nove države, sprva Kraljevine SHS, pozneje pa Jugoslavije. Iz tega časa je zanimiv dokument tudi o njegovi prisegi, ki jo je moral izreči kot avstro-ogrskega kader v novi državi: »Jaz, Hugon Turk, državni višji živinozdravnik, prisegam pri Vesnogočnem Bogu, da hočem vladajočemu kralju Petru I. in njegovim naslednikom zvest in poslušen biti, da se hočem vestno držati ustanovnih in drugih zakonov in da hočem svojo službo točno in vestno, nesebično in nepristransko izvrševati po zakonih in zakonitih naredbah predpostavljenih mi oblasti in varovati vedno javni blagor, dalje pokoriti se ukazom predpostavljenih, varovati uradno tajnost in izven službe izpolnjevati dolžnosti, ki mi jih služba nalaga. Dalje prisegam, da ne bom ud inozemske družbe, ki zasleduje politične namene.« Morda bi podobna prisega prišla zelo prav tudi mnogim današnjim visokim političnim in strokovnim funkcionarjem.

Po narocilu poročam, da imam naslednje
 plačilne dokazile:

a) od države posojilno	= 1996 X 80 rim.
b) " " vojne gotovosti	1134 " " "
c) " denarne plačila rom.	1000 " " "
d) " plačila blagajni Vojne	600 " " "

Skupaj: 4730 X 80 rim.

V Ljubljani, dne 8. junija 1919.

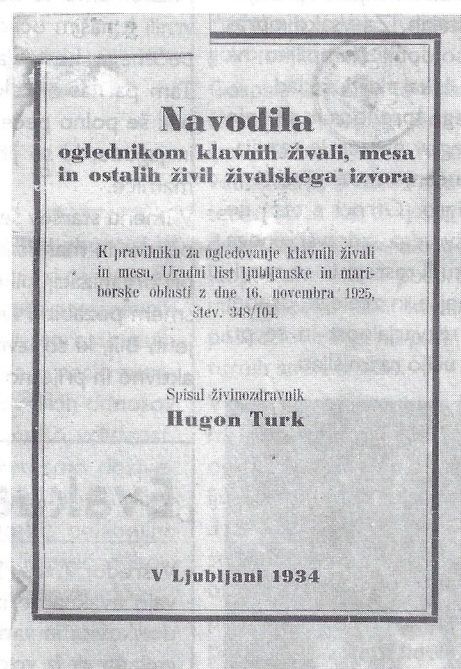

 Hugon Turk

Vsakemu plhovni referenčni zbiranec

Sporočilo Narodni vladi SHS o dohodkih Hugona Turka

Pisec strokovnih besedil

V času službovanja v novi državi je Hugo Turk začel objavljati strokovne prispevke v Veterinarskem vjesniku, v Jugoslovanskem veterinarskem glasniku, posvečal pa se je tudi širšim biološkim vprašanjem v tistem času, kar je objavljajl v Proteusu. Zasledili smo tudi njegov strokovni prispevek o »kraškem konju« lipicancu v slovenski strokovni reviji Kmetovalec, šte. 8 iz leta 1930. Pomemben njegov prispevek v veterinarski stroki je bil predvsem priročnik **Navodila oglednikov klavnih žival, mesa in ostalih živil živalskega izvora**, ki je izšel leta 1934 v Ljubljani. V priročniku je obdelal splošna navodila za nadzor klavne živine, mesa in mesnih izdelkov in drugih živil živalskega izvora, dolžnosti oglednikov živil, presojo mesa in spoznavanje važnejših kužnih in nalezljivih bolezni, kot so vranični prisad, šumeči prisad, steklina, smrčavost pri konjih, steklina, rdečica pri prašičih, ovčje osepnice, svinjska kuga, tuberkuloza, goveja kuga in podobne bolezni pri živih in zaklanih živalih. Strokovni pregled živali pred zakolom, mesa in notranjih organov po zakolu, kot tudi pregled mesnih izdelkov je bilo eno od ključnih področij veterinarske medicine v varovanju zdravja ljudi. To področje je še v današnjem času eno od najbolj izpostavljenih dejavnosti veterinarskih strokovnjakov. Hugo Turk je to opravljal z veliko strokovnimi izkušnjami in vrhunskim znanjem takratnega časa, zato so ga tudi pošiljali na odgovorna in vodstvena mesta s tega področja veterinarske dejavnosti.

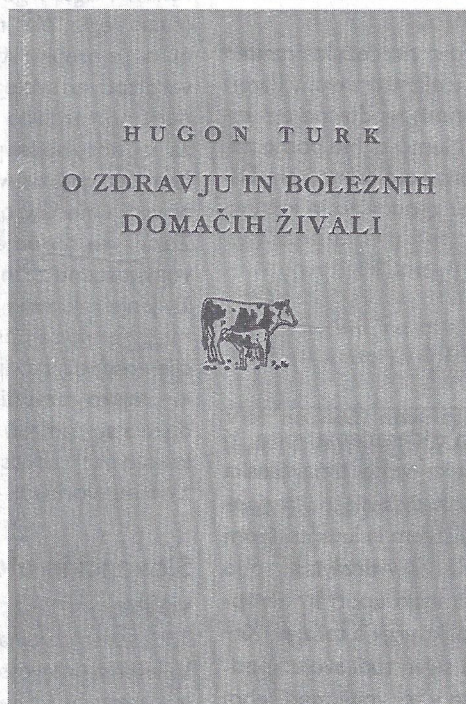
Uradna navodila oglednikom klavnih živali in
mesa v Jugoslaviji

Leta 1939 je napisal tudi publikacijo **O zdravljenju in boleznih domačih živali**. Knjižico je natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju, založnik Fran Milavec, Celje. Bila je dobro opremljena, s trdimi platnicami. V kratkem besedilu (111 strani) je avtor strnil zelo veliko strokovnega znanja takratnega časa, tako o fiziologiji (zdravju) kot tudi o bolezenskih znamenjih in vzrokih bolezni pri živalih. Tudi v tem primeru je bila glavna njegova skrb posvečena predvsem kužnim (nalezljivim) boleznim, higieni in cepljenjem živali, razkuževanju in podobnem, čeprav avtor na kratko obravnava tudi prenosne bolezni, kot so pomanjkanje vitaminov in druge pomanjkljivosti v prehrani živali. Skratka, avtorju je uspelo zelo strnjeno povedati vse najbolj bistvene stvari, ki so zadevale takratno ekstenzivno živinorejo pri nas.

Poklicna pot

Hugon Turk, kolikor nam je znano, ni imel potomcev. Iz njegove personalne mape sicer izhajajo, da se je 22. 8. 1921 poročil z Ivanka Dolinar, vendar mu je žena kmalu umrla. Poslej je živel v skupnem gospodinjstvu s svojo materjo, ki jo je na stara leta tudi v celoti vzdrževal.

Iz istih dokumentov je tudi razvidno, da je bil Hugon Turk od 5. 10. 1911 do 22. 9. 1919 kot državni veterinar upokojen, a se je pozneje reaktiviral v novi jugoslovanski državi. Vzrok za upokojitve ni razviden. V poznih letih svojega službovanja se je začel ukvarjati tudi z zgodovino veterinarstva. Objavil je več prispevkov s tega področja, od katerih je najpomembnejša razprava o dotedanji slovenski veterinarstvo-

Kratek prikaz zdravja in bolezni domačih živali (zunanji ovitek in notranji naslov knjige)

medicinski bibliografiji. V jugoslovanskem Veterinarskem glasniku je objavljen prikaz **Trije znameniti kranjski živinozdravniki**. Tehtne prispevke Hugona Turka k veterinarski zgodovini pri nas omenja tudi dr. Ante Štefančič leta 1966, habilitirani predavatelj zgodovine veterinarstva na Veterinarski fakulteti v Ljubljani. Dr. Štefančič v svoji publikaciji **Začetek razvoja veterinarstva na Slovenskem do prve svetovne vojne** (Ljubljana, 1966) naveda, da sta Hugon Turk in profesor dr. Fran Zavrnik prva opozorila, da se za imenom Fanton de Brunnom v drugem zgodovinskem prevodu **Bukuvze Svinskih bolesni sa kmetske ludy** skriva pravzaprav zgodovinar Tomaž Linhart, čeprav je Jožef Ignac Fanton de Brunn pravo ime ranocelnika in fizika iz Idrije. Le-ta je namreč oskrbel prvi prevod te knjižice Jannesa Gottlieba Wolftejna, sdravnyka inu ranozelza na Duneju, za drugi prevod te publikacije pa je poskrbel Anton Tomaž Linhart, podpisal pa je avtorja prvega prevoda. Drugi prevod je jezikovno boljši od prvega.

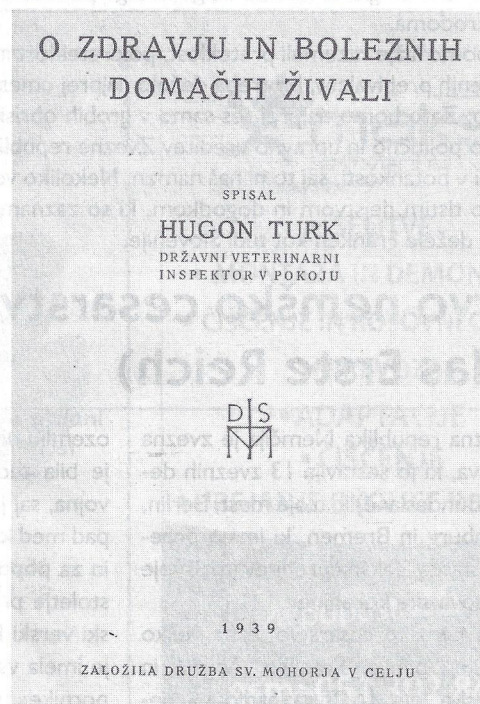
Pomembne so tudi Turkove pojasnitve nekaterih zgodovinskih nejasnosti glede letnic izdaje strokovnih publikacij dr. Janeza Bleiweisa, ki so se tiskale brez navedbe letnic izdaje. Hugon Turk je pravilno ugotovil, da je bila Bleiweisova knjiga **Nauk klavno živino in meso ogledovati** natisnjena leta 1855 in knjiga istega avtorja **Nauk od reje domače živine** leta 1858. To je odkril s pomočjo poročil v časopisu Rokodelske novice, kjer je Bleiweis napovedoval še nekatere izdaje, kot sta **Sodniško živinozdravstvo ali nauk o cesarski postavi pri kupčijah in Znanstvo vsih delov, iz katerih je živinsko truplo sestavljeno in njih opravihi v zdravem stanju**.

Celotno delo Hugona Turka dokazuje, da je bil eden znamenitih slovenskih živalozdravnikov, ki je vse svoje življenje posvetil vestnemu strokovnemu delu. Bil je odlično izobražen in strokovno usposobljen, kar dokazujejo njegovi pomembni položaji v državi SHS, Kraljevini Jugoslaviji in Dravski banovini (Sloveniji). Vdano pripadnost svojemu poklicu je v starejših letih dokazal z zavzetim ukvarjanjem z zgodovino veterinarstva na Slovenskem. V tem času je Hugen Turk postal častni član Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov Slovenije in Jugoslavije.

Hugon Turk je umrl v Ljubljani in je pokopan na ljubljanskih Žalah.

Valentin Skubic

Opomba:
Zahvaljujem se prof. dr. Ivanu Jazbecu za izdatno pomoč pri nastajanju tega zapisa s posredovanjem materialov iz arhiva veterinarskih dokumentov in prof. dr. Jožetu Jurci za portret Hugona Turka.

Stična Točka bar Jama – stičišče kulture za vse generacije

V osrčju Stične stoji stara hiša, v njej pa obratuje že star lokal, nekoč večini znan pod imenom Jama ali Krčma deseti brat. Na prvi pogled torej nič novega. Toda v zadnjih treh letih se je spremenil tako izgled kot tudi delovanje tega bara, ki sedaj po zaslugi grafičnega oblikovalca in glasbenika Dejana Cirkvenčiča Kralja nosi ime Stična Točka bar Jama.

Vzrok in »krivec« za spremembe je mlad, a izkušen in ambiciozen gostinec in organizator dogodkov Domen Okrožnik. Tega je pozitivna naravnost ter odprtost domačinov, predvsem mladine, spodbudila za izvedbo Sloveniji še dokaj neznanega programa. Tako je tu začel ustvarjati lokal s konceptom, kakršnega je pogrešal drugod po Sloveniji. S konceptom po okusu mladega, kulturnega, izobraženega človeka.

Najprej je temeljito reorganiziral lokal in ustvaril svež, svetlejši ambient, ki vseeno ohranja duha domačnosti in pristnosti. Z letošnjim letom pa je povsem novo podoba dobil tudi vrt. Ta je plod domišljije in dela lastnika ter spretnih rok Jake Petana. Seveda pa ne bi šlo brez pomoči, kot pravi sam, odličnega osebja, ki je trenutno zaposleno. Vendar pa ima, ko govorimo o »novi Jami«, estetski primic morda še najmanjšo vlogo. Najbolj pomembne, opazne in pohvale vredne so spremembe koncepta lokala, ki so iz navadnega bara naredile kulturno središče, ki je postalo zbirališče tako mladine kot tudi starejših.

Samo v zadnjih petih mesecih se je poleg vsega drugega zvrstilo sedem gledaliških predstav, ena impro liga ter pet tako imenovanih večerov »stand-up« komedije. Najbolj odmevne med njimi so: Od Boga poslan in Pitje po Evropi Matjaža Javšnika, Sex, droge in rock'n'roll Javšnika in Valterja Dragana, Čefurji raus po romanu Gorana Vojnoviča (ena najbolje prodajanih knjig prejšnjega leta v Sloveniji). Med vrsto glasbenih dogodkov se lahko pohvali z izvedbo koncertov Alenke Godec in Vlada Kreslina, ki veljata kot ena najboljših glasbenikov na slovenski sceni, poseben pa je bil tudi dalmatinski večer. Pri tem so namreč sodelovali z vinarstvom Sosolič in Stiškim kvartetom, rezal se je pršut, nastopili pa so Klapa Lavanda, Stiški kvartet ter Rok Ferengja.

Domnova ideja je bila ustvariti lokal, ki bo drugačen, predvsem ob vikendih, ko se v večini drugih barov vrti bučna glasba in stočijo galoni alkohola. Zanj ni izziv narediti tako imenovane »party« z nizkimi cenami alkoholnih pijač ter hostesami. Svojim gostom želi namreč ponuditi nekaj več. Morda le kotiček za miren pogovor ob dobri pijači, predvsem pa zabavo in sprostitve, ki jih bo obogatila tudi kulturno.

In še bi lahko naštevali: o zanimivih topisnih predavanjih, literarnih večerih ... Skratka ponuditi želi raznolike stvari, za vsak okus in starostno skupino nekaj. Enkrat na mesec je s koncerti skupin, kot so The Drinkers, Sausages ali B.T.K., dogajanje res usmerjeno zgolj na mladino, ki se ji želi ponuditi kvalitetno zabavo, spet drugič je ciljno občinstvo širše. Seveda pa brez pomoči ne gre. Tu imajo največ zasluga člani KD Stična in Simon Kavšek, glasbenik, ki je znan predvsem kot član skupin The Drinkers in Astrid Lindgren. On je zagotovo tudi najzaslužnejša oseba za razvoj rokove glasbe v našem okolju. Dokaz, da je njihovo sodelovanje in delo zaenkrat uspešno, je številni obisk, saj se včasih na enem mestu zberejo tako 18-letniki kot tudi gostje srednjih let. In načrtov za prihodnost je še veliko.

S takim konceptom delovanja je Domen sicer izgubil nekaj strank, a pridobil precej drugih, in s tem ustvaril zbirališče, katerega redni gosti niso več, kot je to veljalo nekoč, tudi možje v modrem. A brez težav seveda ne gre, saj je bar v središču stanovanjskega naselja. Zaveda se, da že normalno obratovanje lokala lahko povzroča določene motnje za okoliške prebivalce, ob organiziranih dogodkih pa se te, jasno, še potencirajo. Razumljivo je, da vsakdo želi mir v okolici svojega doma, predvsem v nočnem času, zato se vedno potrudijo, da se ob 23. uri vse dogajanje prestavi iz vrta v notranjost. Prav tako ob večjih dogodkih poskrbijo za poostreno varovanje in reditelje na parkirišču. Na prošnjo tako ob takih priložnostih dobijo včasih dovoljenje tudi za obratovanje kakšno uro

V načrtu so filmski večeri, novi koncerti kot tudi ponovitve preteklih dogodkov, kot je bil dalmatinski večer. Zgolj za potešitev radovednosti pa na tem mestu napovedujemo, da 13. novembra v Jamo prihaja skupina Zmelkoow.

po polnoči, za kar so zelo hvaležni. Na splošno je opazen pozitiven premik v sodelovanju in doseganju soglasij tako z okoliškimi prebivalci kot občino, česar si želijo tudi v prihodnje. Predvsem je taka podpora vzpodbuda ter motivacija za nadaljnje projekte in organizacijo dogodkov. Za organizacijo kot tudi financiranje namreč poskrbi Domen sam. V veliko pomoč mu je sicer ekipa osebja, na katero je zelo ponosen in jo brezadržkov iskreno pohvali. Naprej ga žene pozitiven odziv obiskovalcev in nastopajočih, ki imajo na nastope tu lepe spomine ter se radi vračajo. Prav tako sam skrbi za promocijo dogodkov – prek spleta, radia ter celo sms-sporočil. In ker dober glas seže v deveto vas, ima po Sloveniji že kar nekaj posnemovalcev. Lahko se pohvali, da je edini, ki pri nas v lokalu organizira gledališke predstave v takem obsegu, mi pa smo s tem lahko ponosni, da nas poznajo po kulturnem dogajanju.

Zatorej plača se na obisk v bar Jama, saj so tu, v naši bližini, zanimivi in kvalitetni kulturni dogodki. Prijeten ambient pa vabi tudi zgolj na dobro kavo, ob kateri mimogrede dobite še deciliter brezalkoholne pijače.

Kaja Bahor
Foto: Tina Rus

Zaplešimo v Stični

V Plesnem klubu Art so razpisali nove tečaje za letošnjo jesen, vpisati se je mogoče 2. in 9. novembra v KD Stična.

Jesen že trka na vrata in če bi jo radi preživeli zares aktivno, se v Plesnem klubu Art lahko vpišete v tečaje različnih stopenj. Poučujejo predvsem družabne plesne (standardni in latinoameriški plesi), vpis za začetnike pa bo 2. in 9. novembra ob 20. uri. Vse več je povpraševanja tudi po individualnem poučevanju, za katerega se ponavadi pari odločajo pred porokami oz. takrat, ko želijo v krajšem času osvojiti več plesnega znanja. »Letos bomo začeli tudi s tečaji za samske. Pari se bodo kasneje izoblikovali v skupini,« pravi Matevž Jerman, vodja Plesnega kluba Art.

V Plesnem klubu Art so dejavni tudi na drugih področjih; dvakrat letno prirejajo plesni vikend v toplicah in na morju. V teh dneh je 30 plesnih parov plesalo na plesnem vikendu v Rovinju. Vsak mesec v Škofji Loki prirejajo plesne večere, ko lahko njihovi tečajniki pokažejo osvojeno plesno znanje.

Plesni klub Art je začel delovati leta 2006 v Škofji Loki, v treh letih pa so s plesnimi tečaji začeli tudi na drugih lokacijah: v Kamniku, Trebnjem, Cerknem, Grosupljem. »Od nekdaj veliko pozornost namenjam osebemu odnosu do tečajnikov, prijateljskim

vezem, druženju ... Ne gre za tipične plesne tečaje, kjer korakajo po vojaško,« je poudaril Jerman, ki ples poučuje v paru z nekdanjo soplesalko Klaro Megušar, s katero sta dosegla vidne rezultate na plesni sceni, zdaj pa je njun največji izziv prenašanje plesnega znanja na druge. Plesni klub Art torej sestavljajo mladi in izobraženi vaditelji plesa z licenco, pohvalijo pa se lahko tudi z ugodnejšimi cenami od konkurenčnih plesnih šol. Dodatne informacije na www.plesniklub-art.com in na telefonski številki 041 244 244 (Matevž Jerman).

M. J.

Poletje, ki smo ga preplesali

Folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični je v treh poletnih mesecih gostovala na treh festivalih doma in v tujini, v Bovcu, Röbersdorfu in v Jászberényju.

O prvem koncu junija v Bovcu smo že pisali, kako je bil to že šesti festival, na katerem sta sodelovali domači skupini z Dolenjske in Prekmurja ter dve tuji s Hrvaške in Rezije. Folklorna skupina BC, ki festival tudi organizira v sklopu turistične ponudbe Bovca, je odlično izpeljala povorko in večerni nastop na trgu v centru mesta.

Skupinska slika v Bambergu (foto: Nejc Puš)

Drugi vikend v juliju so nas povabili v občino Hirschaid, natančneje v mesto Röbersdorf. Šentviški in stiški gasilci so že dolgo pobrateni z gasilci iz tega mesta, kar kažejo njihova prijateljstva, znanje slovenskega in nemškega jezika ter pogosti obiski v obeh državah. Kot del takega obiska so nas naši gasilci vzeli s seboj, da popestrimo celotno dogajanje, kajti Röbersdorf je ravno v tem času praznoval 900-letnico obstoja kraja. Dvorišča hiš v središču mesta so se spremenila v srednjeveške gostilne, trge in prizorišča raznoraznih iger. Prebivalci so si za to priložnost naredili tudi srednjeveške kostume. Na prireditvah, ki so potekale skozi ves dan, smo nastopali tudi mi v naših folklornih kostumih, čeprav ne ravno srednjeveških, in se lepo vključili v celotno podobo prizorišča. V prostem času so nas peljali na ogled bližnjega mesta Bamberg, spremljali smo nogometno tekmo, lahko pa smo se tudi naučili pisati s peresom, streljati z lokom in »srednjeveškim« pikadom, opazovali predice in dvorne norčke ter okušali srednjeveško meso in sladice. V nedeljo, ko smo odhajali, nam je bilo kar težko sesti na »časovni stroj« in priti spet v sedanjost.

Z lepimi spomini smo se predali počitniškim radostim, a ne za dolgo. Že v začetku avgusta smo se zopet dobili na vajah, potrenirali plesne korake in spet pakirali za naslednji festival na Madžarskem. Festival Csango v Jászberényju je potekal že devetnajstič, kar pa ni presenetljivo, saj mesto, ki je slabo uro oddaljeno od Budimpešte, živi za folkloro. V kraju deluje šest folklornih skupin in ena od teh je bila tudi gostja našega mednarodnega festivala Slofolk leta 2008. Petdnevni festival je gostil pet skupin iz tujine, in sicer Slovenijo, Francijo, Venezuelo in Grčijo, ter več kot petnajst domačih skupin vseh starosti. Ta festival ni klasičen v smislu, da povabijo skupine in potem je ves povezan z njimi, ampak je v tem času ogromno dodatnega plesnega in pevskega programa, s plesnimi in inštrumentalnimi tabori.

Vsaka skupina je morala pripraviti enourni program plesov, ki smo jih potem prikazali na prireditvah. Naš repertoar je bil sestavljen iz dveh gorenjskih in treh dolenjskih spleto. Vsak dan smo imeli vsaj en daljši nastop na odru, povorke po mestu in večerne plesne aktivnosti, ko smo predstavljali slovenske plesne drugim udeležencem festivala. Kot da boleče in ožuljene noge niso bile dovolj, nas je morila še madžarska vročina, ki ne pusti dihati, vendar se nismo pustili. Vsega lepega je bilo preveč, da bi se obremenjevali z malenkostmi. Spoznali smo zelo veliko novih plesalcev in tujih plesov ter plesali na ogromnih odrih pred množico gledalcev. Okus madžarske hrane pa nas je še dodatno ogrel. Vse, kar je prijetno, mine prehitro in tudi festival je. Z besedami vizion-tlatastrá Jászberény (nasvidenje Jászberény) smo se poslovili od naših gostiteljev in samo še devet ur nas je ločilo od Slovenije ter domače postelje, ki je zelo dobro pozdravila vse boleče mišice.

Poletje se oddaljuje, nam pa se vračajo moči in komaj že čakamo, da se plesna sezona zopet začne. Če tudi tebe zanima, kako vse skupaj poteka, vaje, nastopi, gostovanja, organizacija festivalov in nastopov, te vabimo, da se nam pridružiš ...

Anita Kotar, FS Vidovo

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA

Enota Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, tel. št.: 787 81 21, sikivancna@gro.sik.si
PON., TOR., SRE., PET. od 9. do 19. ure, ČET. od 9. do 14. ure, SOBOTA od 8. do 13. ure

KRAJEVNE KNJIŽNICE

Četrtekovi popoldnevi so namenjeni njihovi odprtosti, in sicer:

Višnja Gora: od 13. do 15. ure (788 45 88)

Stična: od 13. do 15. ure (051 236 436)

Šentvid: od 16. do 18. ure (051 236 436)

Krka: od 16. do 18. ure (780 20 91)

URA PRAVLJIC

Nadaljujemo s sezono pripovedovanja klasičnih pravljic. Naslednja, in sicer Sneguljčica in sedem palčkov, bo v četrtek, 12. novembra, ob 18. uri. V knjižnici prijavite otroka teden pred prireditvijo, saj je število prijav omejeno. Primerno je za otroke od 6. do 10. leta starosti. Vabljeni!

MAJICE Z BRALNIMI MOTIVI

November bo ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic torej obarvan zelo praznično. 20. novembra bomo najbolj srčnim bralcem podelili majice z bralnimi motivi. Srčni bralci so tisti, ki veliko berejo, tisti, ki redno berejo, tisti, ki težko berejo, a ne izgubijo volje (dislektiki, gluhi, slabovidni ...), tisti, ki nam pomagajo pri prireditvah ali enostavno z nami spregovorijo o knjigah. Če kakšnega srčnega bralca poznate vi, ga lahko tudi predlagate in nam pošljete njegove podatke. Zelo resno bomo razmislili o vašem predlogu ☺.

Bralne motive na majicah je za slovensko sekcijo splošnih knjižnic narisal prav naš občan – Gabrijel Vrhovec.

DEŽELE V BESEDI IN SLIKI

Nadaljujemo tudi projekt Dežele v besedi in sliki. Maruša Erjavec je s prijateljicami študentkami med počitnicami prepotovala Slovenijo. 22. oktobra je Maruša pustolovščino predstavila na več kot uspešnem potopisnem predavanju, knjižničarji pa smo pripravili pregled slovenske književnosti – zgibanko Kresniki, I. del. Sedaj se že pripravljamo na predstavitev Češke. Izšla bo nova zgibanka s pregledom češke književnosti, potopisno predavanje z Barbaro Rigler pa bo v četrtek, 19. novembra, ob 19. uri.

20. NOVEMBER – DAN SLOVENSkih SPLOŠNIH KNJIŽNIC

20. novembra praznujemo dan splošnih knjižnic. V Mariboru bo na predvečer priložnostna okrogla miza, naslednji dan pa bo slavnostna podelitev nagrad za najboljše prispеле zgodbe na literarni natečaj z naslovom Kako diši moja knjižnica. Izide tudi knjiga, v kateri so objavljeni najboljši prispevki. Lani je bila med najboljšimi v Sloveniji Maja Zajc - Kalar. Tisti, ki ste letos sodelovali

v literarnem natečaju, lahko rezultate pogledate na spletni strani <http://sites.google.com/site/sekcijazasplosneknjiznice>.

11. ROJSTNI DAN KNJIŽNICE V IVANČNI GORICI

Naša knjižnica pa 4. novembra praznuje tudi svoj rojstni dan, in sicer je od ustanovitve minilo že 11 let. Hvala vsem, ki sodelujete pri njenem ustvarjanju.

Maruša Erjavec je še s tremi študentkami bibliotekarstva med počitnicami prepotovala Slovenijo. Tokrat vse bodoče knjižničarke – v naši knjižnici.

KUD Harmonija v Cankarjevem domu

Že spomladi smo sklenili, da gremo nastopat v Cankarjev dom. To ni bilo kar tako mimogrede, ampak pravi nastop na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, ki je bil 1. oktobra 2009.

Pripravili smo pester program in ga naslovili Veselo v jesen. Pesmi je povezovala naša predsednica društva Tatjana Zadel. Vmes pa je prebrala zelo zanimivo pesem o upokoјjencu, kako in kaj se mu godi, avtorja Toneta Draba. Tudi Justa se je potrudila in napisala delo z naslovom Bančna kartica. Ponovno so zazvene le vedno zelene ljudske pesmi Jutri bo v Celovcu smenj in še, še en krajcarček mam. Nato sta se na ogled postavili Ema Grünbacher in Vida Goršek in zaigrali krajsi skeč z naslovom Če bo kaj novega, poklič! Seveda sta se zelo potrudili in se naučili besedilo na pamet, strah in tremo pa sta skrili v šaljivo-resno pripoved zgodbe, ki jo je napisala Ema. Zaključili smo s krasno pesmijo Popotnik, ki pripoveduje, kako je doma najlepše. Seveda pa ne smemo pozabiti zahvaliti naši priljubljeni zborovodkinji Mojci Intihar, ki je vse pesmi izbrala in nas učila s toliko volje in potrpežljivosti.

Da bi pri nastopu dali večji poudarek našemu domačemu kraju, smo k sodelovanju povabili tudi nadarjeno violinsko skupino Gross-upi Glasbene šole Grosuplje iz podružnice Ivančna Gorica. Skupino vodi prizadevna Polona Udovič, ki se je odzvala naši prošnji za nastop, ki smo ga skupaj poimenovali Medgeneracijsko sožitje. Odlično so se izkazali in navdušili občinstvo. Ob tej priložnosti se mladim glasbenikom še enkrat iskreno zahvaljujemo.

V življenju se vedno tako zgodi, da se staro umika novemu, seme rodi nove, lepe cvetove. Tako se preoblikuje tudi naša Harmonija. Še vedno vabimo k sodelovanju vse, ki vas veseli petje in igra, pa tudi druženje. Pridite!

Ema G.

JESENSKI KRUHEK

S SEMENI IN Z IZVLEČKOM RDEČEGA GROZDJA

JESENSKI KRUH SKRIVA OB VESELJU
PEKOV TUDI STRAST VINOGRADNIKOV,
BOGASTVO ZEMLJE IN SONCA.

V Pekarni Grosuplje, Mercatorjevi domači pekarni, smo povezali pšenično polbelo in rženo moko z dodatkom rdečega grozdja v kruh s polnim, blagim in prijetnim okusom. V testo smo zamesili semena sončnic, ki skupaj s semeni sezama prekrivajo lepo zapečeno in dvakrat zarezano skorjo. Jesenski kruh vas okrepča ob najrazličnejših jedeh, lepo se dopolnjuje s slanimi in sladkimi jedmi.

Na njegove rezine boste z veseljem namazali marmelado ali med ali vanje zagrizli ob dišeči enolončnici. Ker je polnega okusa in zaokrožene arome, je na krožniku zaželen tudi sam, skupaj s skodelico bele kave, kakava ali čaja. Za marsikoga bo ob svežem sadju in jogurtu odličen kot jutranja podlaga celemu dnevu ali domiselna, okrepilna malica.

Oglašeno sporočilo

60 let

Mercator

izbor bralcev

TRUSTED BRAND
2009
Reader's Digest

Pekarna
Grosuplje

NAREJENO Z LJUBEZNOSTJO

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica

Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
Tel.: 01 786 90 70, 051 675 238, Fax: 01 786 90 75, E-mail: oi.ivancna.gorica@jskd.si, www.kultura-ustvarjanje.si

Napoved skladovih prireditev

• SEMINAR ZA 41. TABOR SLOVENSKE PEVSKIH ZBOROV

sobota, 7. novembra 2009, ob 9. uri, OŠ Ferda Vesela, Šentvid pri Stični
V jesenskem času bo že tradicionalno potekal seminar za zborovodje, ki se bodo s svojimi zbori udeležili 41. Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Vabljeni so vsi zborovodje, korepetitorji ali pevci. Seminar bo vodil Igor Švara. Na voljo pa bo tudi notno gradivo za ženske, mešane in moške pevske zasedbe.

• REGIJSKA RAZSTAVA IZBRANIH KOLAŽEV NA TURJAKU

torek, 17. novembra 2009, Turjak
Na regijskem srečanju in razstavi bodo na ogled likovna dela v tehniki kolaža, ki so bila izbrana na območnih razstavah koordinacije Osrednja Slovenija. Strokovni spremljevalec bo izbral likovna dela, ki se bodo udeležila državne razstave v letu 2010.

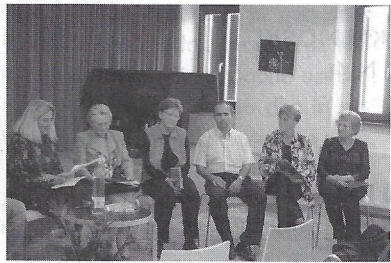
• REGIJSKI SEMINAR – PETJE LJUDSKIH PESMI: KAKO ZAPETI, DA ME BO KDO SLIŠAL IN POSLUŠAL

sobota, 21. novembra 2009, Laško
Na seminar je povabljen Ljuba Jenče z namenom, da predstavi svoje lastne bogate izkušnje s terena in pokaže, kako se rešujejo temeljne težave današnjih pevskih skupin, ki so povezane s pretehim in nečistim petjem. Ljuba Jenče bo na seminarju udeležencem pokazala načine oblikovanja glasu in govora, ki »novim« ljudskim pevcem lahko pomagajo, da bo petje bolj slišno in intonacijsko ustreznejše.

Mavrična kultura

Druženje literatov ob branju poezije

Konec septembra so se ponovno zbrali starejši literarni ustvarjalci, tokrat v dvorani Mestne knjižnice Grosuplje. Literarno ustvarjanje je predvsem intimno početje. S tega vidika so javne predstavitve in komentariji še kako pomembni za nadaljnje literarno udejstvovanje, za pesnikovo rast ali pa za razvoj dramskega besedila. V komornem vzdušju med ljubitelji poezije in literature, v prostoru, kjer so knjige doma, se je predstavilo pet avtoric in avtor.

Literarno popoldne je strokovno spremljala magistra Ana Porenta, ki se je izčrpno pogovorila z vsakim sodelujočim in nas poslušalce uvedla v globine leposlovnih stvaritev. Na prireditvi so nastopili: Marija Bregar z Muljave, Marija Mohorič s Ponikev, Janko Rošelj iz Zagradca, Gabrijela Škantelj iz Dobropolja, Sandi Zalar iz Dobropolja, Milena Zaletel iz Šentvida pri Stični. Kulturni program prireditve z naslovom Ko najdeš svoj mir so popestrili Šentjurski fantje. Likovno podobo vabila za prireditev pa je

dopolnila slikarka Nevenka Kotar iz Šentvida pri Stični. Veseli smo, da vsako leto sodelujejo tudi novi literarni ustvarjalci. Letos se nam je tako pridružila Milena Zaletel, ki je hkrati s svojo poezijo prebrala tudi pesmi Marije Strniša.

DRŽAVNA PLESNA REVIIJA Z DVEMA SKUPINAMA IVANŠKE IZPOSTAVE

Plesna produkcija izpostave je v nekaj letih izredno napredovala. Na državni nivo sta se uvrstili kar dve skupini iz naše izpostave. Na odru velenjskega kulturnega doma sta med 15 plesnimi skupinami iz vse Slovenije nastopili baletna skupina TeGIBlo 3 KD Teater Grosuplje s plesom Ne-prepoznave v koreografiji Špele Repar in deset plesalcev skupine Male afne OŠ Dobropolje z Opičimi norčijami pod

vodstvom Anje Gržinič. Skupini sta konec septembra nastopili na državnem srečanju, ki je potekalo v okviru tradicionalnega festivala Pika miga. Nastop je vodila »prava« Pika Noga-vička, priznanja nastopajočim pa je podelila republiška svetovalka za ples Nina Meško.

NA BOGENŠPERKU NASTOPI ŠENTJURSKI FANTJE

Na Valvazorjevem Bogenšperku so se konec septembra v okviru regij-

skega srečanja malih pevskih skupin predstavili Šentjurski fantje. Nastopili so v razširjeni zasedbi kot moški pevski zbor pod taktirko Tomaža Tozona. Srečanje je spremljal strokovni spremljevalec za vokalno glasbo Mitja Gobec.

UČNA URA IZ KOLAŽA POD STROKOVNIM VODSTVOM ANAMARIJE STIBILJ ŠAJN

Na območnem srečanju in razstavi z naslovom Kolaž, ki smo jo odprli v Humekovi galeriji v Muzeju krščanstva na Slovenskem v Stični konec septembra, se je predstavilo 21 likovnih ustvarjalcev. Razstava je plod zgledega sodelovanja z Muzejem krščanstva na Slovenskem in direktorico Natašo Polajnar Frelj, ki je prijazno pozdravila obiskovalce na naši otvoritvi. Razstavo in likovno ustvarjanje smo uvrstili v Dneve evropske kulturne dediščine, ki so bili letos posvečeni dediščini, inovativnosti in ustvarjalnosti.

Srečanje likovnikov in odprtje razstave je potekalo skozi spoznavanje osnovnih zakonitosti kolažne tehnike. Udeleženci so se seznanili z zgodovinskim razvojem kolaža in njegovim pomenom znotraj umetnosti. Na ogled so likovna dela, ki kažejo visoko kvaliteto ustvarjanja na območju ivanške izpostave. Za regijsko razstavo, ki bo v novembru na Turjaku, bo izbor pripravila umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Iz ivanške občine se predstavljajo: Katja Adamlje, Damijana Bijek, Milka Gruden, Štefan Horvat, Ani Medved, Adela Margita Petan, Judita Rajnar, Olga Šeme, Branka Tomov, Gabrijel Vrhovec. Na otvoritvi nas je s svojim glasbenim programom s prečno flavto navdušila Karin Kovaček.

Razstava bo odprta do 1. novembra 2009.

PAZNOVANJE DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

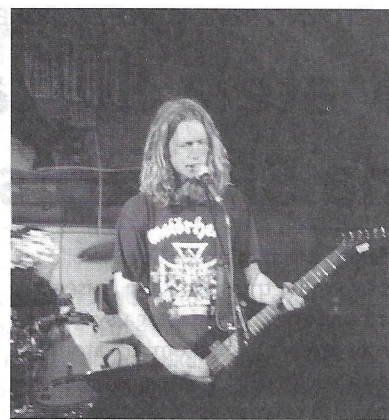
V Grosupljem so se konec septembra zvrstile tri zaokrožene in prepletene otvoritve razstave Janeza Eržena: Jaz, gledalec. Razstava je sad plodnega sodelovanja med ZKD Grosuplje, JSKD OI Ivančna Gorica, Koordinacijo Osrednja Slovenija in Mestno knjižnico Grosuplje. Z njo smo počastili ustvarjanje fotografa, arhivarja, dokumentalista, gledališkega igralca in lutkarskega režiserja ter sodelavca republiškega Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Janeza Eržena, ki je s kulturnim ustvarjanjem povezan več kot trideset let. Na treh lokacijah (Kulturni dom, Mestna knjižnica in Družbeni dom) je razstavljeno 33 fotografij z različnih prireditev. Otvoritev je obiskovalce popeljala

na tri lokacije ter s tem omogočila spoznavanje grosupeljskega pejzaža. Razstavo sta z uvodnima nagovoroma počastila tudi grosupeljski župan Janez Lesjak in direktor republiškega JSKD mag. Igor Teršar. Na odprtju so nastopili: balerina Alena Medich, plesno-glasbeni projekt Piktorija Viktorija, mezzosopranistka Polona Kopač Trontelj, pesnik Jan Pirnat, balerine TeGIBlo IV, pevka Nina Rotner in Combo zasedba Big Banda Grosuplje. Ogledali smo si tudi plesno-glasbeni projekt v izvedbi skupine Piktorija Viktorija skupine Smila Muzika KD Smila Grosuplje. Za svečano zakusko je poskrbela Gostilna pri Kulju iz Velikih Lašč.

STIČNA ZAŽIVELA Z MLADIMI IN NEUVELJAVLJENIMI ROCKOVSKIMI ZASEDBAMI

V Baru Jama v Stični je v začetku oktobra potekal že drugi rockovski maraton v soorganizaciji s Kulturnim društvom Stična in natečajem za Festival Stična. Predstavilo se je 11 skupin iz celotne Slovenije in tako je rockovski maraton dobil pridih državnega srečanja. Nastopili so mladi v svojem ustvarjalnem načinu. V dopoldanskem času je potekal seminar iz pisanja rockovskih besedil pod strokovnim vodstvom Gorana Gluviča, od 16. ure dalje pa prireditve, na kateri so nastopajoči postopno ogrevali publiko in oboževalce. Prireditve je dosegla vrh z razglasitvijo dveh zmagovalnih bandov, ki bosta nastopila na Festivalu Stična. To sta Freeway Machine iz Stične in Negative Two iz Ljubljane. Stičani so na maratonu nastopili že v lanskem letu, vendar je bila njihova letošnja predstavitev izjemen napredek v kvaliteti, kar dokazuje, da je Stična med drugim tudi ena od zibelk inovativnih glasbenih izrazov.

Strokovni spremljevalec mag. Brane Škerjanec je svoje vtise predstavil z naslednjimi mislimi: »V organizacijskem smislu lahko presežno pohvalimo vse vpletene, še posebej zato, ker je bilo udeleženi glasbenikov resnično veliko. Tudi večje rockovske prireditve v slovenskem prostoru bi se lahko marsičesa naučile pri organizatorjih obravnavane prireditve. Program je v koordinacijskem smislu potekal izredno tekoče, profesionalno in dovršeno, kar na tovrstnih dogodkih v domačih logih ni prav pogost pojav.« O stiški skupini Freeway Machine je zapisal, da je bil njihov nastop: »osrednja pozitivna visoko energetska rock'n'roll detonacija rockovskega praznika v Stični. Moram priznati, da je bilo to zame vrhunsko presežek večera. Domačini iz Stične, »Freeway Machine«, so nas s svojim izjemnim napredkom v primerjavi z lanskeletnim nastopom na isti prireditvi dobesedno šokirali. Tako obetajoče rockovske zasedbe, ki bi tako spontano, neposredno in močno napredovala v zgolj slabem letu dni, Slovenija ni imela že vrsto let. Takšni bendi nastanejo v slovenskem malem rockovskem prostoru le redko ... Freeway Machine svoje vzore nesporno išče na temeljih hard rocka, vendar ta je začenjen z odlično mero dinamične rock'n'roll kitarske radoživosti in razigranosti, z izjemnim avtorskim pristopom in veliko mero zrelosti, ki se skriva pod okriljem neustavljive mladostne sile in želje po ustvarjanju. Izjemna ritem sekcija dovršeno poganja naoljeno glasbeno formo v hedonistično, ekspresivno rockovsko

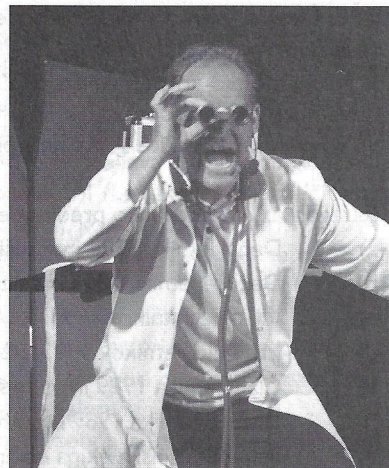

Freeway Machine iz Stične

govorico, ki jo spretno, nevsiljivo in spontano vodi vokalist in kitarist. Medigra med obema kitaristoma in seveda tudi vseh ostalih mladih glasbenikov na odru je delovala tako domišljeno in spontano, da se je njihov nastop v trenutku spremenil v čisto hedonistično udeležbo vseh zbranih. Bend, ki se razvija v lokalnem območju Stične, je s svojim nastopom uprizoril popoln presežek letošnjega »rockovskega maratona« in predstavlja osrednjo referenčno točko vsem bodočim mladim rockerjem, ki se bodo poskušali v tovrstnih glasbenih tokovih. Prav nič čudno ni, da so bili Freeway Machine izbrani za velike zmagovalce večera in bodo še letos nastopili na Festivalu Stična, prav kmalu pa jih lahko pričakujemo tudi na drugih slovenskih rockovskih odrih.«

PRVA PREDSTAVA IVANŠKEGA LUTKOVNEGA ABONMAJA V ZNAMENJU GLASBE

V začetku oktobra se je v kulturnem domu pričel lutkovni abonma 2009/10 za občino Ivančna Gorica. Vsi mladi abonenti so prejeli zgoščenko s pesmimi Stena Vilarja. Prva predstava Ko bom velik, bom je otroke popeljala skozi podobe različnih poklicev. Dvorana je bila polna in številni otroci že nestrpno pričakujejo naslednjo predstavo. Do konca abonmaja si bomo ogledali še tri predstave, in sicer decembra 2009 Snežno kraljico, februarja 2010 Take ljudske in za konec marca 2010 predstavo Devet mesecev.

Mladi obiskovalci so izredno zadovoljni, da lahko za spomin s sabo vsakič znova odnesejo pobarvanko. V naslednjih predstavah bodo mladi nado- budni gledalci spoznavali značilnosti gledališča in kulturnega udejstvovanja nasplo. Ker so ob vsaki predstavi na voljo tudi vstopnice za izven, prav prijazno vabljeni, da se nam na kakšni od naslednjih predstav pridružite tudi drugi ljubitelji lutkovnega gledališča. Naslednjič se vidimo v petek, 11. decembra 2009, ob 17.30 v kulturnem domu v Ivančni Gorici na predstavi veselega decembra.

JSKD OI Ivančna Gorica
www.kultura-ustvarjanje.si

SVETOVNO PRVENSTVO V GORSKEM MARATONU

Mateja Šuštaršič najboljša Slovenka na SP v gorskem maratonu

Malo tirolsko mesto Soell je bilo leto s svojim tradicionalnim Kaisermarathonom gostitelj šestega svetovnega prvenstva v gorskem maratonu, ki se ga je udeležilo več kot 500 tekmovalcev in tekmovalk iz vsega sveta. Ta maraton je dolg natančno toliko kot klasični cestni maraton – 42 kilometrov in 195 metrov – s to razliko, da so morali tekmovalci tu premagati še 1900 višinskih metrov vzpona in 700 metrov spusta. Med dobro petstotero neustrašnih in brez dvoma zelo vztrajnih tekačev je tekla tudi Mateja Šuštaršič iz Ivančne Gorice. A kot boste kasneje prebrali, ni bila zgolj udeleženka.

Sama pravi, da navkljub bogatim izkušnjam, ki jih ima v maratonskem teku, še ni izgubila strahospoštovanja do takšne razdalje. Svoj nastop je ocenila takole:

»Tudi tokrat sem vedela, da me čaka kar nekaj ur trdega dela in garanja. Prvih 21 kilometrov je potekalo po valovitem terenu z blagimi vzponi in spusti, nato je sledilo 10 kilometrov strmega vzpona po makedamskih cestah in gozdnih poteh, za posledek pa je bilo na koncu še 3 kilometre pokončnega hriba, ko se proga strmo vzpne naravnost po travnatem smučišču navzgor. Po 39 kilometrih so bile noge že kar težke in utrujene, tako da smo se tekmovalci z zadnjimi preostalimi močmi dobesedno splazili po strmini proti cilju. V teh zadnjih treh kilometrih sem prehitela še tri tekmovalke, zadnjo celo samo nekaj metrov pred samim ciljem in se s časom 4 ure in šest mi-

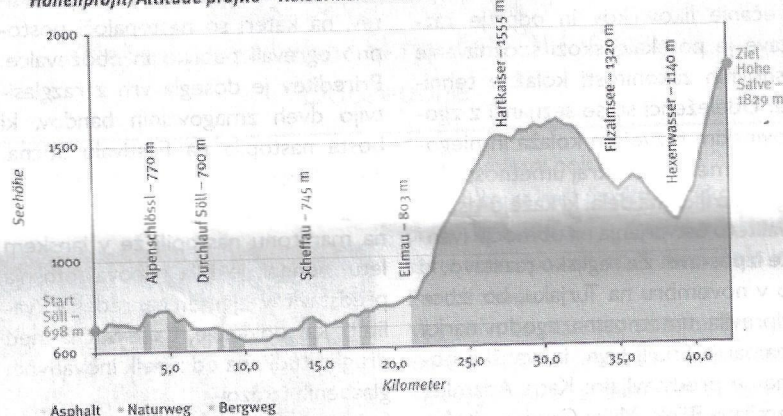
nut uvrstila na odlično 16. mesto, kar je bila tudi najboljša slovenska uvrstitev na tem prvenstvu. Z nastopom sem bila zelo zadovoljna – moči sem odlično razporedila, v zadnjo strmino šla kot »buldožer« in prehitevala tekmovalce kot za stavo. To je bil moj 13. nastop za reprezentanco Slovenije v gorskih tekih, z nadvse uspešnim nastopom pa sem že toliko bolj za-

dovoljna, saj sem letošnje leto imela nemalo težav s poškodbami in še pred dvema mesecema se mi je zdel nastop na maratonski razdalji popolnoma nepredstavljen. Mateja je s tem odličnim dosežkom tudi zaključila letošnjo, brez dvoma uspešno tekaško sezono.

Simon Bregar

Profil proge:

Höhenprofil/Altitude profile – Kaisermarathon Söll

Zveza športnih organizacij Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica
objavlja

RAZPIS

ZA ŠPORTNIKA LETA OBČINE IVANČNA GORICA V LETU 2009

ZŠO Ivančna Gorica tudi letos podeljuje priznanja za najboljše športnike in športnice v naši občini ter priznanja zaslužnim športnim delavcem.

Predlogi morajo prispeti na naslov ZŠO Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica najkasneje do srede, 25. novembra 2009, na obrazcu, ki se lahko dvigne na sedežu zveze ali na spletni strani občine Ivančna Gorica na naslovu www.ivancna-gorica.si. Kasneje prispelih predlogov žal ne bomo mogli upoštevati.

Kategorije, v katere lahko predlagate svoje kandidate, so:

- Dečki letnika 1994 in mlajši
- Deklice letnika 1994 in mlajše
- Mladinci letnikov 1993, 92, 91 in 1990
- Mladinke letnikov 1993, 92, 91 in 1990
- Člani letnika 1989 in starejši
- Članice letnika 1989 in starejše
- Najboljša šolska ekipa občine (skupaj za osnovno in srednjo šolo)
- Najboljša moška klubska ekipa občine
- Najboljša ženska klubska ekipa občine
- Zaslužni športni delavec/delavka, veteran/veteranka

- Za naziv športnika leta občine Ivančna Gorica imajo pravico kandidirati vsi tisti, ki so člani društev in klubov občine Ivančna Gorica in so člani ZŠO Ivančna Gorica!
- Za najboljšo klubska ekipo lahko kandidirajo seveda samo ekipe društev oz. klubov, ki so registrirani v naši občini in so člani ZŠO Ivančna Gorica.
- Kandidirajo lahko le posamezniki in ekipe, ki tekmujejo v športnih panogah, opredeljenih v klasifikaciji Olimpijskega komiteja Slovenije.
- V posamezni kategoriji lahko predlagate samo najboljšega posameznika oz. ekipo.
- Predlagate lahko tudi športne delavce/delavke (učitelje, trenerje, druge funkcionarje), veterane in veteranke za posebno priznanje za velik prispevek k razvoju športa v naši občini. Vlogi dodajte ustrezno obrazložitev.
- Svoje predloge morate potrditi z žigom in podpisom predsednika kluba oz. društva.
- Ob jubilejih bodo športni klubi in društva dobili jubilejne plakete za 10-, 20-, 30- ali večletno delovanje, zato, če sodite mednje, navedite v svojem predlogu tudi to.

Tekači zavzeli Gradišče

Tretja septembrska nedelja je bila zopet rezervirana za najboljše tekače in tekačice, ki nastopajo v pokalu Dolenjskega lista. Organizatorji, Planinsko društvo Šentvid pri Stični in prizadevni šentviški tekači, so uspešno izpeljali že 11. tek po Lavričevi poti.

Tekmovanja se je udeležilo 140 tekačev in tekačic iz vseh koncev Slovenije, ki so lahko uživali v prijetni okolici in se pomerili v različnih kategorijah, na desetkilometrski razdalji, ki se točkuje za pokal, ter še na krajših razdaljah – 3 km, 1 km, 660 m in 330 m. Tek je štel tudi za akcijo Slovenija teče, ki jo vodi in koordinira odbor Športa za vse pri Olimpijskem komiteju. Kot je ustaljeno v zadnjih letih, sta štart in cilj na vrhu Gradišča. Krajše proge so speljane po samem vrhu, medtem ko je 10-kilometrski preizkušnja pravi zalogaj z razgibanim terenom v dolino in tudi klanec. A na koncu je pri udeležencih zadovoljstvo neizbežno, saj gradiška ekipa slovi kot dobra gostiteljica, in vsak, ki na Gradišče pride, se lahko prepusti uživanju. Organizator je vsem najboljšim podelil pokale in praktične nagrade, za kar gre zahvala številnim donatorjem in občini Ivančna Gorica. Prihodnji tek pa čez leto dni!

Rezultati:

ABSOLUTNI ZMAGOVALCI NA 10 KM MOŠKI

1. KOZAN Boštjan	AK Portovald NM	36:20
2. ZAVADLAV Boštjan	Ljubljana	39:16
3. VIDMAR Bojan	DTP Trebnje	39:36

ABSOLUTNE ZMAGOVALKE NA 10 KM ŽENSKE

1. ŠUŠTARŠIČ Mateja	AK Portovald NM iz Ivančne Gorice	44:52
2. HEDŽET Vesna	Semiški brkači	48:09
3. GRIČAR Marta	AK Radeče	50:04

REKREATIVNI TEK – 3 KM

1. BUČAR Gregor	ŠD Kostanjevica	0:10:50
2. MRZELJ Luka	Grosuplje	0:11:43
3. HOČEVAR Matevž	Mokronog	0:13:42

DEČKI, DEKLICE – 1 KM

1. VARGA Jure	Šentvid pri Stični	0:04:36
2. ČIROVIČ Uroš	Kamnik	0:04:42
3. VARGA Matic	Šentvid pri Stični	0:04:53

Dečki, deklice – 660 m

1. RENKO Aljaž	AK Radeče	0:02:40
2. PEPELNAK Eva	AK Radeče	0:03:00
3. PEPELNAK Marko	AK Radeče	0:03:02

Dečki, deklice – 330 m

1. NOVAK ŽIBRET Noel	AK Radeče	0:01:26
2. ČIROVIČ Tjaša	Kamnik	0:01:32
3. JERIČ Nik	Vrtec pod Gradom	0:01:37

Matej Šteh

POKALNO PRVENSTVO SLOVENIJE V MOTOKROSU

Domača dirka odraz premoči

Motokrosisti AMD Šentvid pri Stični na domači dirki potrdili ekipno premoč v letošnjem pokalnem prvenstvu Slovenije.

Jure Pečjak je takole povedel v prvi vožnji MX OPEN R2

Letošnja tretja dirka na dirkališču v Dolini pod Kalom je na veliko veselje organizatorjev v AMD Šentvid pri Stični potekala v idealnih vremenskih pogojih, čeprav je jesen že močno zakorakala v deželo. Potem ko je v noči na nedeljo, 11. oktobra, dež dodobra namočil progo in je marsikje po Sloveniji deževalo tudi v nedeljo, pa je na prizorišču letošnje predzadnje dirke za pokal Slovenije posijalo sonce. Ob vsem tem pa so domači motokrosisti poskrbeli za vrsto uspešnih nastopov, kar je letošnji jesenski praznik v Dolini pod Kalom še dodatno polepšalo. Teden dni kasneje so uspešno pripeljali sezono 2009 tudi do konca. Ker je bila to predzadnja dirka prvenstva in celotne letošnje motokrosistične sezone, je bilo še bolj razburljivo v vseh devetih kategorijah. Kot je za pokalno prvenstvo značilno, sta glavni dirki dneva v najštevilčnejših t. i. amaterskih kategorijah, tako v razredu MX 125 kot v MX Open. Tudi kategorija MX 85 ima dve kategoriji, kategorijo podmladka in članov. Svojo dirko imajo tudi najmlajši vozniki v kategoriji MX 65 junior in veterani, ki se delijo v dva starostna razreda. Kot pika na i pokalnih dirk, katerih začetki v Sloveniji segajo v čas pred desetimi leti, pa je nastop ti. razreda ena v kategoriji MX 125 in MX Open, torej voznikov, ki redno nastopajo tudi v državnem prvenstvu.

Domači motokrosisti so pričakali predzadnjo dirko v prepričljivem vodstvu v ekipnem seštevku klubov oz. društev, v igri pa je bilo tudi nekaj naslovov prvakov in podprvakov. Začeni pri najmlajših je v kategoriji MX 65 Junior Jan Pancar branil prednost kot vodilni v točkovanju, tretje mesto na domači dirki je zadostovalo za ubranitev vodstva, teden dni kasneje na zadnji dirki v Semiču pa je dokončno osvojil tudi naslov pokalnega prvaka. Na četrtem mestu je tako domačo dirko kot tudi prvenstvo končal Jan Hribar.

Svojevrsten rekord v sezoni s sto odstotnim izkupičkom je uspel Luki Kutnarju, ki je domačo dirko pričakal neporažen v kategoriji MX 85, premoč pa je potrdil tudi tokrat. Še več, dobil je tudi zadnjo dirko v Semiču, kjer pa je nakazal tudi svoje načrte za prihodnje leto, saj se je prvič preizkusil tudi v kategoriji MX 125. Drugi motokrosist domačega društva v kategoriji MX 85, Aljaž Lampret, je bil pred zaključkom sezone trdno zasidran na tretjem mestu. Dirko v Šentvidu je končal na četrtem mestu, na zadnji dirki pa ga je doletela smola, saj je po padcu sezono zaključil z zlomljeno ključnico. Kljub

temu je obstal na tretjem mestu skupne razvrstitve, prihodnje leto pa bo enako kot Kutnar napredoval v MX 125.

»Amaterji« so navduševali

Kot že rečeno, se kategoriji MX 125 in MX Open delita na dva razreda. Razred 1 predstavlja najboljše voznike v pokalnem prvenstvu, medtem ko je razred 2 najštevilčnejša kategorija prvenstva, kjer se vozniki kalijo in nabirajo pomembne izkušnje pred napredovanjem v višji razred. Zato pri tokratnem opisu damo prednost voznikom teh dveh razredov. V MX 125 R2 je dirko v Šentvidu izmed članov domačega društva najvišje pričakal Ljubljčan Staš Goričar. Tokrat je bil njegov konkurent tudi sotekmovalac iz društva, ki pa je bil pred dirko popolna neznanka. Le dolgoletni poznavalci motokrosa so vedeli, da je Ivančan Matej Perko v začetku 90. že uspešno nastopal v mlajših kategorijah. Kasneje je obetavno kariero prekinil in se na začetku pokalnih dirk preizkusil na nekaj dirkah. A njegov nastop na letošnji dirki pokalnega prvenstva na domači progi je pokazal, da je iz pravega testa, saj je voznikom, ki se že vso sezono borijo za najvišja mesta, pokazal zobe. Z drugim in prvim mestom je na koncu stopil na najvišjo stopničko. Drugi izmed domačinov je bil na 11. mestu Jure Kavšek, Goričar pa je po odstopu zaradi praznega rezervoarja za gorivo v prvi vožnji končal dirko na 15. mestu. Še en povratnik na dirkaške steze po mnogih letih, Robert Mrvar, je imel smolo v prvi vožnji in je na koncu zabeležil 19. mesto.

Matej Perko se je vrnil na dirkaške steze z zmago v MX 125 R2

Kategorija MX Open R2 je prav tako nudila obilo užтков domačim navijačem. Domači voznik Peter Šilc je načrtoval naskok na vodečega na lestvici Martina Skelo, kar mu je po prvi vožnji dobro uspelo. V drugo pa ugašjen motor na startni rampi ni obetal uspeha, vendar je z drzno in atraktivno vožnjo le pripeljal do tretjega mesta in tako ostal v boju za naslov prvaka. Letega je tudi osvojil teden dni kasneje v

Semiču. Svojo najboljšo predstavbo do sedaj pa je tokrat uspelo prikazati Juretu Pečjaku. Zlasti v prvi vožnji mu je idealen štart, ko je »izstrelil« svojo suzuki na štartu in prvi pripeljal v prvi zavoj, omogočil visoko uvrstitev. Prvo vožnjo je tako končal kot šesti, drugo pa mesto višje, kar je zadostovalo za skupno peto mesto in najmanjši pokal izmed petih, ki jih je organizator podeljeval v vsaki kategoriji. Pečjak je imel med domačini dva resna konkurenta, Roka Erjavca in Dejana Srebrnjaka, ki pa jima ni uspelo sestaviti dveh enakovrednih voženj. Končala sta Srebrnjak na 8. mestu, Erjavec pa na 10. mestu. Sledili so jima še Simon Kutnar na zanj solidnem 15. mestu, Aleš Groznik na 17. mestu, Rok Pečjak, Stane Perpar in Davorin Gorišek pa so zasedli mesta od 21. do 23.

Kaj pa elita in veterani?

V MX 125 R1 je letos najuspešnejše vozil Rok Virant, sledil pa mu Klemen Porenta. Virant je bil tokrat v Šentvidu četrti, Porenta pa šesti.

Borut Koščak, MX OPEN R1

Kategorija MX Open R1 je prinesla Damjanu Smrekarju še eno domačo zmago, ki ga je še pred zadnjo dirko sezone že sedmič okronala za pokalnega prvaka Slovenije. Brez dvoma velja za najuspešnejšega voznika v pokalnem prvenstvu Slovenije v vseh desetih letih tovrstnih dirk v Sloveniji. Drugi domačin v omenjeni kategoriji je Borut Koščak, letos tretji na lestvici prvenstva, na tretjo stopničko je stopil tudi na domači dirki. Do devetega mesta se je tokrat pripeljal Robert Kavšek.

Seveda pa čar pokalnih dirk ostajajo še naprej tudi dirke veteranov. Med veterani od 35 do 45 let sta vso sezono bila boj Igor Pancar iz AMD Šentvid pri Stični in Branko Peršoh iz Slovenskih Konjic. Od sredine sezone je sicer premoč pripadla Borisu Cerarju, ki je med letom dopolnil veteransko starostno mejo, vendar je bilo za preboj na sam vrh lestvice premalo dirk. Gledalci so v tej kategoriji videli v Šentvidu dve napeti vožnji s preobratom, ki so na koncu kar trem voznikom od drugega do četrtega mesta prinesli enako število točk. Žal je slabša druga vožnja ravno Pancarju prinesla nevhvaležno četrto mesto. Razlika med konkurentoma za skupno zmago pa je ostala nespremenjena, torej je odločala zadnja dirka sezone. Na njej Pancarju ni uspelo ponoviti lanskoletnega naslova prvaka za zgolj eno točko.

Veterani nad 45 let so se »dajali« podobno kot njihovi mlajši kolegi. Tu je v drugi polovici sezone kazal premoč Stane Pečjak AMD Šentvid pri Stični. Vendar ga je primanjkljaj točk iz začetka sezone izločil iz prve trojice najboljših na lestvici. Pred njim je bil na tretjem mestu tudi klubski kolega Branko Kavšek. Šentviško dirko je prepričljivo do-

podobno kakor lansko leto je tudi tokratno dirko pokalnega prvenstva v Šentvidu popestrila dirka sponzorjev. Gre za ljubitelje motokrosa in podpornike šentviškega društva, ki pa se radi usedejo tudi na jeklene konjičke. Letošnja zasedba na tej dirki sicer ni bil tako številčna kot lanskoletna, pa vendar so se s svojimi vožnjami lepo izkazali in si tudi oni prislužili nekaj praktičnih nagrad. Zmagal je Zajec Jože (Car-o-liner, Ivančna Gorica), drugi je bil Milan Hribar (RH Inštalacije Velika Loka), tretji Uroš Strah, četrti Milan Kovič (oba Melos Invest Ljubljana), peti pa Dejan Ručigaj (RH Inštalacije Velika Loka).

bil Pečjak. Tudi tu pa so vozniki od drugega do četrtega mesta osvojili enako število točk. Žal je tudi tu četrto mesto pripadlo domačemu vozniku, Kavšku. Na zadnji dirki je Pečjak osvojil drugo mesto, Kavšek pa tretje, sezono pa sta končala Kavšek kot tretji in Pečjak kot četrti. Sedmi je na koncu sezone Milan Žvan.

Ob koncu letošnje motokrosistične sezone je ugotovitev, da motokros domuje v Šentvidu, povsem na mestu.

Dolga tradicija organiziranja dirk in številni domači navdušenci med vozniki in zanesenjaki med organizatorji so tudi razlog za zgodovinske dosežke v sezoni 2009. Poleg premierne izvedbe dirke za evropsko prvenstvo je šentviško avto-moto društvo postalo ekipni državni podprvak in ekipni pokalni prvak. Med posamezniki so doseženi trije naslovi državnih podprvakov in štirje naslovi pokalnih prvakov.

Matej Šteh

Najboljši med veterani nad 45 let

Zahvala

Vsaka stvar v življenju ima svoj začetek in konec. Tako se je končala tudi letošnja motokrosistična sezona.

Bilo je nepozabno. Luka Kutnar je dokazal, da je iz pravega testa in da so se naporni treningi in poslušnost trenerju obrestovali.

Rada bi se zahvalila najprej sinu Luku, ker nas je razveseljeval z odličnimi rezultati, trenerju Jožetu Prazniku, ki je žrtvoval ves svoj prosti čas in je bil z Lukom v dobrem in slabem. Zahvala velja tudi spremljevalcu Gregorju Štepcu, ki je bil vezni člen in najboljši pek čevapčičev.

Hvala vsem sponzorjem, ki so verjeli v Lukov uspeh in ga podpirali. Sponzorji so: Agrograd, Sitotisk Praznik, Kermavner, Inox Žnidaršič, Akrapovič, Fitnes Energy, Ažur mobil in PGD Radohova vas.

Posebna zahvala pa zvestim navijačem. Spremljali ste Luka na vseh dirkah, zanj navijali in tudi trpeli. Veliko nam pomeni vaša prisotnost na dirkah in obenem je pravi balzam, ko se po dirki vrnete v Kegeljček nasmejani. Upamo, da bo še naprej tako in da gremo vsi polni energije in dobre volje v naslednjo sezono.

Hvala!

Robert in Helena Kutnar

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

Delta new wave prvaki, Mizarstvo
Gnidovec odlični drugi

Prvič v zgodovini lige so ekipe po končanem rednem delu odigrale še končnico oz. t. i. play off. Ta v I. ligi ni prinesel bistvenih sprememb, v drugi pa kar nekaj. A konec koncev zmagali so najboljši oz. tisti, ki so si to tudi zaslužili. Ekipe občinskih prvakov – Delta new wave je igrala v sledeči postavi: Robert Bevc, Uroš Černivec, Aleš Černivec, Franci Kadunc, Milan Kojadinovič, Igor Koščak, Robert Potokar, Izidor Motnikar, Damjan Sluga, Dušan Škorič, Klemen Zaletel, Rudi Gruenbacher in Mitja Mihelič. LESTVICA PO ODIGRANIH TEKMAH KONČNICE oz. KONČNI VR-

STNI RED:

1. LIGA

1. DELTA NEW WAVE
2. MIZ. GNIDOVEC SP. BREZOVO
3. MIZAR. TRUNKELJ KRKA
4. DIXI
5. ŠD AMBRUS
6. BAR PR LIVARNI
7. FSK MAFIJOZI

2. LIGA

1. RONDO BAR - ŠD TEMENICA
2. ŠDM KRKA
3. BENCIN. SERVIS ZAGRADEC
4. TD GRČA
5. ELEKTRO SENICA

6. BAR NA POSTAJI

7. VIRIDIN HRAM STIČNA

Najboljši strelci v I. ligi so bili: prvi je bil Kristijan Čož (Mizarstvo Gnidovec Sp. Brezovo), ki je na koncu zbral kar 26 golov. Drugi je bil Dušan Škorič s 17 goli, tretji pa Uroš Černivec z 12 goli (oba Delta new wave). V drugi ligi je zmagal Gregor Sinjur (Rondo bar – ŠD Temenica) z 21 goli, drugi je bil Izidor Bregar (ŠDM Krka) z 20 goli, tretji pa Niko Jefim (Elektro Senica) z 18 goli.

Vsem iskrene čestitke.

Simon Bregar

NK LIVAR IVANČNA GORICA

Livar se dviga iz pepela

Nogometni klub Livar Ivančna Gorica se je končno malce ustalil na drugoligaški lestvici. Trije remiji, dve zmagi in en poraz je odlična bera jesenskega dela lige. Na tekmi proti Dravinji se je v prvem polčasu izkazal Saša Lalovič, ki je povedel svoje moštvo v vodstvo, kljub temu pa gol ni bil dovolj za zmago. Tekma se je končala neodločeno. V 7. krogu lige so v Ivančno Gorico prispeli nogometaši NK Krško. Gola sta iz obeh strani padla že v prvem polčasu in tako je Livar že drugi zapored remiziral. Gol za livarje je zadel Miroslav Grbič. Sledil je poraz na domačem igrišču proti izkušenemu Aluminiju. Na tekmi proti Primorju so se nogometaši razšli brez zadetkov. Po nizu tekem brez poraza pa so Ivančani pridobili nekaj samozvesti in zmagali proti Šenčurju in Šentjurju. Na obeh tekmah je odločilni gol dosegel Jure Slomšek. Prav zadnji zmagi sta razveselili domače navijače in ustalili ekipo na sredini lestvice.

Barbara Meglen

MEDOBČINSKO PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

Ivanške ekipe igrajo
najboljši mali nogomet

Da se zadnja leta najboljši mali nogomet oz. futsal v regiji igra v Ivančni Gorici, se je potrdilo tudi na medobčinskem prvenstvu občin Dobrepolje, Ivančna Gorica in Grosuplje za leto 2009, ki je bilo odigrano v nedeljo, 11. 10. 2009, na igrišču v Čušperku. Obe naši ekipi sta končali prav na vrhu, dodati pa moram še to, da je bila v zadnjih petih letih prvak vedno ekipa iz naše občine.

REZULTATI TEKEM PREDTEKMOVANJA:

ERNA ČUŠPERK - MIZARSTVO GNIDOVEC SP. BREZOVO	2 : 3
VELIKI SNEŽAK - ŠMARJE	2 : 5
DELTA NEW WAVE - ŠD PONIKVE	3 : 1

FINALNI DEL:

MIZARSTVO GNIDOVEC SP. BREZOVO - ŠMARJE	5 : 1
ŠMARJE - DELTA NEW WAVE	0 : 5
MIZARSTVO GNIDOVEC SP. BREZOVO - DELTA NEW WAVE	2 : 3

KONČNI VRSTNI RED ZA LETO 2009

1. MESTO	DELTA NEW WAVE
2. MESTO	MIZARSTVO GNIDOVEC SPODNJE BREZOVO
3. MESTO	ŠMARJE
4.-6. MESTO	ERNA ČUŠPERK
4.-6. MESTO	ŠD PONIKVE
4.-6. MESTO	VELIKI SNEŽAK

Naši ekipi sta igrali v sledečih postavah:

DELTA NEW WAVE: Uroš Černivec, Aleš Černivec, Franci Kadunc, Milan Kojadinovič, Igor Koščak, Robert Potokar, Izidor Motnikar, Damjan Sluga, Dušan Škorič, Klemen Zaletel, Rudi Gruenbacher, Svetozar Rastoka, Miloš Djurdjevič in Sebastjan Šinkovec.

MIZARSTVO GNIDOVEC SPODNJE BREZOVO: Marko Jevnikar, Jure Jevnikar, Gašper Gnidovec, Dejan Grošelj, Nejc Grošelj, Blaž Jezernik, Kristjan Čož, Ermin Skenderovič, Robert Medved, Matija Kastelic, Rok Vozelj, Anže Sadar, Marko Miklavčič in Izidor Bregar.

Simon Bregar

vidiš, kako bo kopija poletela preko 50 metrov, le-ta pa pristane pri 9 metrih, pa tudi v zemljo se ne zapichi, in šlosarske sanje se razblinijo, pa tudi met je neveljaven. Veličnega razočaranja pri metu kopije ni bilo, ker smo slabe mete kopije popravili z metom žogice v daljino. Daljave so bile izjemne. Tako šlosarke kot šlosarji smo se izkazali za odlične atlete. Z odboj-

ko na mivki, malim nogometom ter vlečenjem vrvi pa smo pokazali eden drugemu, da vsi šlosarčki obvladamo kolektivne športne discipline. Šlosarski dan smo zadovoljno in uspešno zaključili z igro naseljenci otoka Catana.

Član IO ŠD Šlosarček
Jože Rozina

RK SVIŠ PEKARNA GROSUPLJE IVANČNAGORICA

Novi igralci, nova sezona, novi izzivi

SVIŠ PG iz Ivančne Gorice je novo sezono začel z nekaj svežimi obrazi v ekipi. Zagotovo je bil najbolj odmeven prestop Romana Šimona, ki je potrdil svoj sloves odličnega igralca. Posebej se je izkazal pri izvajanju sedemmetrovk. Novi-stari trener Gorazd Potočnik je v ekipo dodal tudi veliko mladih igralcev, ki so se prej urili v mlajših vrstah. Med njima tudi Klemena Saška in Miho Štrusa, ki sta dobila vabilo v slovensko kadetsko reprezentanco, kar je tako za njiju kot tudi klub veliko priznanje. V prvi tekmi proti Sevnici so Ivančani pokazali, da so v odlični formi in so pripravljeni na nove izzive. Kljub temu pa rezultat 24:23 ni bil pokazatelj dejanske premoči vijoličnih. Po

zmagi je sledil padec na tla. Napet derbi z Grosupljem je SVIŠ izgubil za tri gole (30:27). Ponovno je sledila tekma na domačem igrišču, kjer so izbranci Gorazda Potočnika odigrali odlično in si proti Ajdovščini priborili nov komplet točk (31:28).

Nato pa se je zgodilo – rokometiški so gostovali v Novem mestu, kjer se je hudo poškodoval eden ključnih igralcev Aleksander Polak. Tekmo so visoko izgubili (31:19). Kljub porazu in poškodbam Polaka, Jerneja Mariniča in Dejana Ilovarka pa je trener na kup spravil dovolj močno ekipo, da je ugnal ekipo iz Goričnice (30:23). Zdaj Ivančane že čakajo novi izzivi. Trener Potočnik pa pravi, da je s trenutnim stanjem na lestvici – gibljejo se v prvi

polovici – zelo zadovoljen.

Tudi mladincem gre za zdaj zelo dobro, kajti že dvakrat so več kot prepričljivo zmagali tudi za 30 golov razlike. Malce slabše, a tudi dobro gre kadetom, njihov izkupiček pa je dva poraza, dva remija in ena zmag. Omenimo še, da so starejši dečki B prvič zmagali, in sicer v Kočevju. Mlajši dečki A in B so v derbiju tretjega kola na prvi domači tekmi gostili v tej sezoni še nepremagani selekciji Metlike. Mlajši dečki B so z odlično igro premagali svoje vrstnike, medtem ko so mlajši dečki A v infarktni končnici izlekli remi proti čvrstim nasprotnikom.

Barbara Meglen

ŠD Šlosarček

Za nami je pestro in aktivno poletje

Šlosarčki na soteskanju

Vedno aktivni in željni adrenalina ter novih dogodivščin smo se šlosarčki (štiri dekleta in šest fantov) v nedeljo, 28. junija 2009, podali na soteskanje. Seveda ne moremo iz svoje kože, zato smo si za kraj soteskanja izbrali prelepi Bohinj, ki pa nas je tokrat pričakal oblačen in razmočen. A vreme družbi ni moglo pokvariti fantastičnega vzdušja, saj smo bili vsi že od zgodnjega jutra razpoloženi, polni smehe in dobre volje. V Ribčevem Lazu sta nas prevzela inštruktorja soteskanja, ki sta nas od glave do pet premerila ter nam dodelila neoprenske obleke in čevlje. Prevzeli smo tudi čelade, saj je varnost pri šlosarčkih vedno na prvem mestu. Seveda smo imeli tudi nekaj problemov s številkami neoprenov. Največkrat se je zataknilo med številko 4 in 8. S številko 6 ni bilo težav.

Po seznanitvi s pravili smo se peš v neoprenskih oblekah podali v kanjon potoka Jerečice. Za začetek smo si privoščili skok z več metrov visoke skale v naravno, iz skal narejeno korito. Seveda je bil prisoten strah in adrenalin, zadnjega smo stopnjevali z manjšimi skoki, kratkimi spuščanji po vrveh »abseiling« ter s spuščanjem po naravnih in prečudovitih toboganih. Nekateri so se malo napili vode,

a smo jim pri tem pomagali ostali, saj smo jih držali pod vodo. Dan je bil fantastičen, zaključili smo ga v Srednji vasi z odličnim kosilom. Dobro razpoloženi ter polni nove energije smo se podali proti domu.

Športno-zabavni zaključek
poletne sezone šlosarčkov

Tako bi lahko poimenovali že druge šlosarske športne igre. Vse kaže,

bodo postale tradicionalne. Že drugo leto smo se zbrali in šlosali na idilični Turistični kmetiji Obolnar v Dolenji vasi pri Čatežu. Sam prostor na kmetiji Obolnar nam omogoča izvedbo različnih športnih disciplin.

Borbeni duh in bojevitost pri športnih igrah sta v društvu vedno prisotna in ni ga, ki bi ju izgnal. Na tokratnih šlosarskih igrah smo ob prihodu udeležencem ponudili prav poseben aperitiv, met kopije. Fantastično, že

Vedno AKTIVNI – ŠD Šlosarček!

Kadar šlosarčki ne plezamo, kolesarimo, igramo košarke in ne kegljamo, pa igramo košarko in odbojko na mivki. Od lanske pozne jeseni in vso pomlad smo bili aktivni. Šlosarčki smo vsak četrtek hodili na rekreacijo. Košarko smo igrali v telovadnici podružnične OŠ Stična v Višnji Gori. Sicer vsi nismo poklicni igralci, smo pa vztrajni športni navdušenci. S košarko bomo nadaljevali v jeseni. Da pa se v vmesnem času ne bi premalo gibali in spali na lovoričkah, smo začeli vsak četrtek med 20. in 22. uro zvečer v Lučah pri Grosupljem igrati odbojko na mivki. Igrišče je zasnovano odlično, nahaja se v naravi tik ob gozdu. Če se nam želite pridružiti pri naših aktivnih dejavnostih, se nam oglasite. Dosegljivi smo na elektronskem naslovu slosarcek@gmail.com ali na tel. št.: 041 756 980 (Boštjan Koščak), 041 365 470 (Jože Rozina).

SREDNJEŠOLSKI ŠPORT

Odlični rezultati naših dijakin in dijakov v atletiki ter odbojki na mivki

Dijaki in dijakinje Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice so se konec septembra v Novem mestu udeležili dolenjskega ekipnega srednješolskega tekmovanja v atletiki. V močni konkurenci sta naši moška in ženska ekipa dosegli odlična izida, še posebej dekleta, ki so z ekipnim drugim mestom dosegla najboljši dosežek v atletiki ekipno dosedaj. Fantje so med 9 ekipami zasedli dobro šesto mesto, za tretjim mestom pa zaostali le malo.

V posamičnih disciplinah (v ekipni rezultat se štejejo točke, ki jih po t. i. madžarskih tablicah dosežeta najboljša dva dijaka oz. dijakinji šole v posamezni disciplini) so se nekateri naši dijaki prav posebej izkazali: prvo mesto je osvojila Alenka Hojč v skoku v višino (preskočila je 156 cm), drugo mesto sta osvojili tako moška kot ženska štafeta na 4 x 100 metrov, prav tako drugo mesto sta osvojila še Nika Ferlin in Blaž Kamin v skoku v daljino (Nika je preskočila 512 cm, Blaž pa 617 cm). Miha Zarabec je tudi v skoku v daljino s preskočenimi 598 cm osvojil tretje mesto. Prav tako sta se sicer nehvaležnim, a vendar odličnim četr-

tim mestom izkazala tudi Miha Štrus v teku na 100 metrov (11,7 sek.) ter Nika Mrzelj v teku na 1000 metrov (3.22,69 min.). Pohvaliti velja tudi vse druge, ki so pripomogli k odličnemu rezultatu ekipe, ki sta jo vodila Petra Marcina in Franci Pajk.

V začetku septembra pa se je zelo izkazala ekipa fantov v odbojki na mivki, ki je na dolenjskem prvenstvu, ki je bilo hkrati tudi polfinale državnega prvenstva, dosegla odlično tretje mesto. Dekleta so imela malo manj uspeha, a jim je kljub temu treba čestitati za peto do sedmo mesto, saj so v odločilni tekmi za preboj med najboljši štiri tesno izgubile z ekipo Ekonomske šole Novo mesto z izidom 1 : 2. V ekipi Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice so bile: Katja Blatnik, Nika Ferlin, Vesna Blatnik, Nika Mrzelj in Marjetka Glavič.

Zato pa so se fantje po zmagi nad ekipo Gimnazije Krško prebili v polfinale, v katerem so najprej izgubili z ekipo ŠC NM SEŠTG, nato pa v tekmi za tretje mesto ugnali ekipo Gimnazije Brežice z izidom 2 : 0 ter tako osvojili odlično tretje mesto. Ekipo so sestavljali: Anže Ratajec, Anže Ivanjko, Matej Sever, Matevž Kuhelj in Enej Butkovec. Obe ekipi je vodila profesorica Petra Marcina.

Simon Bregar

Prikaz Sankukai karateja na osnovni šoli Stična in Šentvid

Člani karate kluba smo v torek, 22. 9. 2009, na OŠ Stična ter v petek, 25. 9. 2009, na OŠ v Šentvidu pri Stični prikazali osnove karateja in samoobrambe. Vsi prisotni so si z navdušenjem in velikim zanimanjem ogledali prikazane tehnike. Z demonstracijami smo želeli povabiti v naše vrste nove člane in članice ter prikazati, da karate ni samo pretepanje, temveč da z njim tudi vzgajamo in se urimo v samodisciplini. Samo discipliniran in vztrajen človek doseže želeni cilj. Vseeno pa je, ali je to cilj, ki smo ga postavili pri karateju, v šoli, službi ... Za vsak cilj se je potrebno potruditi, kar pa odvisno od nas samih.

Na demonstracije smo se pripravljali

Prikaz samoobrambe Jožeta in Gašperja

Taekwondo klub Kang Ivančna Gorica

Državni prvaki v tehniki

27. 9. 2009 so se v športni dvorani Pungrt v Šmartnem pri Litiji zbrali najboljši Taekwondo klubi v Sloveniji in sodelovali na 19. državnem prvenstvu Poomsae 2009.

Taekwondo klub Kang se je letos izkazal za najboljši klub v Sloveniji, saj je skupno dosegel prvo mesto in tako domov odnesel pokal. Moški so bili v skupnem seštevku prvi, ženske pa druge. Tekmovanje je bilo porazdeljeno na posamezni del, dvojice in ekipe. Posamezni del so razdelili še glede na starost in barvo pasu.

Med pionirji A je Timotej Todič osvojil zlato medaljo, sledil pa mu je Aleš Tekavčič s srebrno. Med pionirkami B je Kaja Kastelic dosegla odlično drugo mesto in si tako prislužila srebrno medaljo. V naslednji kategoriji, mladinci A, je Jan Žnidaršič, lanskoletni državni prvak, v svoji kategoriji osvojil drugo mesto.

Med mladinci B si je prvo mesto in s tem zlato medaljo prisvojil Damir Ljutič, Žiga Černe pa je dobil bronasto medaljo. Alenka Hojč, mladinka B, je osvojila prvo mesto in si tako prislužila zlato, v isti kategoriji pa je srebro osvojila članica istega kluba Tanja Medved. Tjaša Jevnikar je sodelovala v kategoriji seniorke B in dosegla drugo mesto, v isti skupini pa je sodelovala tudi Nika Mrzelj, ki je osvojila odlično tretje mesto.

Tomaž Zakrajšek, trener Taekwondo kluba Kang, je med veterani osvojil tretje mesto in tako domov odnesel bronasto medaljo.

Med pari sta bila najbolj uspešna Alenka Hojč in Tomaž Zakrajšek, saj sta si v starostni skupini nad 15 let prislužila zlato.

Moški ekipi od 7. do 14. leta sta osvojili prvo in drugo mesto. Zlato so dobili Timotej Todič, David Papež, Jan Žnidaršič, Žiga Klemenčič in Aleš Tekavčič. S srebrnom pa se ponašajo David Skubic, Žiga Černe, Jaka Okorn, Marko Papež in Tomaž Hočevar.

Med ženskami nad 15 let je imel TKD klub Kang le eno ekipo, ki je v zasedbi Nina Mrzelj, Alenke Hočevar, Nike Mrzelj, Tjaše Jevnikar in Tanje Medved dosegla prvo mesto. Pri mešanih ekipah v starosti med 7 in 14 let so Kaja Kastelic, Teja Černe, Timotej Todič, Aleš Tekavčič in Jan Žnidaršič osvojili drugo mesto. V starostni skupini nad 15 let so prav tako srebro dosegli Nina Mrzelj, Alenka Hojč, Tanja Medved, Damir Ljutič in Tomaž Zakrajšek.

Prireditev je trajala ves dan, saj je bila po tekmovanju še podelitev nagrad in medalj. Čestitamo vsem članom Taekwondo Kluba Kang za odlično predstavo in seveda njihovo odlično uvrstitev na prvo mesto.

Tjaša Jevnikar

li na več treningih, saj ni dovolj, da le oblečeš kimono in nastopiš pred drugimi šolarji. Vsako prikazano vajo se je potrebno natančno naučiti ter zbrati tudi pogum in premagati tremo, da borilno tehniko korektno predstaviš.

Na predstavitvi je poleg prikazanih tehnik karateja in samoobrambe trener predstavil tudi zgodovino kluba (saj klub deluje že 32 let), pa tudi teoretične in psihološke vidike treningov. V našem klubu deluje že od leta 1982 skupina za otroke od 7. do 14. leta. Pred letom 1982 je prevladovalo mišljenje, da je karate prenevarno šport za otroke. S prilagoditvijo treningov ter tehnično-taktičnih metod

treniranja je že takrat zaživela prva skupina, v kateri so trenirali otroci. V letošnjem letu smo se po 32 letih delovanja kluba zaradi velikega povpraševanja odločili, da začnemo tudi s treningi cicibanov (5-7 let). Na prvih treningih pri otrocih zelo poudarjamo vzgojo in vztrajnost ter dihanje. S pravilnim dihanjem pa se lahko človek umiri, nastopa in tekmuje brez prevelike treme in nivoze. Lažje se tudi zbere in razmišlja.

Predstavitve je zelo lepo uspela, za kar je zaslužen celoten demonstratorski tim.

Demonstrator
Žan DEŽMAN

IVANJSKI BALINARJI

Pa ga imamo – nov asfalt!

V prejšnji številki Klasja sem omenil, da načrtujemo asfaltiranje naše balinarske steze. Ta velika želja se nam je izpolnila. Dobili smo nov asfalt. To je za nas člane balinarske sekcije in Streleškega društva Sonje Vesel Ivančna Gorica velika pridobitev. Z njo smo rešili težave pri pripravi in vzdrževanju balinarske steze. Zahvala gre predvsem dvema zelo zagnanima članoma, Simonu Pučku in Ludviku Koščaku. Brez njiju bi ostal asfalt le »pobožna želja«.

Zahvalil bi se še našemu strelskemu društvu, ki je tudi finančno podprlo projekt. Zahvala tudi podjetju Astlak iz Artiže vasi, ki se je zares potrudilo in asfaltiralo obe stezi kvalitetno in ravno, tako da odlično služi svojemu namenu. in seveda namensko. Dokazali so, da imajo veliko znanja, izkušenj in seveda posluha za športno dejavnost.

Ne govorim pa in hvalim kar v en dan. Njihovo delo so pohvalili tudi na Balinarski zvezi Slovenije, saj so stezi sami preizkusili v nedeljo, 20. 9. 2009, na našem že 4. turnirju trojk Martina Beleta. Pričakalo nas je oblačno in megleno vreme, potem pa se je prikazal sonček in že skoraj pravo poletno vreme. Turnirja se je udeležilo sedem ekip in ena domača ekipa. Po ogledu res lepih asfaltiranih stez, ki se jim kar niso mogli načuditi, je bilo jutranje okrepčilo skoraj v ozadju. Spet se je zelo izkazal naš »zlati« ekonom Ludvik Koščak. Vsem tekmovalcem in obiskovalcem, ki se jih je zbralo kar precej, je postregel s

širokim izborom kulinarčnih dobrot: klobase, pasulj in njegove pečene dobrote, od ocvrtih, pečenih piščancev, polžev, žabjih krakov in drugih jedi z žara. Omeniti je treba še atraktivno Mavrovo »ta dolgo« salamo, ki se je bohotala na košati smreki. Ta salama je bila namenjena tistemu, ki bo ugo-

tovil njeno dolžino. Verjemite mi, salama je skoraj vsakega zamikala. Na koncu iger jo je prav pokončno odnesel balinar Boris Fister iz Ljubljane. Zmotil se je samo za dva centimetra. Čestitamo!

Po ogledu in žrebu se je začel že tekmovalni del turnirja trojk za memorial Martina Beleta. Največ uspeha so imeli naši dobri prijatelji iz Vižmarjev, Tabor 69, ki so v finalu premagali tudi zelo dobro ekipo iz Jevnice. Za tretje mesto pa sta se pomerili ljubljanski sosednji ekipi Svoboda in Trnovo. Napeto je bilo do samega konca, saj niso popuščali ne eni ne drugi. Na koncu je bila ekipa Svobode boljša, srečnejša in je zaslužno osvojila tretje mesto. Pozabiti ne smem tudi domače ekipe, ki pa tokrat ni imela toliko športne sreče in znanja, da bi se uvrstila med štiri najboljše ekipe. Končala je na solidnem petem mestu. Pohvalili so nas za zares dobro izvedbo, lepo igrišče ter lepe pokale, ki jih je prispeval g. Polajžer (The Prince Pub), ki se mu balinarji iz Ivanč-

Gorice in okolice ob tej priložnosti iz srca zahvaljujemo. Zahvala tudi Mesarstvu Pikl, Avtokozmetiki Zelko, Trgovini Kašča, Iskri Zmaj in drugim sponzorjem, ki so prispevali, da smo zares uspešno »krstili« naše novo asfaltno balinišče. Trdno verjamem, da bo služilo svojemu namenu, igri, zabavi in predvsem druženju.

Naslednjo nedeljo, to je bilo 27. 9. 2009, smo že drugič pripravili medobčinski balinarski turnir prijateljstva z uradno otvoritvijo novega asfaltnega balinišča. Povabljenih je bilo osem ekip, ki so se vse v lepem številu odzvale povabilu na naš turnir. Sodelovali sta dve domači ekipi Ivančna Gorica I in Ivančna Gorica II, ekipa Gradišče z Lavrice, iz Škofljice Balinček, Mravljica iz Šmarja in tri ekipe iz Grosuplja; BK Grosuplje, Pekarna Grosuplje in Optimisti upokojenci iz Grosuplja. Tudi te ekipe niso mogle prehaliti nove balinarske steze. Največ uspeha

je imela tokrat domača ekipa Ivančna Gorica II v postavi: Alojz Mesar, Simon Pučko, Janko Benac in Tomaž Tomažič, ki je suvereno zmagala vse tekme in zaslužno osvojila prvo mesto. Prejeli smo medalje.

Za lepe praktične nagrade smo pomerili smo v družabni igri Bližanje v krog. Največ uspeha, sreče in balinarskega znanja je imel Stane Lunar iz Šmarja.

Na koncu smo si vsi veseli in zadovoljni obljubili, da se še snidemo in uživamo v balinarski igri. Hvala pa vsem, ki so nam stali ob strani in verjeli v projekt asfaltiranja stez. V prihodnje bi si zelo želeli narediti še streho in napredovati s tekmovalcem na višji nivo, v t. i. ljubljansko ligo.

Upamo, da nam bo to tudi uspelo. Hvala tudi »starim« in »novim« balinarskim navdušencem. Veseli smo vas.

Tomaž Tomažič

Nordijska hoja

Priljubljena telesna aktivnost Slovencev je hoja. Zelo radi planinarimo, nabiramo gobe, kolesarimo, smučamo ... Radi smo v naravi. Radi smo aktivni. Vendar so v življenju obdobja, ko je človek telesno premalo aktiven. Včasih so to poškodbe, oteženo gibanje zaradi prevelike telesne mase, slabo vreme, pomanjkanje časa. Na srečo so Finci razvili šport, pri katerem pravilno razgibamo celotno telo in ga lahko opravljamo vse dni v letu in to pred domačim pragom. Ne glede na to, ali smo stari ali mladi, ali smo zdravi ali po poškodbi, morda infarktu, depresivni. Za vse nas je na voljo šport, s katerim se lahko ukvarjamo sami ali v družbi, pri njem razgibamo celotno telo in hkrati veliko manj obremenjujemo sklepe kot pri običajni hoji ali hoji z gornišskimi palicami.

Nordijska hoja je oblika hoje s palicami, pri kateri hodimo čim bolj naravno. Gibanje rok je takšno kot pri hoji brez palic, le koraki so nekoliko daljši. Največji adut nordijske hoje je,

da je v gibanje vključeno celotno telo (skoraj vse mišice), aktivno gibamo tudi z zgornjim delom telesa. Hoja je lahkotna in dobro vpliva na srčno-žilni in dihalni sistem. Pri gibanju ni sunkovitih gibov, zato je možnost poškodb zelo majhna. Izboljša se vzorec hoje, saj koraki postanejo aktivnejši in daljši, nihanje rok izrazitejše, kar vse skupaj vodi k bolj pokončni drži. Je ena najboljših aktivnosti za ohranjanje telesne pripravljenosti, še posebej vzdržljivosti, moči, gibljivosti, ravnotežja in koordinacije. Z vadbo ne krepimo le mišic, ampak lažje ponovno uskladimo delovanje rok in nog. To je zelo pomembno, saj ponavadi zaradi poškodbe varujemo določen del telesa, čeprav bi prenesel že povsem običajne obremenitve. Učinki nordijske hoje, ki jih lahko preverite tudi pri sebi, ko jo boste vključili v vaš vsakdan, je večja poraba energije, hitrejši srčni utrip in večja poraba kisika kot pri običajni hoji. Hkrati ta vadba zmanjšuje ali odpravlja bolečine v vratu, ramenih in križu, poveča

se gibljivost hrbtenice in zgornjega dela trupa, razbremenjuje obremenitev na skočni in kolenski sklep, kolk in hrbtenico, učvrstijo se mišice nog in zadnjice ter prsne, trebušne in hrbtne mišice.

Nordijska hoja je kljub navedenim trditvam lahkotna. To pomeni, da bomo z redno vadbo in normalnim tempom zlahka dosegli učinke, ki nam jih ponuja. Zelo pomembno je tudi, da je ta vrste hoje cenovno dostopna. Potrebujemo le posebne palice. Nimamo dodatnih stroškov za najem dvorane. Uporabljati moramo primerno športno obutev in oblačila za različne vremenske razmere. Pozimi rokavice in kapo. Za večerno hojo lučko na glavi.

Na Krki nas je veliko v roke vzelo palice. Veselo se podajamo na McAdamske in gozdne poti v naši okolici in tako postajamo zvesti ljubitelji nordijske hoje.

Vodnica nordijske hoje
Barbara Z.T.

„Moj otrok šele začenja živeti. Radi ga imamo in želimo mu vse najboljše. Starši, dedki, babice - vsi mu hočemo nuditi tisto, kar trenutno potrebuje.“

LAHKO PA STORIMO ŠE VEČ
Z NALOŽBENIM ZAVAROVANJEM

MOJ OTROK

Že sedaj poskrbimo, da mu bomo lahko finančno pomagali tudi v času študija in osamosvajanja

Prednosti:

- **DOSTOPNOST** - že z majhnimi vložki (od 25€ dalje mesečno)
- **VARNOST** - v primeru smrti ali invalidnosti I. kategorije starša vse nezapadle obroke plača zavarovalnica
- **FLEKSIBILNOST** - naložba v vzajemne sklade
- **DODATNO** - brezplačno nezgodno zavarovanje otroka za celotno dobo

kontakt: leonrojc@gmail.com ali 041 744-026

Potočje odneslo točke košarkarjem po podaljšku

Košarkarski klub Ivančna Gorica je v soboto, 17. 10. 2009, v 1. krogu 3. slovenske košarkarske lige v skupini center gostil košarkarski klub Potočje Posavje Krško. Košarkarji iz Ivančne Gorice so odlično začeli srečanje in po 1. četrtini vodili z 19 proti 7. V drugi četrtini so gostje iz Krškega ujeli priključek in na odmor odšli s 4 točkami zaostanka. V nadaljevanju so gostje še bolj strnili vrste in si pred zadnjo četrtino priborili 3 točke prednosti. V zadnji četrtini sta se ekipi izmenjavali v vodstvu in po zvoku sirene za konec tekme je bil izid na semaforju 61 : 61. V podaljšku so si gostje z nekaj sreče priigrali prednost, ki so jo obdržali do konca in tako odnesli zmago v Posavje, ki pa bi ob malo bolj uspešnem metu iz igre ali boljši realizaciji prostih metov domače ekipe lahko ostala tudi v Ivančni Gorici.

KK Ivančna Gorica : KK Potočje Posavje Krško
67 : 73
(19:7, 8:16, 19:26, 15:12, 6:12)

Košarkarski klub Ivančna Gorica se je v nedeljo, 11. 10. 2009, v dvorani OŠ Stična predstavil gledalcem in sponzorjem na domači tekmi med Modrimi in Rumenimi. Igralci članske ekipe košarkarjev iz Ivančne so nosili drese za gostujoče (modri) in domače (rumeni) tekme. Tako so se predstavili tudi igralci, ki trenutno niso uvrščeni v prvo ekipo. Sestava obeh ekip je bila uravnotežena glede na kvaliteto igralcev, kar se je odražalo tudi v igri in končnem rezultatu. Po napeti končnici, bolj trezni igri in mirni roki so zmagali Modri z rezultatom 68 : 62.

Rezultat in druge informacije o klubu so vam na voljo na spletni strani www.kkivančna.si

Okviren razpored tekem KK Ivančna Gorica doma v letu 2009:

3. krog
sobota, 7. 11. 2009, ob 19. uri
KK IVANČNA GORICA : KK IHAN

5. krog
sobota, 21. 11. 2009, ob 19. uri
KK IVANČNA GORICA : KK KRVAVEC

6. krog
nedelja, 4. 12. 2009, ob 17. uri
KK IVANČNA GORICA : KK FENOMENI

Športni pozdrav,
KK Ivančna Gorica

POLICIJA SVETUJE

Varna zimska vožnja

Jesen bo prešla v zimo, ki nam bo zagotovo postregla z mrazom, ledom in snegom. Glede na spremenjene vremenske razmere moramo udeleženci v prometu, predvsem vozniki motornih vozil, računati na možnost hitre spremembe voznih razmer. Ob spremenjenih voznih razmerah je temeljni pogoj za varno udeležbo v prometu ustrezna zimska oprema motornega, pa tudi priklopnega vozila, za kar moramo pravočasno poskrbeti.

Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1F)

Zakon o varnosti cestnega prometa v 114. členu določa, da morajo biti motorna vozila od 15. novembra do 15. marca naslednjega leta in v zimskih razmerah, ki so opredeljene v 88. točki prvega odstavka 23. člena, opremljena s predpisano zimsko opremo. Na motornih in priklopnih vozilih v cestnem prometu ne sme biti snega, ledu, vode ali drugih snovi, ki bi lahko vplivale na vozne lastnosti vozila ali ki bi se lahko raztresale ali razlivala z njega. Stekla vozila in vzvratna ogledala morajo biti čista, da je vozniku omogočena normalna vidljivost.

NASVETI VOZNIKOM

Priprava motornega vozila na zimo naj zajema tudi pregled drugih naprav in opreme vozila. Poleg pnevmatik, zavor, krmilnega mehanizma in luči je tu še vrsta drugih naprav, ki jih mora uporabnik vozila občasno, pred zimo pa pravočasno in skrbno preveriti:

- * akumulator – pregledati, očistiti in namazati je treba kabselske priključke ter preveriti stanje elektrolita v celicah;
 - * hladilni sistem – preveriti je potrebno gostoto in raven hladilne tekočine;
 - * sistem za dovod zraka v vozilo – priporočljivo je preveriti, ali se v sistemu nahajajo tujki (smeti ali posušeno listje);
 - * olje v motorju – gladina olja mora biti vedno med obema oznakama (max – min) na merilni palici;
 - * sistem za močenje vetrobranskega stekla – preveriti je treba količino vode v posodi ter ji dodati zadostno količino sredstva proti zmrzovanju;
 - * metlice brisalcev – preveriti njihovo izrabljenost in jih po potrebi zamenjati;
 - * klinasti jermen – preveriti je treba stanje in napetost jermena, ki zagotavlja vrtenje alternatorja, črpalke hladilne tekočine in drugih naprav;
 - * sistem za dovod goriva – pri vozilih z dizel motorjem je priporočljivo pregledati in po potrebi očistiti filter za gorivo;
 - * tesnila vrat – če jih bomo občasno namazali z glicerinom, v mrzlih dneh kljub mokroti vrata ne bodo primrznila;
 - * ključavnice na vratih in pokrovu prtljajnika – občasen vbrizg WD 40 ali podobnega penetrirajočega antikorozijskega sredstva bo preprečil pomrznjenje ključavnice.
- Priporočila za vožnjo v zimskih razmerah in pozimi:
- * hitrost vozila zmanjšajmo in ga prilagodimo razmeram ter stanju vozišča,
 - * povečajmo varnostno razdaljo med našim vozilom in vozilom, ki vozi pred nami,
 - * zavirajmo narahlo in po potrebi postopno, z večkratnim pritiskom na stopalko,
 - * ne spreminjajmo smeri vožnje sunkovito, saj vsako tako ravnanje lahko povzroči zanašanje vozila. Podobno velja tudi za sunkovito speljevanje,
 - * zelo pomembna je izbira pravilnega prestavnega razmerja, ker lahko premajhna moč na pogonskih kolesih zmanjša učinkovitost vodenja vozila in onemogoči potrebne popravke smeri vožnje, prevelika pa povzroči zdrsanje pogonskih koles in zanašanje vozila,
 - * vozimo čim bolj enakomerno, brez premočnega pospeševanja ali zmanjševanja hitrosti,
 - * posebej bodimo pozorni na izpostavljene dele ceste, kjer se pogosteje pojavlja poledica,
 - * računajmo z daljšim časom potovanja, zato se od doma odpravimo prej kot običajno,
 - * med vožnjo bodimo zbrani, predvsem pa strpni do drugih udeležencev v prometu. V takih razmerah je še posebno pomembna vozniška kultura, etika in solidarnost.

Pričakajmo zimo pripravljeni!

Vodji policijskih okolišev občine Ivančna Gorica
Rudi Grünbacher in Igor Mahnič

Kamni spominov

Danes se v nekem trenutku brezdelja sprehajam po domačem pokopališču. Lepo je urejeno, vsi grobovi so negovani, le sem in tja na katerem stoji vaza z že nekoliko uvelim cvetjem in z ostanki pogorele sveče. Kult mrtvih je pri nas poseben fenomen. Pod vsakim večinom črnim nagrobnim kamnom trohni truplo pokojnika. Vsak od njih je živel življenje, izpolnjeno z raznimi doživetji. Hkrati z razpadom človeških osebkov se izgublja njihova doživetja, izginja toliko zgodb, žalostnih in veselih. Vse pa sčasoma izpuhtijo in se zgubijo v pozabi. V svojih spominih nekatere poskušam ohraniti, toda tudi jaz bom kmalu žrtev biološkega propada, zato nekatere zgodbe zapisujem. Morda jih bo nekoč nekdo prebral in jih zopet za nekaj časa ohranil v svojem spominu.

Ko tako obotavljajoče počasi sto-

pam med nagrobniki in na kamnih prebiram izpisana imena, se spominjam pokojnikov, ki sem jih morda poznal ali pa jih poznam le iz pripovedovanja njihovih sodobnikov, ki so jih poznali in vedeli za prigodo iz njihovega življenja. Aha! V tem grobu počiva mož, ki se ga spominjam. Do nedavnega je tu stal spomenik z imeni očeta, njegovih dveh hčera in zeta. Pomrli so, njihov dom pa je ostal brez potomstva. Dediči so nagrobnik zamenjali in začeli vpisovati imena novega rodu.

Ko sem bil še mlad, sem eno leto živel v njihovi hiši. Oče, dobrodušen možak, je svoje posestvo prepustil mlajši hčeri, ki je narava ni obdarila z lepoto; obremenila jo je z grbo, zato se nikoli ni poročila. Starejša hči je v hišo pripeljala zeta, ta je poslej tudi vodil kmetijo, in dokler se v poznejših letih ni zapil, do-

kaj dobro gospodaril. Pridelke je tudi spravljval v denar in ga vlagal v obnovo domačije pa tudi za svoje potrebe. Ni mu pa bilo všeč, da ni lastnik kmetije, kar je bilo pogosto povod za spore in družinske prepire.

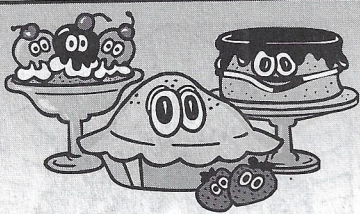
Rad sem bil z očetom in poslušal njegove pripovedi. Najraje mi je pripovedoval o svojih doživljajih, ko se je v prvi svetovni vojni bojeval nekje v tirolskih Alpah. Služil je pri »festung artileriji« (trdnjavsko topništvo). Preden so odšli na fronto, je bil nekaj časa v Trstu. Tam je bilo včasih ob prostih izhodih zelo veselo. Trst je bil takrat poln zabavišnih lokalov, kamor se je ob nedeljskih popoldnevih zgrinjala soldateska. Deklet je bilo veliko, manj pa denarja, s katerim bi jih plačevali. Zato so si vojaki včasih privoščili zabavo na svoj način, največkrat na račun mladega sra-

mežljivega vojaka, ki so ga na silo privlekli v bordel, govoreč, da mu hočejo pokazati pravo »sled«. Dekleta so vedela, kako se vključiti v igro, da jo bo spremljal huronski krohok alkoholiziranih cesarskih soldatov.

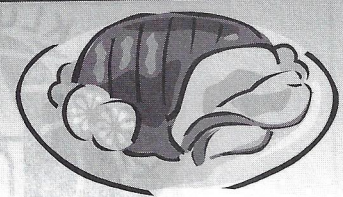
Tudi sicer je bilo njegovo pripovedovanje polno zanimivih življenjskih zgodbic. Kot fant se je pridružil kolednikom, ki so, kot je bilo takrat še v navadi, po novem letu hodili od hiše do hiše in povsod zapeli kolednico. Pri vseh hišah so jih sprejeti prijazno in jih obdarovali, največ pa so si obetali od velikega posestnika in gostilničarja v sosednji vasi. Pod okni njegove enonadstropne domačije so koledniki odpeli svojo pesem, tedaj je gospodar iz okna mednje stresel pehar koruze, rekoč: »Pojete kot vrane, pa še zobajte kot vrane.« Zjutraj so koruzo pozobale njegove kokoši.

Tudi grob moje mame in najmlajšega brata Dušana je na tem pokopališču. Ko je najina mama več let ležala onemogla v postelji, je Dušan lepo skrbel zanj. Vstajal je zgodaj, da je še pred odhodom v službo uredil, kar je bilo potrebno. Smejal sem se mu, ko mi je pripovedoval, da ponoči v gozdčku za hišo skovika sova. »Mamo hoče izpeti s svojim skovikanjem,« je trdil. Mama, ki se po zlomu kolka ni več opomogla, je že par let ležala v bolniški postelji. V nočeh, ko je Dušan slišal glas sove, je vstajal iz postelje in šel odganjat skovikajočo ptico. Verjel je v vražo, da sova nekoga izpoje, žal pa se je to pot njegovo verovanje uresničilo. Mama je kmalu umrla, toda le par let za njo je sova »izpela« tudi Dušana. Bil je najmlajši med nami, šestimi otroki.

T. Drab

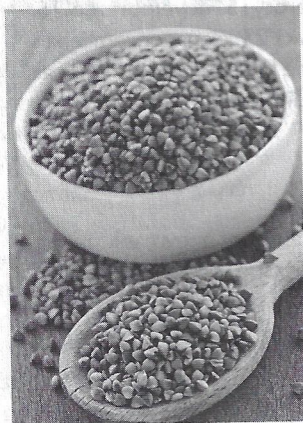

Gospodinjska stran

AJDA

Ajda je čedalje bolj cenjena kot hrana sodobnega človeka, ki izpolnjuje večino priporočil zdravega prehranjevanja.

Ima najbolj harmonično sestavo beljakovin, ki je primernejša od sestavine beljakovin mesa, mleka ali soje. Zato je pomembna v prehrani ljudi, ki ne jedo mesa. Ker ajda ne vsebuje glutena, zavzema pomembno mesto tudi v brezgluteinski dieti bolnikov s celiakijo. Ajda je zelo primerna za preprečevanje nastanka sladkorne bolezni, saj vsebuje več počasi prebavljive oblike škroba amiloze (amilaza je encim, ki razgrajuje amilozo), zaradi česar

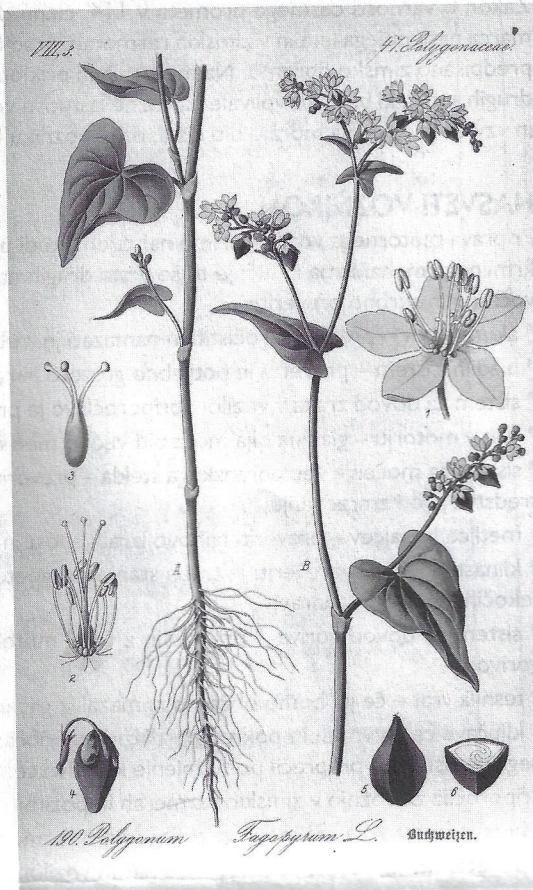
je razgradnja sladkorjev škroba upočasnjena.

Ajda ne spada v družino trav kot druga žita. Je plod dresnovke, ki je sorodnica rabarbare, k žitaricam pa jo prištevajo zaradi uporabnosti njenih plodov.

Pri ajdi uporabljamo predvsem njena semena, iz katerih z luščenjem naredimo ajdovo kašo, z mletjem pa ajdovo moko. Z ajdovimi luščinami polnimo vzglavnike, kar pa lahko pri nekaterih povzroči alergije.

Ajdovo kašo uživamo kuhano (kot prikuho) ali pa pečeno (podobno kot rižev narastek). Iz ajdove moke pripravljamo žgance, kruh, štruklje, rezance, palačinke (ruski kvašeni blini in francoske galette), biskvite in druge jedi. Ajdova moka je v primerjavi z drugimi živilimi rastlinskega izvora bogatejša s cinkom, ki ga v manjših količinah naš organizem nujno potrebuje za normalno delovanje nekaterih encimov.

Iz posušenih cvetočih rastlin si pripravljamo čaj, ki vsebuje veliko rutina. Stare sorte ajde so te učinke vsebovale, zlasti tiste, ki so uspevale v višjih legah. V času cvetenja je bila ajda odlična paša za kranjsko čebelo, imela je tudi zelo lep vonj.

Kmečka juha z ajdovo kašo

Sestavine: 1 čebula, 2 pora, 1 svinjska prekajena nogica, 2 pesti na drobno narezanega zelja,

košček cvetače, rumene kolerabe, 1 korenček, peteršilj, 2 stroka česna, 1 lovorjev list, žajbelj, sol, 1 pest ajdove kaše

Priprava: Na maščobi prepražimo čebulo in nato še por, zalijemo z vodo, posolimo, dodamo prekajene parklje in vso narezano zelenjavo. Ko se zelje že malo zmehča, dodamo oprano ajdovo kašo in vse skupaj kuhamo v lončenem loncu v kmečki peči eno uro, na štedilniku pa malo manj.

Bizeljska ajdova potica

Sestavine: 25 dag ajdove moke, 20 dag pšenične moke, 1 dcl vrele vode, 8 dag sladkorja, 3 dag kvasa, 5 dag masla, 1 jajce, 0,5 dcl mlačne vode, vaniljin sladkor, ščepec soli

Nadev: 40 dag skute, 1 jajce, 1 dcl kisle smetane, 10 dag sladkorja, malo nstrgane limonine lupine, 8 dag sesekljanih orehov, 3 dag piškotnih rozin, 5 dag rozin, namočenih v sladki vodi, šilce ruma

Priprava: Obe moki presejemo. Ajdovo poparimo z 1 dcl vrele vode in dobro premešamo. Primešamo ji belo moko in dodamo zdrobljen kvas, sladkor, sol, stopljeno maslo, jajci in vaniljin slad-

Bizeljska ajdova potica

Kmečka juha z ajdovo kašo

kor. Kvas naj ne pride v stik s soljo. Dodamo okoli 0,5 dl mlačne vode in ugnemo srednje trdo testo. Testo pomokamo, pokrijemo in pustimo vzhajati na sobni temperaturi toliko časa, da podvoji količino. Vzhajano testo zgnetemo in ga razvaljamo v pravokotnik ustrezne dolžine za model (pri okroglih modlih je to dvakratna dolžina premera), pol cm debelo.

Za nadev dodamo skuti jajce, smetano, sladkor, limonino lupino in rum ter dobro premešamo. Testo enakomerno premažemo z nadevom, potresemo z rozinami, orehi in piškotnimi drobtinami. Trdo zavijemo in damo v z maslom namazan in moko obsut model, večkrat prebodemo do dna in pustimo vzhajati (količina naj se poveča največ za polovico), tanko namažemo z mešanico razžvrkljanega jajca in mleka, še enkrat prebodemo in pečemo pri temperaturi 175 °C 45 minut. Pečeno potico pustimo v modlu 10 minut, nato jo zvrnemo iz modla, pokrijemo s prtičkom in ohladimo. Preden jo razrežemo, jo potresemo s sladkorjem v prahu.

Ajdova kaša z gobami

Sestavine: 20 dag ajdove kaše, voda, sol, 10 dag korenja, 5 dag čebule, 5 dag olja, 15 dag gob, 3 dag moke, poper, smetana, peteršilj

Priprava: Na maščobi prepražimo čebulo, ko oveni, dodamo narezano korenje, nekoliko popražimo in dodamo ajdovo kašo, zalijemo z eno in polkratno količino vode. Ko zavre, dušimo na plošči štedilnika, nato postavimo v pečico in dušimo. Dušeni kaši dodamo gobe, ki jih pripravimo tako, da na maščobi prepražimo čebulo, dodamo peteršilj, nekoliko popražimo, dodamo gobe, nekoliko podušimo, nato dodamo kašo, zalijemo z vodo, na koncu dodamo še kislo smetano.

Zelenjavni narastek z ajdovo kašo in skuto

Sestavine: 150 g ajdove kaše, (mleko), polovica cvetače, manjši por, zavitek skute (približno 500 g), velik lonček kisle smetane, tri manjša oz. dve večji jajci, dve manjši bučki, (mocarela ali kak drug sir), peteršilj, sol, poper, česen

Priprava: Bučki naribamo, solimo in pustimo, da spustita tekočino. Nato skuhamo ajdovo kašo. Med tem cvetačo natrgamo na majhne cvetke, steblo pora narežemo na kolobarje. Cvetačne cvetke in kolobarje pora skupaj stresemo v krop in kuhamo približno 10 minut. Ajdovo kašo in zelenjavo moramo pustiti, da se shladita vsaj na sobno temperaturo (da kasneje jajca ne zakrknajo). Med tem ožamemo nstrgani bučki in ju zmešamo s skuto, stepenimi jajci in kislo smetano. Slednjo dodajamo po občutku, tako da nastane voljna, nekoliko tekoča zmes. V zmes nato po občutku vmešamo še sol, poper, česen in peteršilj. Ko se ajdova kaša in zelenjava dovolj shladita, ju vmešamo v skutno zmes in nato damo vse skupaj v pekač. Narastek pečemo na približno 180 stopinj približno 40 minut. Če želimo, lahko narastek proti koncu peke prekrijemo z rezinami mocarele.

Ajdovi vzhajanci

Sestavine: 12 dag bele moke, 25 dag ajdove moke, 2 dag kvasa, sol, mlačna voda, sol, ocvirki za zabelo

Priprava: Ajdovo moko poparimo. Naredimo kvasni nastavek iz kvasa, sladkorja, mlačne vode in žličke moke – pustimo, da vzhaja. Nato iz obeh mok in kvasa, mlačne vode in soli zamesimo testo, ga dobro pregnetemo in postavimo na toplo vzhajati. Vzhajano testo razdelimo na več manjših svaljkov in še enkrat pustimo vzhajati. Skuhamo ga v slanem kropu. Ko je kuhan, ga vzamemo previdno iz vode, narežemo na rezine ter zabelimo z ocvirki. Vzhajance ponudimo k mesu, zelju, repi, lahko pa tudi kot samostojno jed s solato.

Ajdova kaša s telečjimi jetri

Priprava: Na vročem olju porumenimo na tanke lističe narezano čebulo in primešamo na tanke rezine 500 g narezanih jeter. Popečenim vmešamo nasekljan česen, solimo in popramo. Vmešamo 300 g kuhane ajdove kaše. Po okusu lahko zabelimo ali vmešamo še kislo smetano.

Namaz iz ajdove kaše

Priprava: V ponvi popražimo eno čebulo ter dodamo 150 g narezanih šampinjonov, česen, kumino in sol. Dušimo 5–7 minut. Nato damo v mešalnik kuhano ajdovo kašo, pražene šampinjone, žličko olja, maslo, gorčico, sol, poper, 2 kisi kumarici ali olive in vse skupaj zmeljemo. Tako pripravljen namaz zdrži v hladilniku 5–7 dni.

Musaka iz ajdove kaše

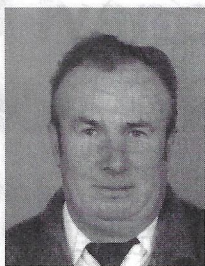
Priprava: V pekač položimo sloj sveže narezanega krompirja, povrhu kuhano ajdovo kašo, nato sloj sveže narezanega krompirja, prelijemo z gosto skuhano gobovo juho, dodamo česen, kumino, posipamo z ribanim sirom, parmezanom in eno žličko majarona. Tako pripravljeno musako pečemo 30 minut na 180–200 °C. Ko je pečena, počakamo nekaj minut, potem serviramo.

Kozjanski krap

Sestavine: Ajdovo testo: 500 g ajdove moke, 2 žlici kisle smetane, sol
Skutni nadev s proseno kašo: 300 g skute, 100 g prosene kaše, 1 jajce, 1 rumenjak, sol

Priprava: Za ajdovo testo presejemo ajdovo moko in poparimo s kropom. Dodamo kislo smetano in ščepec soli, dobro premešamo in stresemo na pomokano delovno površino. Sestavine ugnemo v gladko ajdovo testo. V skledi gladko razmešamo ožeto skuto, ohlajeno kuhano proseno kašo, jajce, rumenjak in ščepec soli. Ajdovo testo razvaljamo za prst debelo, potem pa z modelčkom ali kozarcem izrežemo kroge. Na vsakega položimo po malo nadeva, potem pa testo prepognemo, da dobimo polkrožno obliko. S prsti stisnemo rob in tako oblikujemo krape. Krape položimo v krop, v katerem jih počasi kuhamo 20 minut. Kuhane krape zabelimo s kislo smetano in ocvirki.

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerana,
a v naših srcih si ostal.
Ostali so spomini, bolečina,
za teboj velika je praznina.
Ostane nam le pogled v nebo,
kjer upamo, da ti je lepo.

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je mnogo prezgodaj in nepričakovano zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

ANTON OVEN st.
iz Hrastovega Dola 22

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, za svete maše, za vaše molitve in tolažilne besede. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se duhovnikom Janezu Petku in Jožetu Erjavcu za lepo opravljeno mašno daritev in pogrebni obred. Hvala gasilcem PGD Hrastov Dol, ki ste ga častno pospremili, pevcem za čutno zapete pesmi, govorniku Ivanu Kastelcu ter pogrebniemu zavodu Perpar.

Še enkrat hvala vsem, tudi tistim, ki vas nismo posebej imenovali.

Žalujoci vsi njegovi

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica in praprababica

ANA ZALETELJ
po domače Zaletelova Anica
iz Malega Globokega pri Zagradcu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter darove za svete maše in v dober namen.

Prisrčna hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni življenjski poti, ter vsem, ki ste jo obiskovali in bodrili med njeno boleznijo.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Borisu Žerovniku za lep pogrebni obred, pevskeemu zboru za petje pri sveti maši in žalostinke na grobu, obema govornikoma za poslovilne besede ter pogrebniemu zavodu Novak za pogrebne storitve.

Najlepša zahvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

GABRIJELE VIDMAR
iz Zagradca 23

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali sveče, za svete maše ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Lepa hvala negovalnemu osebju pomoči na domu, družini Pirkovič, posebno ge. Jožici, in osebju penziona Sreča, ki ste zadnji mesec njenega življenja tako lepo skrbeli zanj. Hvala g. župniku Vinku za lep obred, cerkvenemu zboru, organistu, govorniku, pogrebni službi Blatnik in izvajalcu Tišine. Vsem še enkrat hvala.

*Žalujoci: hči Valerija z možem Tonetom,
vnuka Valerija in Darko z družinama
in vnuk Tomaž z ženo Katjo*

NAŠ VRTIČEK

Mesec oktober – vinotok

Urša v kad repo buša

Končuje se še ena pridelovalna sezona sadja in zelenjave, ki je bila za nekatere bolj, za druge pa manj uspešna. Zdaj pa je že zadnji čas, da naše pridelke, ki smo jih s pridrni rokami pridelali, skladiščimo za hladne zimske dni. Dolgo pa lahko skladiščimo samo zdrave rastline. Predvsem smo morali poskrbeti za ustrezno pridelavo že ob samem sajenju, ob spravilu pa za ustrezno ravnanje in tudi higieno rastlin.

Shranjevanje pridelka

Najbolje je, če pridelke oberemo šele, ko jih želimo pojesti. Pogosto pa imamo naenkrat preveč pridelka, ki je v nevarnosti, da bi postal preveč zrel. Tako pobranih pridelkov ne moremo vedno pojesti takoj. V tem primeru upoštevamo pravilne metode shranjevanja in tako upočasimo neizogibno slabšanje kakovosti pobranih pridelkov. Za dolgotrajno skladiščenje morajo imeti rastline v času rasti na razpolago dovolj kalija, pri tem pa ne sme prihajati do njihovanja v oskrbljenosti s tem hranilom. Poleg tega je za kakovostno skladiščenje potrebno, da imajo rastline na razpolago dovolj kalcija. Sprejem tega v rastline pa poleg antagonističnih razmerij med hranili v tleh ovira tudi visoka temperatura ali, to se je, kot vse kaže, dogajalo letos, tudi visoka zračna vlaga.

Tudi gnojenje z dušikom je izredno pomembno za skladiščno trpežnost rastlin. Preveč dušika ali neenakomerna

oskrba z dušikom sta ravno tako lahko pomembna vzroka za težave pridelka v skladišču.

Za shranjevanje, skladiščenje in zmrzovanje vrtnin in tudi sadja in zelišč vedno uporabimo sveže in dovolj zrele rastline. Npr. radič in kitajsko zelje, ki ju pobiramo dovolj zrele, lahko v primerni kleti počakata tudi do božiča, če nista že na vrtu pričela poganjati cvetnega stebela. Nikakor ne skladiščimo vrtnin, ki so nam na vrtu ostale, saj so prezrele, ker jih nismo sproti pospravili. Tudi v tem primeru skladiščenje ne bo uspešno. V tako vlažnem in hladnem poletju, kot je bilo letošnje, moramo vrtnine pobirati kar zgodaj, saj so glivične bolezni močno napadale naše posevke. Zelo pomembno je, da so vrtnine, ki jih hranimo sveže za krajši ali daljši čas v hladilnicah, popolnoma zdrave, brez poškodb škodljivcev, udarcev, naših rok ali embalaže. Biti morajo tudi brez bolezenskih znakov. Ko smo zelenjavo obrali, začne njena kakovost padati, saj je odrezana od svojega vira hrane in vode in mora zaradi tega začeti uporabljati svoje lastne zaloge. Listi pričnejo veneti, zelenjava izgubi hrustljivost, različni mikroorganizmi pa povzročijo gnitje rastlinskega tkiva.

Seveda pa sta čas in uspešnost skladiščenja pri nekaterih vrstah vrtnin odvisna tudi od primerne sorte. To velja tako za čebulnice kot za kapusnice, krompir, korenček in še mnoge druge. Čas skladiščenja je omejen glede na način shranjevanja.

Pred shranjevanjem rastlin ne peremo in tudi s pobiranjem raje počakajmo na suh dan. Če nas vseeno preseneti dež,

rastline pred skladiščenjem posušimo, tako da jih razgrnemo na zračnem prostoru pod streho. Tudi poletna suša ni ravno ugodna za skladiščenje vrtnih pridelkov, saj ne moremo računati na dolgo obstojnost v skladišču.

Načini shranjevanja

Mrzlo shranjevanje in suh zrak pomeni, da shranjujemo pridelek pri 0 °C v suhem zraku. Relativna zračna vlažnost naj bo samo 60 do 70 %. Takšne pogoje nam nudijo dobro prevetrena in zračna podstrešja. Tudi nekatere kleti z dobro cirkulacijo izpolnjujejo te pogoje. Embalaža so mrežaste vreče ali nizki platoji, vendar tako skladiščimo predvsem čebulnice. Tako se dolgo ohranijo šalotka, česen in čebula do pomladi. Pri česnu je znano, da se letni česen skladišči veliko dalje kot ozimni česen. Tudi pri čebuli je ni boljše sorte za skladiščenje.

Mrzlo shranjevanje in vlažen zrak pomeni, da za tak način skladiščenja potrebujemo večjo zračno vlago. Zračna vlaga naj bo 95 %, temperatura pa 0 °C. Takšno je za večje pridelovalce skladiščenje v hladilnicah. Za manjše pridelovalce in tiste, ki pridelek skladiščijo le zase, pa so idealne stare kleti, ki imajo tla kar ilovnata, glinasta. Tam pridelek shranjujemo v plitvih platojčkih ali na policah. Platojčki naj bodo leseni, ne plastični, saj v njih vrtnine hitreje zginejo. Tudi police naj bodo lesene in ne smejo biti prelakirane. Če pa so, potem jih obložimo s papirjem. Tudi kovinskih polic se znebimo, ker so popolnoma neprimerne. Omogočeno mora biti kroženje zraka, zato naj ima klet zračnike. V večjih kletih naj bodo pridelki

enakomerno porazdeljeni po prostoru, ne pa naloženi v enem kotu, saj bo tudi tako zagotovljeno boljše kroženje zraka. Prav tako vrtnine zložimo v zračne in plitke zabojčke.

V istem prostoru za vrtninami ne hranimo zorečega sadja, saj to med zorenjem oddaja v zrak določene pline, zaradi katerih bo hitreje kalil tudi krompir ali pa na primer čebula. Prav tako v klet, kjer shranjujemo vrtnine za zimo, nikoli ne dajemo šopkov rož ali drugih odrezanih delov rastlin.

Hladno shranjevanje v suhem zraku pomeni, da je temperatura okoli 10 °C, zrak pa suh. Včasih so imeli v ta namen posebne prostore – shrambe. Tako lahko na primer hranimo bučke in buče zelo dolgo, nekatere tudi do 6 mesecev.

Hladno shranjevanje in vlažen zrak pomeni, da imamo temperaturo 4 do 7 °C, zrak pa ima 90 % vlago. Tudi to so bile včasih kleti, danes pa jih nadomeščajo na takšno temperaturo nastavljenne hladilne skrinje in hladilniki.

Lahko pa pridelke tudi kisamo, vlagamo in zamrzujemo.

Kisanje zelja je pri nas pogosta oblika shranjevanja. Najboljša in najbolj priljubljena sorta za kisanje pri nas je varždinsko zelje. Pred rezanjem je treba odstraniti neustrezne zunanje liste in kocene. Režemo na 2 do 4 mm debele rezine z dobro nabrušenimi noži, da so rezi gladke in čim daljše.

Izredno pomembno za kakovosten izdelek je enakomerno soljenje v koncentraciji 2 do 2,5 % soli na količino zelja. Lahko dodajamo začimbe, kot so celi poper in kumina. Vsako plast posebej močno stisnemo. Na vrh pokrijemo z folijo in obežimo z 10 do 25 % obežitvijo, da se čimprej ustvarijo anaerobne razmere, ki so nujne za mlečnokislinsko vrenje. Za obežitev lahko damo vodo, vendar moramo paziti, da imamo nepoškodovano folijo. V začetku kisanja naj bo obežitev večja, proti koncu je treba obežitev zmanjšati.

V prvih treh dneh kisanja se razvijejo številne za kislno zelje specifične arome in kisline ter estri. Pene sproti odstra-

njujemo. Primerna temperatura za delovanje mlečnokislinskih bakterij je 18 °C.

Napake vonja in okusa nastanejo največkrat pri zakasnelem mlečnokislinskem vrenju. Vzrok je lahko predolgo skladiščena surovina, ki vsebuje premalo sladkorjev, primernih za mlečnokislinsko vrenje. Hrenast okus in vonj kislega zelja je posledica nepravilnega poteka mlečnokislinskega vrenja. Previsoka temperatura (nad 18 °C) fermentacije povzroča manjšo tvorbo kislin in hitrejšo izgubo askorbinske kisline. Zato je taka surovina hitro izpostavljena porjavenju. Zelje je bolj kislo in manj aromatično. Če uporabljamo preveč fungicidov proti gnilobi, imamo probleme z vrenjem. Premalo soljeno zelje je pogosto premehekko, preveč soljeno zelje je žilasto, zato bodimo previdni pri soljenju.

Rdeče zelje lahko zamrzujemo, in sicer tako, da na drobno narezano zelje blanširamo 3 do 4 minute v kropu, ki smo mu dodali malo kisa (na 5 l vode dodamo 2 žlici kisa). Nato ga odcedimo in splahnemo ter ohlajenega shranimo v zamrzovalnik.

Nekatere vrtnine lahko na njivi ali na vrtu skladiščimo čez zimo, če smo jih seveda pravilno gnojili. Nekatere vrtnine pa ostanejo na vrtu do prvega trajnega mraza in jih ne režemo prehitro. Pomagamo jim tudi z agrokopreno, medtem ko prezimnih sort ne pokrivalo celo zimo.

Daljšo shranjevanje že tako zmanjšuje vsebnost vitaminov in mineralov, nepravilno skladiščenje za kratek čas pa še veliko bolj.

Irena Ihan

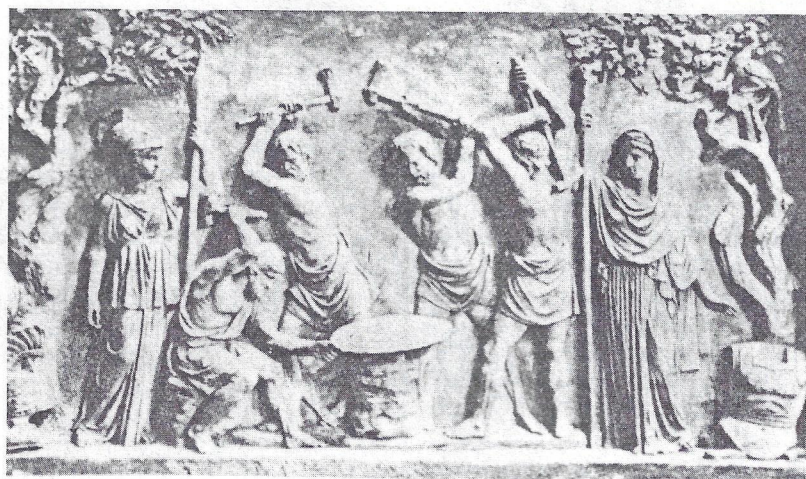
1a, 2c, 3 (98400), 4a, 5a, 6c, 7b, 8c, 9 (tri), 10 (medalja)

Siva stran

Beseda o besedi

Trdo in trdota

Vedoželjni ljudje se pogosto vprašajo, kdo si je izmislil besede in zakaj so nekateri izrazi v različnih jezikih podobni. Med jezikoslovci prevladuje mnenje, da je podobno izrazje nastalo v enotnem jedru, se širilo navzven in se na poti spreminjalo do težje prepoznavnosti. Takega razmišljanja seveda v celoti ne moremo zavreči, vendar poznamo številne dokaze, ki govorijo, da ni čisto tako. Tu moramo vsekakor upoštevati dejstvo, da je prve besede človeku narekovala narava s svojimi glasovi. Te glasove lahko dajejo živa bitja ali telesa nežive narave ob naglem vzajemnem dotiku (tresk, pok, bum, cmok, bevs, sek, kles, hov, ku ku, čiv, cin) in tako še dolgo naprej. Tako našemu človeku ni bilo treba na Nemško, da bi slišal ku ku in iz tega naredil celo besedno družino, Nemcu pa ne na Slovensko, da bi po imitaciji ptičjega kukanja obogatil svoje besedišče. Podobno izrazje potemtakem lahko vznikne na več krajih sočasno ali raznočasno, ker so naši in drugi predniki pač živeli v podobnem življenjskem okolju.

Pri obdelavi trdih materialov je treba učinkovati z večjo silo. Glede na vrsto materiala, orodja za obdelavo in načina udarjanja nastanejo podobni glasovi, ki so dali podlago za naše in druga besedišča. Tako so nastali klesarji, kovači, kiparji, sekači, brusilci, drobilci in podobno.

Poglejmo si primer besede trd. Skoraj gotovo je človek izraz zaslišal pri obdelavi trdih materialov (kost, kamen, grčav les, kovina) in ga uporabil za označevanje snovi, ki se nerade obdelujejo. Podobno zvočnost imata tudi pridevnika v nemščini (hart),

latinščini (dur), italijanščini (duro) in zagotovo še kje. Tu nekje ima svoj rojstni kraj tudi grča, ki je tudi trda ko vrag. Tudi v tem primeru moramo poudariti homolognost izraza, ki pa je lahko nastal na različnih lokacijah.

LS

Navzkrižna »ljubezen« pri drobnici

Očitno se tudi drobnica ne drži več starih moralnih (beri genetskih) načel o ploditvi v okviru biološke vrste. Sicer pa je treba resnici na ljubo

povedati, da je bil medvrstni »skok čez plot« znan tudi v prejšnjih časih. Poglejmo najnovejši primer. V družini Janeza Verbiča v Artiži vasi redijo

Mlada kozja mati z nenavadnim mladičem. Pred njo je oven, za njim pa kozel, kateremu je »pregrešni« ovčji samec nadel rogovje in ga naredil za krušnega očeta. Kaj hočemo. So pač taki časi.

ovce in koze. V čredi je z namenom naravnega razploda za vsako vrsto po en samec. Toda glej ga spaka, kar na lepem so opazili, da je eden izmed kozjih mladičev drugačen od ostalih. Imel je namreč očitne ovčje in kozje poteze: prva znamenja so prevladovala spredaj, druga pa bolj v zadnjem koncu telesa; po domače bi rekli, da je imel glavo ovčjo, rit pa kozjo. Kaj hočemo, očitno tudi pri drobnici velja pregovor, da je jabolko s sosedovega vrta okusnejše kot z domačega. Obstaja pa je še ena razlaga; dopustiti smemo možnost, da sta oba starša kozjega porekla, vendar križanca s prikritimi dednimi zasnovami različnih kozjih pasem, med katerimi so nekatere ovčjeidne. V tem primeru bi šlo le za rekombinacijo in udejanjanje recesivnih alelov več kozjih pasem.

LS

Stara »novica«

Ambrus

»K dopisu iz Ambrusa v zadnjem »Domoljubu« moramo pripomniti, da ni res, da telovadni odsek Orel spi. Naš Orel pridno dela. Dvakrat na teden imamo redno telovadbo v šoli; vršijo se vsak teden enkrat fantovski večeri, katerih se fantje pridno udeležujejo. Da pa nimamo prireditev, je vzrok to, ker nimamo prostora za to. (Prireditve niso poglavitna reč; fantovski večeri so veliko pomembnejši. Op. Ured.) Naš orel razpenja svoja krila bolj široko kot lani. Resnica pa je, da eden napravi samo za enega. Kar pa zadeva fantovsko življenje v Ambrusu, gre zelo, zelo na bolje; skoraj

Ambruški gasilci med obema vojnama (Opomba: Fotografija ni neposredno povezana s staro novico.)

vsi fantje so podporni člani Orla. Tudi drugače na splošno so fantje dostoj-

ni in mirni. To v pojasnilo na dopis iz Ambrusa v 5. številki Domoljuba.«

Drugi časi, drugi špasi

(Humor pred 100 leti)

Prijateljski nasvet

Tone prijatelju Ludvetu: »To je pa več kot čudno: en večer pri kartah zgubim, drugi večer pa dobim.«

Prijatelj Ludve: »Veš kaj, Tone, igraj samo vsak drugi večer!«

Milo za drago

Ded Dolfe ni bil zadovoljen z vedenjem mladine. To je večkrat kar naravnost povedal svoji vnukinji: »Francka, današnja dekleta niste več taka, kot so bila dekleta nekoč!« Francka je bila kar tiho. Deda je to jezilo, zato je nadaljeval: »Današnja dekleta sploh ne zardijo, če kdo reče kaj opolzkega. V mojih časih so zardevale ko kuhan rak!«

Tokrat Francka ni mogla biti tiho: »Dedek, kaj pa ste jim pravili, da so tako zardevale?«

Tokrat je bil tiho ded Dolfe, le malo zardel je.

Ceneno presenečenje

Ženska se je odločila, da bo možu za rojstni dan kupila darilo. Šla je v trgovino in več kot uro izbirala kaj primerne, a ni še nič kupila. Nazadnje je rekla poslovođu, ki jo je ves čas spremljal: »Veste, rada bi, da bi bil mož presenečen!«

Poslovođa, jezen zaradi izgubljenega časa, ji je odgovoril: »Najbolje bo, da zvečer stopite za vrata in ko bo mož vstopil zakrilite z rokami in zakričite b u u u u u!«

Mestna gospodinja:

Tele vaše klobase so pa tako drage, da mi njihova cena kar smrdi.

Kmetica:

Kar prav, saj je tudi meni smrdelo, ko sem od prašičev kidala.

Iz zakladnice naših domov

Ste prepoznali, kaj je bilo na sliki v zadnji številki? Enostaven izdelek, kajne, a ga je kar težko poimenovati. Če ne gre drugače, pa opišite njegovo domnevno uporabo in sporočite na uredništvo. Seveda bomo v prvi številki po novem letu povedali, za kaj gre; kajpak, z vašo pomočjo. Za današnjo rabo pa tole. Sporočite, sporočite, sporočite, da vas bom vesel.

POGREBNE STORITVE
Perpar Janez s.p.

VSE POGREBNE STORITVE NA ENEM MESTU.
DOSEGLJIVI 24 UR NA DAN.

041/785-113 041/647-380

"SEVERNA" STRAN

Kako je Krpačev Matic v vožnji užival

Motorna vozila so bila v letih med svetovnima vojnima v primerjavi z današnjimi časi prava redkost. Tako se je primerilo, da ljudje iz oddaljenih krajev avtomobila sploh niso poznali. Med takimi je bil tudi Krpačev Matic. Tisto leto je pridno tesaril in drvaril po vaških gozdovih in si prislužil kar nekaj denarjev. Za žegnansko slavo je hotel biti nov, pa se je napotil v trg po nakupih. Pri trgovcu si je privoščil novo obleko, nekaj perila in močne cajgaste hlače za delavnik. Ravno se je bil namenil proti domu, ko je po cesti zaropotala čudna stvar in se ustavila sredi trga. Stvar je imela štiri kolesa, hišico za voznika, zadaj velik zaboj, ob strani pa majhen dimnik, iz katerega se je kadilo. Matic je stopil k vozniku in zvedel, da je to tovorni avtomobil, ki ga poganja plin, pridobljen iz drv. »Se lahko peljem z vami do naše vasi?« je poprosil voznika, videč, da gre v njegovo smer. »Lahko,« je dejal le-ta, »le od časa do časa boš malo priložil na ogenj, da bo več moči. Pri tvoji vasi pa potolci po kabini, da bom vedel ustaviti.« Matic je neznansko užival, ko je šlo kot divja jaga po cesti,

zato mu še na misel ni prišlo, da bi dal ustaviti. Rajši je pridno nalagal suha bukova polenca na kurišče, da je peč kar žarela. Ustavila sta se šele, ko je avto prispel na cilj, ki je bil močno oddaljen od domače vasi. Vendar Matica to ni motilo. Povprašal je za pot in se

čez hribe podal domov. Po tistem je večkrat pravil zancem in prijateljem: »Avtomobil, to pa je nekaj – čim bolj sem hajcal, bolj je letelo!« Tega, kako dolgo je potem pešahal proti domu, sploh ni omenjal.

L. Sever

Narava se poigrava

Med znanstveniki naravoslovci že lep čas prevladuje prepričanje, da se narava in z njo ves živi svet stalno spreminja. Stare oblike izginjajo in se pojavljajo nove, spremenjenim razmeram bolj prilagojene. Dejansko sta na delu dva dejavnika: težnja po stalnosti in težnja po spremenljivosti. Prva temelji na relativno stabilnih dednih zasnovah, druga pa na spremembah genskega materiala. Te so tem bolj pogoste, čim bolj so dejavniki okolja do dednih substanc agresivni. Današnji čas je v tem pogledu zaradi človekove dejavnosti zelo izzivalen. Tako prihaja do »spontanih« sprememb, ki jim na splošno pravimo mutacije. Posledica takega delovanja je tudi plod z vrta Alojza Černivca iz Gorenje vasi. Alojz je med pobiranjem sadja opazil, da iz hruškovega ploda rasteta dva

lepo razvita lista, kar je nenavadno. Taki in podobni spački so največkrat že v zgodnji fazi izločeni iz boja za preživetje, le redko pa se primeri, da je mutant v konkretnem okolju uspešnejši od njegovih vrstnikov: ta lažje preživi in daje aktualnemu okolju prilagojeno potomstvo. Mora se sliši čudno, pa je vendarle res, da »spački« te vrste omogočajo evolucijo živega sveta. V primeru Lojzove hruške bi se težko opredelili za kakšno vrsto variacije gre: po eni strani je imel plod korist, saj so asimilati iz listov neposredno polnili plod, po drugi strani pa je olistan plod zaradi pihanja vetra odpadel še pred popolno zrelostjo. Variacija je bila potemtakem bolj izključujoča kot koristna, zato jo bomo šteli v prvo skupino.

L. Sever

Olistana hruška Alojza Černivca iz Gorenje vasi. Lastniku se zahvaljujemo za pozornost, saj je omogočil, da smo nenavaden pojav lahko občudovali tudi drugi.

CXXXI. rekord

Najlepše urejen vodni izvir

Naša občina je razen v Suhi krajini dokaj bogata z vodnimi viri. Nekaj je večjih, nekaj srednje vodnatih, največ pa majhnih. Slednji so na gosto posejani po obronkih vzpetin s slabo prepustno podlago, ki vodi ne pusti globlje pod površje, zato na več mestih prihaja na plan.

Naši predniki so taki zemlji rekli mužeča tla, izvirom pa mužeči (tudi mužeči) izviri, kar pride od muže, skoraj pozabljenega izraza za vodo in njene raztopine. Tak vodni pojav je na primer zahodno od Velikega Črnega, na posestvu Jožeta Straha. Jože je več let razmišljal, kako bi drobne izvire spravil skupaj v eno kal. Končno se je odločil. Na ravnici pod obronkom je dal skopati kotanjo z otočkom v sredi, vanjo po lesenih žlebovih speljal večino muževine, okolico pa je zasadil s sadnim in okrasnim drevjem. Ko se je vse skupaj malo obraslo, se je jasa pokazala v podobi »rajskega vrta«, kot bi dejal pesnik Gregorčič. Dobrodušni Jože je vesel, če kdo pride mimo in uživa v lepem pogledu, ne vidi pa rad, da bi kdo tam kuril in pušchal za seboj sledove svoje nečimrnosti.

Za okusno in nevsiljivo ureditev koščka našega življenjskega okolja Jožetu Strahu z vsemi častmi podeljujemo Klasjev rekord. Čestitke in trikrat hura!

L. Sever

Pogled na zemeljski paradiž s ptičje perspektive

V prostem času Jože večkrat počiva pod vrbo na otočku sredi jezera in opazuje vrvež v okolici. Mene vse skupaj spominja nekoliko na Bled.

Tičnica v Logatcu

Kdor bere podlistek v našem časniku, najbrž ve, kaj so tičnice. To so griči v bližini staroveških gradišč, kjer naj bi se po prepričanju naravovercev zbirali duhovi umrlih pred odhodom na »oni svet«. To naj bi

se zgodilo s pomočjo ptic (po starem tic), ki so bile posrednice med zemljo in rajem (po starem rejtija). Za opravljeno delo so svojci umrlih pticam polagali na žrtvenike (oltarje) darila. V naši občini sem doslej

Logaška Tičnica leži jugozahodno od mesta. Danes je pretežno obraščena z drevjem. Po vsej verjetnosti je morala biti delno poraščena tudi v času »obratovanja«, da so svete tice lahko sedele na drevesa. Tako kot velika večina tičnic je tudi ta nenaseljena. Vzroki za nenaseljenost so nam kajpak znani.

Južno od Tičnice so očitni sledovi gradišča, ki je imelo središnji položaj v staroveškem gradiškem kompleksu.

odkril pet tičnic, koliko jih je za vedno utočilo v pozabo, pa najbrž ne bomo nikoli vedeli. Na širšem območju, to je v sosednjih občinah, pa je okoli dvajset davnih zbirališč duš, iščočih večnega miru.

Tičnice so izjemno pomembna sled našega davnega bivanja v teh krajih. Njihovo dokazilno vrednost še povečuje presenetljiva množičnost. Da bomo še bolj razširili naša obzorja, bom v prihodnje objavil še nekaj davnih duhovnih postojank s širšega

območja Slovenije.

Danes bom v osnovnih obrisih predstavil logaško Tičnico. (Pišem z veliko začetnico, ker gre za ime konkretne vzpetine.) Za razliko od večine drugih tičnic, ki so poznane le redkim okoličanom, je logaška Tičnica dobro znana. Ko sem vpraševal po njej, jo je poznalo veliko ljudi tudi iz bolj oddaljenih krajev.

L. Sever